

Plán péče
o přírodní památku
Bělohradská bažantnice
na období
2025–2035

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	5
1.1 Základní identifikační údaje	5
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	5
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	6
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	6
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	7
1.6 Kategorie IUCN	7
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	7
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	7
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	7
1.8 Cíl ochrany	9
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	11
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	11
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	11
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	12
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	22
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti.....	23
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	26
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	28
2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	28
2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky.....	33
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	33
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	36
3. Plán zásahů a opatření	45
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	45
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	45
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	55
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	62
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	62
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	62
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	66
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	66
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	66

4. Závěrečné údaje.....	68
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností).....	68
4.2 Použité podklady a zdroje informací	68
4.3 Seznam používaných zkratk	73
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval.....	74
5. Přílohy	75

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1987
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Bělohradská bažantnice
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Nařízení Okresního úřadu Jičín
orgán, který předpis vydal:	Okresní úřad Jičín
číslo předpisu:	nařízení č. 3/1999
datum platnosti předpisu:	4. ledna 1999
datum účinnosti předpisu:	1. února 1999

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Královéhradecký kraj
okres:	Jičín
obec s rozšířenou působností:	Jičín
obec s pověřeným obecním úřadem:	Lázně Bělohrad
obec:	Lázně Bělohrad
katastrální území:	Lázně Bělohrad

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: Lázně Bělohrad [679330]

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
258	-	ostatní plocha	zeleň	17575	17552
261	-	ostatní plocha	zeleň	281344	281215
268	-	orná půda	-	1869	1798
210/1	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	1233	962
210/2	-	ostatní plocha	zeleň	8926	8921
210/3	-	vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	1119	1118
210/4	-	ostatní plocha	zeleň	49671	10523
251/1	-	ostatní plocha	zeleň	19833	19824
251/2	-	ostatní plocha	zeleň	15785	15784
251/3	-	ostatní plocha	ostatní komunikace	607	389
257/2	-	ostatní plocha	zeleň	3740	3740
271/1	-	trvalý travní porost	-	103188	103147
271/2	-	vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	1771	1692
271/5	-	ostatní plocha	zeleň	1244	1244
Celkem					467909

poznámka: ZCHÚ nemá ochranné pásmo

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0	-		
vodní plochy	0,28	-	zamokřená plocha	0
			rybník nebo nádrž	0
			vodní tok	0,28
trvalé travní porosty	10,31	-		
orná půda	0,18	-		
ostatní zemědělské pozemky	0	-		
ostatní plochy	36,02	-	neplošná půda	0
			ostatní způsoby využití	36,02
zastavěné plochy a nádvoří	0	-		
plocha celkem	46,79	-		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:	bez překryvu
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	bez překryvu
překryv s jiným typem ochrany:	ÚSES (RBC: H051 Bělohorská bažantnice; RBK: H021, H022)
mezinárodní statut ochrany:	bez překryvu

Natura 2000

ptačí oblast:	bez překryvu
evropsky významná lokalita:	bez překryvu

1.6 Kategorie IUCN

IV – území pro péči o stanoviště/druhy

Území pro management stanovišť/druhů: chráněná území, zřizovaná převážně pro účely ochrany, prováděné cestou managementových zásahů.

poznámka: zařazení dle stupnice IUCN odpovídá skutečným poměrům v území a oproti předchozímu plánu péče není potřeba korekce.

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

„Účelem zřízení přírodní památky je ochrana lázeňského parku se smíšeným lesem, vlhkými loukami s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů“.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. Ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Lázeňský krajinný park anglického typu situovaný v západních partiích přírodní památky a dále přírodě blízký	Cca 31 ha, tedy 66 % rozlohy území.	Partie v západní části PP by měly svým charakterem odpovídat krajinnému parku anglického typu s výskytem solitérních stromů s estetickým	a

<p>park situovaný v centrální a východní části přírodní památky. V rámci krajinářského parku anglického typu je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména mezofilních ovsíkových luk, střídavě vlhkých bezkolencových luk a vlhkých pcháčových luk s výskytem soliterních dřevin. V rámci přírodního parku je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména údolních jasanovo-olšových luhů, mokřadních olšin, dubohabřin, případně i makrofytní vegetace přirozeně eutrofních vod, vlhkých pcháčových luk a střídavě vlhkých bezkolencových luk.</p>		<p>habitusem. Porosty dřevin jsou v současnosti významně zapojené, měly by být však spíše rozvolněné a povaha bylinného patra by měla být uzpůsobena rekreačnímu lázeňskému využití této části území. Ideálně by se mělo jednat o kvetoucí extenzivně obhospodařované trávníky. Možný je výskyt okrasných druhů dřevin.</p> <p>Přírodě blízký park je v současnosti tvořen porosty jasanovo-olšových luhů, mokřadních olšin a hercynských dubohabřin. Porosty jsou významně zapojené a často ve fázi rozpadu. Zásahy by se mělo docílit prosvětlení, charakter přírodě blízkého parku by neměl působit příliš kulturním dojmem. Nežádoucí je zde například vysazování stanovištěm nevhodných a okrasných druhů dřevin.</p>	
<p>Biologicky hodnotné doupné a senescentní listnaté stromy tvořící kostru porostů jasanovo-olšových luhů, dubohabřin a mokřadních olšin.</p>	<p>Roztroušeně na celém území PP</p>	<p>Porosty dřevin v rámci PP jsou převážně definované jako jasanovo-olšové luhy, mokřadní olšiny a hercynské dubohabřiny. V důsledku suchých let závěru předchozí dekády v synergii s epidemickým onemocněním jasanu (Chalara) došlo k masivnímu rozpadu těchto porostů. Kostra porostů je však tvořena řadou biologicky hodnotných senescentních listnatých dřevin (duby, některé jasany, lípy, jilmy, olše), jejichž zachování v porostu je klíčové pro zachování diverzity napříč taxonomickým spektrem. Nemocné či mrtvé jasany, nepůvodní smrky, stromy nevýznamných dimenzí, nálety a expanzivní keřové patro střemchy obecné a pámelniku bílého je zde naopak nežádoucí a za účelem prosvětlení porostů je vhodné jej proředit.</p>	<p>c</p>
<p>Komplex střídavě vlhkých bezkolencových, vlhkých pcháčových a mezofilních ovsíkových luk, mokřadních společenstev a porostů vysokých ostřic.</p> <p>Dle Katalogu biotopů s vymezenými jednotkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VI Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních vod • MI.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod • MI.7 Vegetace vysokých ostřic 	<p>Cca 10 ha, tedy 21 % rozlohy PP.</p>	<p>Komplex lučních společenstev na lokalitě je diverzifikován do několika klasifikačních jednotek dle Katalogu biotopů (Chytrý et al. 2010). Jednotky nejsou jednoznačně prostorově vymezeny, charakteristický je spíše pozvolný přechod jedné v druhou. Různorodost tohoto lučního komplexu podmiňuje vysokou míru biodiverzity. Pro diferenciaci lučních společenstev je rozhodující vodní režim stanoviště. Jsou přítomny mezofilní ovsíkové louky, vlhké pcháčové louky a střídavě vlhké bezkolencové louky. Na silně podmáčených místech je hojně přítomna vegetace vysokých ostřic a někde také rákosiny. Na drobné tůně jsou vázány další typy mokřadní či vodní vegetace. Luční komplex se rozprostírá v jihozápadní části PP. Další segment</p>	<p>a</p>

<ul style="list-style-type: none"> • T1.1 Mezofilní ovsíkové louky • T1.5 Vlhké pcháčové louky • T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky 		<i>lučních společenstev s nejasně vylišenou vegetací (se zastoupením prvků mezofilních ovsíkových luk, vlhkých pcháčových luk a vlhkých bezkolencových luk) je k nalezení v západní části PP u hudebního pavilonu (díleč plochy 2a, 2b).</i>	
---	--	--	--

B. Druhy

druh	stupeň ohrožení **	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmět u ochrany *
<i>prstnatec májový (Dactylorhiza majalis)</i>	C3	<i>Minimálně vyšší stovky rostlin. Soustředěny zejména v komplexu lučních společenstev v jihozápadní části PP. Těžiště výskytu populace na souřadnicích 50°25'19.4"N, 15°35'43.9"E a také na 50°25'15.844"N, 15°35'43.668"E. Četná populace (minimálně vyšší desítky rostlin) se dále nachází v segmentu lučních společenstev v okolí hudebního pavilonu v západní části PP (50°25'34.7"N, 15°35'37.2"E).</i>	a

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb.)

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR

1.8 Cíl ochrany

A. Ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
<i>Lázeňský krajinářský park anglického typu situovaný v západních partiích přírodní památky a dále přírodě blízký park situovaný v centrální a východní části přírodní památky. V rámci krajinářského parku anglického typu je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména mezofilních ovsíkových luk, střídavě</i>	<i>Obnova a udržení esteticky i biologicky hodnotného lázeňského parku anglického typu se zastoupením ploch druhově bohatých květnatých lučních porostů. Ideálně s hojným zastoupením esteticky působivých druhů, jako prstnatec májový (Dactylorhiza majalis), upolín nejvyšší (Trollius altissimus) a ocún jesenní (Colchicum autumnale). Dále zachování přiměřeného počtu soliterních dřevin s významným ekologickým potenciálem pro dutinové druhy ptáků a letouny.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozloha lázeňského krajinářského parku anglického typu o rozloze cca 14 ha v západní části PP. • Rozloha přírodě blízkého parku o rozloze cca 17 ha v centrální a východní části PP. • Populace prstnatce

<p><i>vlhkých bezkolencových luk a vlhkých pcháčových luk s výskytem solitérních dřevin. V rámci přírodního parku je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména údolních jasanovo-olšových luků, mokřadních olšin, dubohabřin, případně i makrofytní vegetace přirozeně eutrofních vod, vlhkých pcháčových luk a střídavě vlhkých bezkolencových luk.</i></p>	<p><i>V případě přírodě blízkého parku je cílem prosvětlení a následná obnova porostů za využití dubu, jakožto kosterní dřeviny. Cílem je dosáhnout stavu, kdy porosty budou tvořeny výhradně domácími dřevinami v dobrém zdravotním stavu. Cílem je také rozšířit v území síť slatinných jezírek.</i></p>	<p><i>májového, minimálně desítky rostlin.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zakmenění v zapojených pasážích lázeňského krajinářského parku 0,3 až 0,5.</i> • <i>Zakmenění v zapojených pasážích přírodě blízkého parku 0,4 až 0,6.</i> • <i>Keřové patro maximálně na 10% rozlohy.</i> • <i>V západních částech PP v lázeňském krajinářském parku je přípustné využití okrasných kultivarů, ojediněle i cizokrajných dřevin, nikoliv však invazních a expanzivních druhů.</i>
<p><i>Biologicky hodnotné doupné a senescentní listnaté stromy tvořící kostru porostů jasanovo-olšových luků, dubohabřin a mokřadních olšin.</i></p>	<p><i>Zachování zdravé struktury porostů jasanovo-olšových luků, mokřadních olšin a dubohabřin stanovením kosterních a doupných listnatých stromů s významným množstvím mikrostanovišť a vysokým biologickým i estetickým potenciálem. Cílem je, aby v případě prosvětlování porostů nebyla poškozena klíčová stanoviště ochranně významných druhů a celkový charakter lokality.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vytipování a evidence doupných a senescentních listnatých stromů v území certifikovaným arboristou nebo zkušeným ornitologem v rozsahu min 8 ks/ha.</i> • <i>Zachování těchto jedinců v lokalitě s prováděním zásahů do jejich habitusu jen v odůvodněných a nutných případech.</i>
<p><i>Komplex střídavě vlhkých bezkolencových, vlhkých pcháčových a mezofilních ovsíkových luk, mokřadních společenstev a porostů vysokých ostríc.</i></p>	<p><i>Zachování ekosystému střídavě vlhkých bezkolencových luk, vlhkých pcháčových luk, mezofilních luk, mokřadních společenstev a porostů vysokých ostríc o dostatečné rozloze, s reprezentativním výskytem druhů prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), upolín nejvyšší (<i>Trollius altissimus</i>) bez výskytu invazních druhů rostlin a s výskytem křovin a solitérních dřevin nepřevyšující 10 % rozlohy luk.</i></p> <p><i>Dále je třeba nezhoršit vodní režim lučních stanovišť nevhodně designovanou úpravou vodních toků (napřimování koryt atd.). Naopak vhodně provedené revitalizace napřimovaných koryt protínajících louky v JZ části PP jsou žádoucí.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Minimálně 10 ha lučních porostů současného typu a diferenciacie v rámci PP.</i> • <i>Diferenciacie rozlohy jednotlivých biotopů (mezofilní ovsíkové louky, vlhké bezkolencové louky, vlhké pcháčové louky) v lučním komplexu odpovídá alespoň přibližně současnému stavu. V důsledku možné změny vlhkostních poměrů (například provedením plánované revitalizace napřimovaných koryt) nesmí dojít k homogenizaci lučních porostů (např. pouze</i>

		<p>vlhké pcháčové louky).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Populace prstnatce májového: minimálně několik set rostlin, upolín nejvyšší: minimálně vyšší desítky trsů.</i> • <i>Komplex lučních společenstev zcela bez neodklizené biomasy po provedené seči.</i> • <i>Solitérní stromy a křoviny maximálně na 10 % rozlohy lučního segmentu.</i>
--	--	--

B. Druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
<i>prstnatec májový (Dactylorhiza majalis)</i>	<i>Zachovat početnost populace druhu dle stavu při zpracovávání tohoto plánu péče, v řádu stovek jedinců. Udržovat dostatečnou rozlohu vhodných biotopů.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Přítomnost minimálně několika stovek kvetoucích jedinců v jihozápadní části PP.</i> • <i>Přítomnost minimálně několika desítek kvetoucích jedinců v lučním segmentu u hudebního pavilonu.</i>

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Zkoumaná Přírodní památka představuje lázeňský park na východním okraji města Lázně Bělohrad. Ve své západní části navazující na zástavbu města má podobu parku pro lázeňské hosty s krátce sečenými trávničky a solitérními stromy. Směrem na východ začíná být prostředí poněkud divočejší, přestože celá rezervace je pod dlouhodobým vlivem lidské činnosti. Vedle parkové části se tak nachází v jižním cípu vlhké louky s porosty vysoké ostřice, vlhké pcháčové louky či mezofilní ovsíkové louky rozčleněné starými a již nefunkčními melioračními strouhami. Za ostřicovou hradbou navazuje lem mokřadních olšin a směrem k severu vlhké dubohabřiny a jasanovo olšové luhy kolem romantických jezírek, které však vznikly prozaicky zavodněním jam po těžbě rašeliny.

Geomorfologicky náleží území do VIA-2B-2: Severočeské tabule – Jičínské pahorkatiny – Bělohradské pahorkatiny – Miletínského úvalu (Demek et Mackovčín 2006). Z fytogeografického hlediska (Skalický 1988) patří lokalita do obvodu Českomoravské mezofytikum, okresu 57. Podzvičínsko a podokresu 57a. Bělohradsko. Podle Quitta (Quitt 1971) se lokalita nálezu nachází v mírně teplé oblasti MT9. Quitt ji charakterizuje jako oblast s dlouhým, suchým až mírně suchým létem. Přechné období je krátké až mírně krátké s mírně teplým jarem a teplým podzimem. Zima je krátká, mírně teplá, suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná roční teplota činí 8,0 °C, roční srážkový úhrn 700 mm (Quitt 1971).

Geologické podloží lokality tvoří nezpevněné sedimenty – nivní sediment, rašelina, slatina a hnílokal, písčito-hlinitý až hlinito-písčítý sediment (Česká geologická služba 2023).

Původními porosty jsou podle geobotanické rekonstrukční mapy (Mikyška 1968) acidofilní doubravy (v JZ části), luhy a olšiny (ve V části) a dubo-habrové háje (v SZ části lokality). Potenciální přirozenou vegetací (Neuhäselová et al. 1998) je střemchová jasenina (Pruno-Fraxinetum).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Houby			
<i>holubinka olšová (Russula alnetorum var. pumila)</i>	O	NT	1 exemplář, olšina
<i>mecháček síťnatý (Arrhenia retiruga)</i>	-	?EX	2 exempláře, park
<i>pečárka benešová (Agaricus benesii)</i>	-	CR	1 exemplář, park
<i>šťavnatka dvoubarvá (Hygrophorus persoonia)</i>	-	CR	2 exempláře, park; dubohabřina
<i>tlustěnka mléčná (Scytinostroma galactinum)</i>	-	CR	2 exempláře, dubohabřina
<i>límcovka natřená (Stropharia inuncta)</i>	-	CR	1 exemplář, vlhká louka
<i>muchomůrka stroupkatá (Amanita ceciliae)</i>	-	EN	1 exemplář, tvrdý luh
<i>ryzec hnědočervený (Lactarius badiusanguineus cf.)</i>	-	EN	1 exemplář, vlhká louka
<i>ryzec křídlatovýtrusý (Lactarius pterosporus)</i>	-	EN	1 exemplář, park
<i>prachovečník bukový (Phleogena faginea)</i>	-	EN	1 exemplář, tvrdý luh
<i>štítočka Thomsonova (Pluteus thomsonii)</i>	-	EN	1 exemplář, tvrdý luh

<i>hřib rubínový (Rubinoboletus rubinus)</i>	-	EN	1 exemplář, park
<i>štitovka stinná (Pluteus umbrosus)</i>	-	VU	1 exemplář, olšina
<i>holubinka citlivá (Russula luteotacta)</i>	-	NT	1 exemplář, louka
<i>kyjanka špičatá (Clavaria falcata agg.)</i>	-	DD	1 exemplář, okraj cesty
<i>kyjovečka krásná (Clavulinopsis laeticolor)</i>	-	DD	1 exemplář, park
<i>vláknice nádherná (Inocybe splendens s.l.)</i>	-	DD	1 exemplář, tvrdý luh
<i>bedla namasovělá (Lepiota subincarnata)</i>	-	DD	2 exempláře, olšina, park, okraj cesty
<i>paluška červenonohá (Typhula erythropus)</i>	-	DD	1 exemplář, břeh potoka
Rostliny			
Mechorosty			
<i>srpnatka fermežová (Hamatocaulis vernicosus)</i>	-	VU	V západním cípu bažantnice (bývalé OP). Nález z roku 1955, patrně neaktuální.
Cévnaté rostliny			
<i>prstnatec májový (Dactylorhiza majalis)</i>	O	C3	Stovky rostlin na loukách v JZ části PP. Těžiště výskytu populace na souřadnicích 50°25'19.4"N, 15°35'43.9"E a také na 50°25'15.844"N, 15°35'43.668"E. Četná populace (minimálně vyšší desítky rostlin) se dále nachází v segmentu lučních společenstev v okolí hudebního pavilonu v západní části PP (50°25'34.7"N, 15°35'37.2"E).
<i>upolín nejvyšší (Trollius altissimus)</i>	O	C3	Roste na loukách v JZ části PP a na loukách ve střední části PP u hudebního pavilónu. Početnost dosahovala mnoha desítek, možná až několika set trsů. Chyběl hlavně v jižních partiích luk, naopak nejhojnější byl v severní části těchto luk. Vzácně se upolín také vyskytuje na loukách u hudebního pavilónu, a to v jejich nejzachovalejších východních partiích.
<i>dáblík bahenní (Calla palustris)</i>	O	C3	V zazemněné malé tůňce v olšině na hranici PP – přibližně 50°25'43.9"N, 15°35'28.1"E. Dáblík je rostlina bahnitých břehů a mělkých vod, roste na rašeliništích, kolem rybníků a mrtvých říčních ramenech, upřednostňuje stanoviště zastíněná. V území je možná nepůvodní.
<i>měsíčnice vytrvalá (Lunaria rediviva)</i>	O	C4a	Měsíčnice vytrvalá roste v PP v počtu několika desítek rostlin na malé ploše u Černého jezírka. S ohledem na povahu místa (frekventovaná lesní cesta u jezírka s altánkem nedaleko) je

			dost dobře možné, že zde byla kdysi tato dekorativní rostlina vysazena.
lipnice oddálená (<i>Poa remota</i>)	-	C3	Na okraji stružky v lesním porostu při SZ okraji lokality, přibližně 50°25'39.4"N, 15°35'24.9"E.
koromáč olešníkovaný (<i>Silaum silaus</i>)	-	C3	Na loukách v JZ části PP, na loukách ve střední části PP u hudebního pavilónu.
žluťucha lesklá (<i>Thalictrum lucidum</i>)	-	C3	Roste jen vzácně až roztroušeně na loukách v JZ části PP.
ostřice oddálená (<i>Carex distans</i>)	-	C3	Nalezena v roce 2023 na loukách v PP.
pcháč šedý (<i>Cirsium canum</i>)	-	C3	Výskyt na loukách v JZ části PP.
mrvka myší ocásek (<i>Vulpia myuros</i>)	-	C3	Na osvětlených místech.
Zivočichové			
Bezobratlí			
Měkkýši			
velevrub nadmutý (<i>Unio tumidus</i>)	-	VU	Potok Dubovec pod a nad cestou vedoucí z Dolní Nové Vsi. Jihozápadní roh PP, dva exempláře nalezeny roku 2011.
dvozubka lužní (<i>Perforatella bidentata</i>)	-	NT	V rámci PP nalezena při průzkumu v roce 2023 na třech lokalitách: 50.42703 N, 15.59640 E (lesní porosty v severním cípu), 50.42545 N, 15.59201 E (louky pod hudebním pavilonem), 50.42362 N, 15.59512 E (louky v JZ části). Pro druh je důležité zachování vodního režimu.
Korýši			
rak říční (<i>Astacus astacus</i>)	KO	VU	Potok Dubovec pod a nad cestou. Jihozápadní roh PP, jeden exemplář nalezen roku 2011. Údaj z NDOP.
Motýli			
modrásek bahenní (<i>Phengaris nausithous</i>)	SO	NT	V roce 2023 zaznamenány 2 exempláře na loukách u hudebního pavilónu.
Brouci			
lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	O	VU	V PP byly v roce 2023 nalezeny na dvou místech čtyři jedinci, jeden při lovu hmyzu na proschlém dubu a tři při lovu hmyzu na padlých jasaněch. Druh zde má nyní dobré podmínky v množství padlých stromů, odumřelých kosterních větví a pahýlů kmenů. Odhad početnosti: tisíce
chrobák ozbrojený (<i>Odonteus armiger</i>)	O	VU	V roce 2016 byl nalezen aktivující samec a samice, která přiletěla na UV světlo na okraji louky. Odhad početnosti: nižší stovky
střevlík Ulrichův (<i>Carabus ullrichii</i>)	O	-	V roce 2016 bylo nalezeno torzo na louce. Odhad početnosti: vyšší stovky

<i>zlatohlávek tmavý (Oxythyrea funesta)</i>	O	-	V roce 2016 byl nalezen jeden exemplář v luční části při žíru na květu pcháče. Odhad početnosti: vyšší stovky
<i>Bothrioderes contractus</i>	-	EN	Dravý druh na různém podkorním hmyzu. V poslední době se spolu s odumíráním porostů šíří. Nalezeno 7 ex v odumírajícím smrku. Odhad početnosti: tisíce
<i>Cerylon deplanatum</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Saproxylofág a mykofág. Nalezeno 8 ex opakovaně v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Corticeus fraxini</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých jehličnatých lesů. Dravý druh larev kůrovců. Dříve velmi vzácný druh, nyní se se spolu s kůrovcovou kalamitou rozšířil prakticky do celého území. Nalezeno 8 ex pod kůrou odumírajícího smrku. Odhad početnosti: tisíce
<i>dřevomil bukový (Eucnemis capucina)</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých lesů. Saproxylofág v mrtvém dřevě. Nalezeno opakovaně 15 ex v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Hylis foveicollis</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Saproxylofág v mrtvém dřevě. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: stovky
<i>Hylis olexai</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Saproxylofág v mrtvém dřevě. Nalezeno 27 ex v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Microrhagus lepidus</i>	-	EN	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Saproxylofág v mrtvém dřevě. Nalezeno 18 ex v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Agrilus convexicollis</i>	-	VU	V ČR po celém území v zachovalejších listnatých lesích saproxylofág na jasanu. Nalezeno 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Anaspis marginicollis</i>	-	VU	V ČR po celém území v zachovalejších listnatých lesích saproxylofág. Nalezen 1 ex na květu. Odhad početnosti: stovky.
<i>Corticeus bicoloroides</i>	-	VU	Z ČR velmi řídké znám ze zachovalých listnatých lesů. Dravý druh larev kůrovců. Nalezen 1 ex pod kůrou odumírajícího smrku. Odhad početnosti: stovky
<i>Corticeus fasciatus</i>	-	VU	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Dravý druh larev kůrovců. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: stovky
<i>Dorcatoma chrysomelina</i>	-	VU	V ČR v zachovalejších lesích. Druh

			žije ve dřevních houbách. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>lesan lodničnik (Lymexylon navale)</i>	-	VU	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Saproxylofág. Nalezeno 12 ex v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Mycetophagus fulvicollis</i>	-	VU	Z ČR znám ze zachovalejších listnatých lesů. Mykofág na dřevních houbách. Nalezeny 2 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Notaris maerkeli</i>	-	VU	Z ČR znám ze zachovalých podhorských a horských mokřadů, fytofág na <i>Scirpus silvaticus</i> . Nalezeny 1 ex při osmyku sítin na mokřadu. Odhad početnosti: stovky
<i>Pediacus depressus</i>	-	VU	Z ČR znám ze zachovalých listnatých lesů. Dravec podkorního hmyzu. Nalezeny 4 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Prionocyphon serricornis</i>	-	VU	Larvy druhu žijí v dendrotelmách, dospělci nalézáni na stromech, zaznamenán žír na mokvajících dřevních houbách. Nalezeny 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: stovky
<i>Conopalpus testaceus</i>	-	NT	Z ČR znám ze zachovalejších listnatých lesů, saproxylofág. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Corticeus unicolor</i>	-	NT	Z ČR znám ze zachovalejších lesů, na mrtvém dřevě a houbách, místy velmi hojně. Nalezen 1 ex na odumírajícím smrku a 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Ipidia binotata</i>	-	NT	Druh žije v chodbách hmyzu na jehličnanech, ale i listnáčích, zejména pod kůrou stromů, kde je zpravidla nalézán při jeho lovu. Dříve poměrně řídký druh, nyní se navíc spolu s kůrovcovou kalamitou více šíří. Nalezeno 1 ex pod kůrou odumírajícího smrku a 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Mycetochara maura</i>	-	NT	Druh žije v dutinách listnatých stromů, místy i hojně. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: stovky.
<i>Mycetophagus piceus</i>	-	NT	Z ČR znám ze zachovalejších listnatých lesů. Mykofág na dřevních houbách. Nalezen 1 ex v nárazové pasti. Odhad početnosti: tisíce
<i>Rhizophagus perforatus</i>	-	NT	Z ČR znám ze zachovalejších lesů, saproxylofág, mykofág. Nalezeny 3 ex v nárazových pastech. Odhad početnosti: tisíce
<i>Uloma culinaris</i>	-	NT	V ČR po celém území v zachovalejších

			listnatých i jehličnatých lesích v rozpadajícím se trouchnivém dřevě, v nížinách a pahorkatinách, místy hojný. Nalezeno 1 ex pod kůrou odumírajícího smrku. Odhad početnosti: tisíce
Obratlovci			
Obojživelníci			
skokan skřehotavý (<i>Pelophylax ridibundus</i>)	KO	NT	Zaznamenán v menší tůni v severním cípu luk v JZ části v PP v roce 2023. Zaznamenán jeden exemplář v živochytné pasti. Odhad početnosti: desítky.
kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>)	SO	EN	Desítky exemplářů, na lokalitě se rozmnožuje. Těžiště výskytu v severním ekotonu vlhkých luk v JZ části PP.
čolek velký (<i>Triturus cristatus</i>)	SO	EN	Odchycen do živochytných pastí ve dvou tůních v rámci luk v JZ části PP v počtu šesti jedinců v roce 2023. Dále byl nalezen jeden exemplář v jezírku s ostrůvkem u hlavní promenády. Odhad početnosti: desítky.
čolek horský (<i>Ichthyosaura alpestris</i>)	SO	VU	Nalezen v jezírku s ostrůvkem u hlavní promenády v počtu čtyř exemplářů v roce 2023. Druh nebyl nikdy dříve na lokalitě nalezen. Odhad početnosti: až nižší desítky.
čolek obecný (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	SO	VU	Nalezen ve všech třech tůních v rámci luk v JZ části PP. Zde byl nalézán v jednotkách jedinců. Desítky jedinců byly odchyceny do živochytných pastí v Černém jezírku (43) i v jezírku s ostrůvkem (17). Populace v lužním lese kolem Černého jezírka dosahuje pravděpodobně minimálně vyšších stovek jedinců.
skokan zelený (<i>Pelophylax esculentus</i>)	SO	NT	Desítky, na lokalitě se rozmnožuje (údaje z roku 2016).
rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>)	SO	NT	1 exemplář nalezen v roce 2016, bez bližší lokalizace.
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O	VU	Na lokalitě se patrně nerozmnožuje, jednotlivé nálezy (údaje z roku 2016). V roce 2023 byl vymezen kolizní úsek dlouhý několik stovek metrů na silnici mezi PP a rybníkem Pardoubek.
skokan hnědý (<i>Rana temporaria</i>)	-	VU	Nalezen v jezírku s ostrůvkem u hlavní promenády v počtu jednoho exempláře v roce 2023. Juvenilní jedinci byly nalézány v průběhu léta v porostech v jihovýchodní části PP. V černém jezírku byly do živochytných pastí odchyceny stovky larev.
Plazi			
ještěrka živorodá (<i>Zootaca vivipara</i>)	SO	NT	Jednotlivý výskyt. Nález z roku 2016.
slepýš křehký	SO	NT	Jednotlivý výskyt. Nález z roku 2016.

<i>(Anguis fragilis)</i>			
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	O	NT	Jednotlivý výskyt. Zejména v okolí vodních ploch, kde loví. Nález z roku 2016.
Ptáci			
čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	SO	VU	Pouze přeletující jedinec bez vazby k lokalitě.
krahujec obecný (<i>Accipiter nisus</i>)	SO	VU	Pravděpodobné hnízdění (1 pár).
ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	SO	VU	Pouze nehnízdící jedinci.
holub douphák (<i>Columba oenas</i>)	SO	VU	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu.
pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	SO	VU	V roce 2003 počítáno 5 párů v širším okolí. PP je pravděpodobně navštěvována.
kulišek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>)	SO	VU	Část PP je součástí většího areálu výskytu. Není vyloučeno obývání dutin douphných stromů.
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	SO	-	Pravděpodobné hnízdění (1-2 páry).
řuhák šedý (<i>Lanius excubitor</i>)	O	VU	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu.
strakapoud prostřední (<i>Dendrocoptes medius</i>)	O	VU	Možné hnízdění (1 pár).
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	O	NT	Pouze nehnízdící jedinci.
koroptev polní (<i>Perdix perdix</i>)	O	NT	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu druhu.
lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	O	LC	Prokázané hnízdění (3-5 párů).
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	O	LC	Pouze přeletující jedinci bez vazby k lokalitě.
moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	O	LC	Na lokalitu zaletuje a loví zde.
krkavec velký (<i>Corvus corax</i>)	O	LC	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu druhu.
husa velká (<i>Anser anser</i>)	-	VU	Pouze přeletující jedinci bez vazby k lokalitě.
strakapoud malý (<i>Dryobates minor</i>)	-	VU	Vhodný biotop, ale bez pozorování v hnízdění době.
žluna šedá (<i>Picus canus</i>)	-	VU	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu.
labuť velká (<i>Cygnus olor</i>)	-	VU	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu.
čejka chocholatá (<i>Vanellus vanellus</i>)	-	VU	PP je součástí rozsáhlejšího areálu výskytu.
jiříčka obecná (<i>Delichon urbica</i>)	-	NT	Pouze nehnízdící jedinci. Zaletují za potravou, ale jejich hnízdění na lokalitě je nepravděpodobné.
Savci (letouni)			
vrápenec malý (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	KO	VU	Zaznamenán v mapovacím čtverci, ve kterém leží PP. V roce 2023 však bez potvrzeného výskytu během chiropterologického průzkumu.

<i>netopýr velký (Myotis myotis)</i>	KO	NT	V území zjištěn při všech kontrolách, pravidelně na přeletu a při lovu potravy. Zastižen jednotlivě, záznamy jednotlivých jedinců, odhadovaná početnost do 12 ex./kontrolu. Území lze považovat za pravidelné potravní stanoviště druhu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje. Druh však patří k hojnějším na území PP, lze uvažovat přítomnost letní kolonie na některé z budov (typicky kostel) v širší oblasti.
<i>netopýr černý (Barbastella barbastellus)</i>	KO	LC	V území zjištěn dvakrát na přeletu. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje. V území pouze migruje.
<i>netopýr stromový (Nyctalus leisleri)</i>	SO	DD	V území vzácný, celkem registrován 5x na přeletu stacionárními detektory. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr vousatý (Myotis mystacinus)</i>	SO	LC	V území zjištěn při všech kontrolách, pravidelně na přeletu a při lovu potravy. Zastižen jednotlivě, záznamy jednotlivých jedinců, odhadovaná početnost do 5 ex./kontrolu. Území lze považovat za pravidelné potravní stanoviště druhu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr řasnatý (Myotis nattereri)</i>	SO	LC	V území zjištěn ojedinele na přeletu a při lovu potravy. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr vodní (Myotis daubentonii)</i>	SO	LC	V území zjištěn ojedinele na přeletu a při lovu potravy. Zastižen jednotlivě, záznamy jednotlivých jedinců, odhadovaná početnost do 2 ex./kontrolu. Častěji pozorován při lovu nad rybníčkem Pardoubek u lázeňského komplexu, až 7 ex. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr pestrý (Vespertilio murinus)</i>	SO	LC	V území zjištěn dvakrát na přeletu. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr severní (Eptesicus nilssonii)</i>	SO	LC	V území zjištěn dvakrát na přeletu. Území lze považovat za lokalitu jednotlivého výskytu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje.
<i>netopýr večerní (Eptesicus serotinus)</i>	SO	LC	V území zjištěn při všech kontrolách, pravidelně na přeletu a při lovu

			<p>potravy. Zastižen jednotlivě, záznamy jednotlivých jedinců, odhadovaná početnost do 4 ex./kontrolu. Území lze považovat za pravidelné potravní stanoviště druhu, trvalý výskyt (přítomnost kolonie) se neuvažuje. Na území PP loví jen jednotlivě, častěji byl pozorován při lovu v okolí rybníčku Pardoubek a na okraji parku – intravilánu města. Zde nejpočetněji, lov až 8 ex. Jedná se o synantropní druh, velmi pravděpodobné jsou úkryty či menší kolonie na budovách v lázních Bělohrad.</p>
<p>netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctule</i>)</p>	<p>SO</p>	<p>LC</p>	<p>V území zjištěn při všech kontrolách, pravidelně na přeletu a při lovu potravy. Zastižen jednotlivě, záznamy jednotlivých jedinců, odhadovaná početnost do 8 ex./kontrolu. Území lze považovat za pravidelné potravní stanoviště druhu, opakovaně byly registrovány i sociální hlasy v mozaice doubravy ve střední části území. Lze uvažovat přítomnost menších kolonií v dutinách starších stromů výše nad zemí, řada dutin po datlovi černém a strakapoudech byla registrována právě v této části území. Loví pravidelně i v okolí, zejména kolem rybníčku Pardoubek. Jedná se rovněž o synantropní druh, velmi pravděpodobné jsou úkryty či menší kolonie i na budovách v lázních Bělohrad.</p>
<p>netopýr hvízdavý (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)</p>	<p>SO</p>	<p>LC</p>	<p>Registrován při všech kontrolách, a to velmi početně, v území patří k nejhojnějším druhům. Druh v parku loví v početnosti desítek jedinců. Početně registrován i v parku ve městě, na okraji parku se nachází kolonie druhu, a to v budově v SZ části parku (Špýchar). Na území PP rovněž opakovaně registrovány sociální hlasy, druh patrně obsazuje dutiny ve stromech (kosterní větve) na více místech PP, dle sociálních hlasů v blízkosti dřevin zejména severně od turistické trasy v mozaice doubravy a v olšínách, kde byl často registrován na přeletu a lovu již v brzkých hodinách. Přítomnost v konkrétních dřevinách ale nebyla ověřena. Na území PP lze předpokládat několik menších kolonií.</p>
<p>netopýr nejmenší (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)</p>	<p>SO</p>	<p>LC</p>	<p>V území zjištěn jen jednou, a to na přeletu a při lovu v rámci linie. Území</p>

			<i>lze považovat za lokalitu ojedinělého výskytu.</i>
<i>netopýr parkový (Pipistrellus nathusii)</i>	<i>SO</i>	<i>LC</i>	<i>Registrován při všech kontrolách. Výskyt je pravidelný, druh zde pravidelně loví a přeletuje, pozorován v počtu do 10 ex. Na území PP rovněž opakovaně registrovány sociální hlasy, druh patrně obsazuje dutiny ve stromech (kosterní větve) na více místech PP, dle sociálních hlasů v blízkosti dřevin zejména severně od turistické trasy v mozaice doubravy, kde byl rovněž registrován na přeletu a lovu již v brzkých hodinách. Přítomnost v konkrétních dřevinách ale nebyla ověřena. Na území PP lze předpokládat menší kolonii.</i>
<i>netopýr ušatý (Plecotus auratus)</i>	<i>SO</i>	<i>LC</i>	<i>Běžný druh, ale se slabými echolokačními signály. V území patrně hojný a výrazně častější než následující druh. Jednotlivě registrován při všech kontrolách, zejména stacionárními detektory. V rámci linie registrován poměrně brzy v centrální a západní části PP, na území PP se přinejmenším dočasně ukrývá v dutinách, přítomnost letní kolonie nelze vyloučit.</i>
<i>netopýr dlouhouchý (Plecotus austriacus)</i>	<i>SO</i>	<i>LC</i>	<i>V území registrován ojediněle, dvě prokazatelné detekce při okraji parku (severně). Rovněž jednou potvrzen při lovu u rybníčku Pardoubek. V území lze předpokládat synantropní výskyt a úkryty zejména na budovách v okolí.</i>
Savci			
<i>zajíc polní (Lepus europaeus)</i>	-	<i>NT</i>	<i>PP je součástí širšího areálu výskytu druhu.</i>
<i>tchoř tmavý (Mustela putorius)</i>	-	<i>DD</i>	<i>PP je součástí širšího areálu výskytu druhu.</i>

poznámka: druhy jsou řazeny ve dvouúrovňovém seznamu sestupně, nejprve dle kritérií vyhlášky 395/1992 Sb. (KO-kriticky ohrožený, SO-silně ohrožený, O-ohrožený) a ve druhé úrovni rovněž sestupně dle kritérií červených seznamů (?EX-nezvěstný, CR-kriticky ohrožený, EN-silně ohrožený, VU-ohrožený, NT-téměř ohrožený, LC-málo dotčený, DD-chybí údaje). V případě cévnatých rostlin sestupně dle stupnice (C1, C2, C3, C4a).

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

- **sucho**

Je zřejmé že se PP Bělohradská bažantnice za poslední dekádu výrazně proměnila a proměňuje. Suchá léta závěru předchozí dekády byla impulsem k rozpadu zdejších porostů, v ekologii lesa jde o takzvaný malý vývojový cyklus lesa. Přísušek následně umocnila následná kůrovcová kalamita na smrcích a odumírání jasanů zasažených houbovou infekcí (Chalara).

b) biotické disturbanční činitele

- **mykotické onemocnění jasanů**

Poměrně rozsáhle působícím biotickým disturbančním činitelem v území je vřeckovýtrusná (Ascomycota) houba *Hymenoscyphus fraxineus*. „Nekróza jasanů“, jak se onemocnění v lesnické praxi již poměrně hojně nazývá, se po našem území začalo výrazně plošně šířit od roku 2003. Předpokládá se, že od tohoto období do současnosti byly infikovány i porosty jasanů v Bělohradské bažantnici. Důsledky onemocnění se v území ve větší míře začaly projevovat od roku 2016 do současnosti. V současnosti lze při průchodu přírodní památkou často narazit na stojící uschlé jasanů, v průměru kmene obvykle do 30 cm. Častým jevem je také přítomnost ležících mrtvých kmenů, zejména v pasáži mezi hlavní kolonádou a vlhkými loukami v JZ části PP. Přestože lze v rámci PP na nekrózou jasanů postižené stromy narazit relativně často, nelze rozhodně konstatovat, že by onemocnění kompletně zlikvidovalo porosty jasanů v území. Lze potkat i jedince jasanů v dobrém zdravotním stavu. Spektrum listnatých dřevin v území je navíc relativně pestré, odklizení napadených jasanů či suchých jasanů v zájmu zachování a zlepšení estetických charakteristik lázeňského parku je tedy možné. Při odklizení je však nutné kmene rozřezat na místě a z porostů vynosit po částech. Kdyby byly kmene z podmáčených luhů tahány těžkou technikou, došlo by k neadekvátnímu poškození bylinného patra i estetického rázu lokality. Mrtvé dřevo (uschlé stojící i ležící stromy) se naopak doporučuje ponechat (minimálně v rozsahu 30 až 40 m³/ha) v jihovýchodní enklávě porostů s cílem zachovat biologický potenciál území, zejména pak s ohledem na místní saproxylofágní entomofaunu, která zde již tvoří významné společenstvo (v roce 2023 potvrzen výskyt jednoho druhu chráněného vyhláškou a 24 druhů zařazených v červeném seznamu) a je nepřijatelné odstranit (díky výskytu ZCHD i legislativně) z lokality veškerou potravní i stanovištní nabídku saproxylofágních druhů hmyzu. Tím by došlo k praktické likvidaci tohoto společenstva. Kapitoly 3 a 5 tohoto plánu péče dále doporučují konkrétní zásahy, jak nekrózu jasanů v území minimalizovat.

- **odumření smrku díky kůrovcové kalamitě**

V roce 2023 postupně odumírají v porostu poslední jedinci smrků zasažených kůrovcem a dochází k padání jednotlivých jedinců do porostu. Pohyb v porostu je poměrně nebezpečný díky samovolným pádům stromů i při nízké intenzitě větru. Vzhledem k podmáčenému terénu a znehodnocení dřeva kůrovcem se jeví jako neefektivní pokoušet se o lesnické využití padlých stromů. Dřevo nepůvodních smrčů je však z lokality jak z důvodů bezpečnosti, zlepšení estetické charakteristiky lázeňského parku i z důvodů prevence dalšího šíření kůrovce vhodné asanovat. Vytahování padlých kmenů, nebo souší místních dimenzí v celku a za využití těžké techniky z porostu by s jistotou vedlo k poškození bylinného patra a možných úkrytů obojživelníků. Souše a padlé kmeny by měly být na místě rozřezány a vyneseny z porostů po částech.

- **přemnožená černá zvěř**

V PP je při SV hranici umístěno příkrmovací zařízení. Lákat zvěř do lokality je vzhledem k její povaze naprosto nežádoucí. Louky při JZ hranici lokality jsou značně disturbovány divokými prasaty. Vysoké počty černé zvěře se mohou negativně projevit formou značného predačního tlaku vůči snůškám obojživelníků, jakožto i vůči adultním vývojovým stádiím během jejich výskytu v terestrickém prostředí.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Přírodní památka Bělohradská bažantnice byla vyhlášena v roce 1990, tehdy jako chráněný přírodní výtvar, dle tehdejší legislativy. Přírodní památka se překrývá s regionálním biocentrem (H051 Bělohradská bažantnice), na které navazují dva biokoridory, rovněž regionálního významu (H021, H022). První plán péče byl sepsán v roce 2007 s cílem pokrýt období 2007 až 2016. Jihozápadní část památky, charakterizovaná svými cennými loukami, zůstávala delší dobu bez systematických zásahů, avšak roku 2003 se zde opět zavedla pravidelná seč. Počáteční managementové aktivity zahrnovaly asanační zásahy, především odstranění náletových dřevin a redukci stařiny. Následně docházelo k systematickému kosení luk, obvykle dvakrát ročně. V prvních letech po roce 2003 byl management této části PP svěřen Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, v současnosti probíhá management ve spolupráci s Odborem životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. V roce 2023 bylo v enklávě bezkolencových luk nalezeno poměrně hodně deponované stařiny. Pravděpodobně vzniklé sečí v roce 2022. Stařinu je při dalším managementu této enklávy třeba odstraňovat, aby bylo zajištěno kýženého efektu. V souladu s návrhy opatření z prvního plánu péče byly v severních partiích luk jihozápadní části PP uměle vyhloubeny tři menší tůně pro podporu populací

obojživelníků. Zásah se jeví jako úspěšný, neboť se při batrachologickém průzkumu (Suchopárek 2023) podařilo jednu z tůní identifikovat jako významný reprodukční biotop kuňky obecné, zřejmě nejvýznamnější v celé PP. Všechny tři vytvořené tůně dále slouží jako významné reprodukční biotopy čolků. U severního okraje PP, podél silnice, bývaly v minulosti instalovány bariéry pro usměrňování migrace populace ropuchy obecné během jarního tahu.

b) lesní hospodářství

Území přírodní památky Bělohradská bažantnice je do značné míry charakterizováno rozsáhlými, relativně kompaktními porosty dřevin. Plochy porostů jsou v současnosti vyjmuty z lesního půdního fondu a jsou kategorizovány jako ostatní plocha se způsobem využití zeleň. Rozloha porostů byla v minulosti v kontextu území výrazně menší. Historické mapy z 19. století ukazují, že současný komplex porostů jižně od hlavní promenády byl původně z velké části loukami. K polovině 20. století se rozsah porostů dřevin rozšířil na současnou úroveň. Lesy byly tradičně obhospodařovány jako nízký les (pařezina) nebo střední les, což je patrné z vegetativních znaků mnoha stromů a relativně členité etážové struktury porostů s dominantními (dříve výstavky) duby.

Lesnické využití bylo limitováno vyšším zamokřením větší části lesa, což vedlo spolu s výškovým gradientem lokality k převaze listnatých dřevin, zejména olší, místy vrb. Místně nepůvodní dřeviny, především smrk, jsou zastoupeny omezeně, přičemž jejich koncentrace je nejvyšší v jihovýchodních partiích, které byly v 19. století loukami. Zvýšení podílu smrku zde bylo uměle podpořeno výsadbami v první polovině 19. století. V současnosti se většina smrkových porostů v lokalitě rozpadá. Smrk zde přirozeně nezmlazuje. V ekologickém smyslu zde dochází k dokončení závěrečné fáze malého vývojového cyklu lesa, což podstatně zvyšuje biodiverzitu území z pohledu saproxylofágního a mykofágního hmyzu.

Lesnické hospodaření bylo ovlivněno i tím, že velká část lesa slouží od konce 19. století jako lázeňský park. To znamenalo jiný přístup k péči o porosty než v případě čistě hospodářského využití. V období platnosti posledního lesního hospodářského plánu (1970–1979) byly v lázeňském parku prováděny pouze tvarové a zdravotní probírky ve prospěch kvalitních jedinců dubu, jasanu, javoru, olše a lípy. Přestože by dle původního plánu péče (Gerža 2016) mělo být lesní hospodaření na lokalitě podřízeno potřebám ochrany přírody, ve skutečnosti se tak neděje. Ve významné části porostů je v důsledku absence managementu masivně rozvinuto keřové patro s dominující střemchou pozdní, v západní části PP dokonce s expanzivním pámelníkem bílým. Zárůst rozsáhlých partií hustým keřovým patrem, nejenže neodpovídá estetickým a krajinářským požadavkům na charakter lokality, ale rovněž snižuje i potenciál biodiverzity, zejména s ohledem na světlo milné druhy rostlin bylinného patra a některých skupin bezobratlých. Zcela nevhodně je dále páleno mrtvé dřevo, na hromádách v okolí Černého jezírka. Díky tomu dochází k rychlému uvolňování velkého množství živin, což je zcela nežádoucí, neboť dochází k ruderalizaci a degradaci lužního porostu, který má jinak poměrně přirozený charakter. Velmi

nevhodné bylo osazení drobné holiny uprostřed lužních porostů, vzniklé odtěžením souší (v těsné blízkosti promenády z její jižní strany) nepůvodními dřevinami, smrkem a jedlí. V průběhu platnosti posledního plánu péče došlo k asanaci smrkové aleje lemující ústřední kolonádu. Důvodem pro asanaci bylo napadení smrků kůrovcem v důsledku čehož vzniklo významné bezpečnostní riziko pro lázeňské hosty a rovněž pokles estetického rázu okolí promenády.

c) zemědělské hospodaření

Zemědělské plochy v rámci přírodní památky Bělohradská bažantnice byly historicky využívány primárně jako louky, což je doloženo mapami z 19. století. Tyto louky byly pravděpodobně koseny dvakrát ročně. Za účelem efektivnějšího hospodaření a zlepšení kvality píče byl na těchto plochách zaveden meliorační systém, jehož funkčnost je v současné době výrazně omezena.

Od konce 19. století, kdy se většina území začala využívat jako lázeňský park, bylo kosení severozápadních částí dnešní přírodní památky přizpůsobeno rekreačním potřebám parku. Louky mimo lázeňský areál zůstávaly dlouhodobě nevyužívané, a to jak před vyhlášením chráněného území, tak i v první dekádě po jeho vyhlášení. Pravidelné kosení těchto luk bylo zahájeno v roce 2003 a je v současnosti plně podřízeno požadavkům ochrany přírody.

d) rybníkářství

V území není oficiálně veden žádný rybník ani vodní tok významnější dimenze. Nalézají se zde sice tzv. Černé jezírko a pár drobných tůní, avšak ty mají charakter terénních depresí vzniklých buď v důsledku těžby rašeliny v minulosti, či v rámci managementových zásahů za účelem ochrany přírody. Žádná z místních vodních ploch či vodních toků není nikým spravována ve smyslu klasických vodních děl.

e) myslivost

ZCHÚ je celé součástí honitby Bělohradsko (CZ5207110002). Výkon práva myslivosti je v rámci PP povolen, avšak omezen bližší ochrannou podmínkou z vyhlášovacího předpisu (nařízení okresního úřadu Jičín č. 3/1999), která zakazuje v rámci PP zřizovat nová myslivecká zařízení. Tím jsou míněna krmiště a slaniska pro zvěř a vzhledem k rekreační povaze území pravděpodobně i posedy. Výkon práva myslivosti nemá na předmět ochrany PP vliv. V lesních porostech je pozorováno bohaté přirozené zmlazení dřevin a lesní zvěř zde nevykazuje výrazný negativní vliv na přirozenou obnovu porostů. Jedinou potenciální výjimkou může být poškozování uměle vysazovaných dubů, což naznačuje nutnost jejich ochrany, buď oplocením nebo individuálními ochrannými opatřeními.

f) rybářství

Území se nepřekrývá s žádným rybářským revírem a rybolov ani vysazování ryb do tůní zde tedy není povoleno.

g) rekreace a sport

Přírodní památka situována na okraji města Lázně Bělohrad a částečně sloužící jako lázeňský park, je oblíbeným cílem turistů, návštěvníků lázní i místních obyvatel. Na území přírodní památky se dokonce nachází turistická trasa s naučnou stezkou „Po stopách K. V. Raise“. Frekventovanějšími partiemi jsou zejména severozápadní části PP, zatímco jižní část je turisticky méně využívána. Zejména také z důvodu absence kvalitního cestního systému v této části území. Na západní hranici PP se nachází hudební pavilón, od nějž vede promenáda ve východním směru, která protíná celé území a je v podstatě nejfrekventovanější pěšinou v celé PP.

h) jiné způsoby využívání

Lázeňství: Historie lázeňství v Lázních Bělohrad se datuje do druhé poloviny 19. století, kdy Maxmilián Dormitzer zahájil v roce 1872 první kroky k provádění očišťujících koupelí. Po něm převzala lázně hraběnka Anna z Aseburgu, která iniciovala ověření léčivých účinků rašelinných koupelí, vedoucí k oficiálnímu uznání lázní v roce 1888. Lázeňství mělo dopad i na lesní porosty v okolí, kde se těžila rašelina pro lázeňské účely a pro výrobu paliva používaného v nedalekém cukrovaru. Dnes je těžba rašeliny ukončena, ale v lesích zůstávají jako její pozůstatky tůňe a jezírka, z nichž největší je Černé jezírko ve východní části PP.

V roce 1901 byl u Černého jezírka ve východní části PP vyvrtán Annamariánský pramen, druhý pramen byl vyvrtán na západním okraji PP u hudebního pavilónu. Oba prameny prošly rekonstrukcí a jsou upraveny do podoby altánků. Park, jakožto součást lázeňského areálu byl časem rozšiřován o nezbytnou lázeňskou infrastrukturu. Byl doplněn o síť cest, lavičky a altány.

Louky u hudebního pavilónu jsou koseny vícekrát ročně a v roce 2016 bylo zaznamenáno i jejich mulčování. Dochází zde také ke skládkování biomasy ze zahradnické činnosti. I přes tyto zásahy má území vysokou hodnotu z hlediska ochrany přírody. Využití porostů dřevin jako parku jej v minulosti ochránilo před negativními dopady konvenčního lesního hospodaření.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

ochranná pásma vodních zdrojů:

bez překryvu

přírodní léčivé zdroje:

Přírodní léčivý zdroj minerální vody nacházející se ve zřídelní struktuře Lázně Bělohrad, Královéhradecký kraj, okres Jičín, katastrální území Lázně Bělohrad (679330), je přírodní minerální voda **silně mineralizovaná**,

**hydrogenuhlčitano-sodno-hořečnato-
vápenatá, uhličitá, se zvýšeným obsahem
kyseliny křemičité, studená, hypotonická.**
název zdroje: Vita (vrt AM-2), osvědčení o
zdroji: č.j: MZDR 53521/2019-2/OZP-ČIL-Pr,
číslo katastrálního území: 679330, číslo
parcely: 261, ochranná pásma I. a II. stupně
přírodních léčivých zdrojů jsou stanovená dle
zák. č. 164/2001 Sb., vyhlášena 14.4. 2014.

dobývací prostory:	bez překryvu
chráněná ložisková území vyhrazených nerostů:	bez překryvu
chráněné rybí oblasti:	bez překryvu
lesy zvláštního určení:	bez překryvu
památková ochrana:	bez překryvu
pozemky určené pro účely obrany státu:	bez překryvu
územní plány:	ZCHÚ se týká jediný územní plán, a to plán obce Lázně Bělohrad – Územní plán Lázně Bělohrad – Změna č.2. Datum nabytí účinnosti dne 26. 10. 2022. Zpracovatel: Ing. arch. Jiří Plašil a kol. Bez kolize s navrhovaným managementem.
zásady územního rozvoje:	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje, Zpracovatel: HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r.o. (Sokolovská 100/94 186 00 Praha 8) účinnost: duben 2021, Bez kolize s navrhovaným managementem.
lesní hospodářské plány:	nejsou stanoveny
lesní hospodářské osnovy:	nejsou stanoveny

plány povodí a manipulační řád:	bez vazby na PP, bez překryvu
souhrny doporučených opatření:	bez překryvu s EVL

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Oficiálně spravované rybníky a vodní nádrže se v PP nevyskytují. Přítomné jsou dvě zatopená jezírka vzniklá v důsledku těžby rašeliny v minulosti. Tyto se nalézají v bezprostřední blízkosti promenády. Dále je možné v území nalézt tři drobné tůně vytvořené v důsledku managementových opatření v období platnosti prvního plánu péče o lokalitu. Parametry tůní udává tabulka na konci této podkapitoly. Konkrétní stavebně technické řešení bude řešeno v navazujících projektových dokumentacích obnovy a revitalizace stávajících vodních prvků nebo prvků nových.

V jižní části území protéká na parcelách 271/1 a 271/5 potok Dubovec. Jde o Narovnané říční koryto o šířce cca 1 metr. Charakter dna a břehy relativně přírodě blízké. Kromě napřímení bez zřejmých technických prvků a úprav. Břehové porosty dřevin přítomné na přibližně 50 % délky toku v rámci ZCHÚ. Protože je tok Dubovec evidován v nařízení vlády č. 71/2003 Sb. *Nařízení vlády o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod*, je pro něj zpracována následující přehledová tabulka.

Název vodního toku	<i>Dubovec (IDVT: 10185526)</i>
Číslo hydrologického pořadí	<i>108740800100</i>
Úsek dotčený ochranou (ř.km od–do)	<i>2,3–2,7 (od vyústění do toku Javorka)</i>
Charakter toku	<i>Nestanoven. Dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a osnovy pro zpracování plánu péče se charakter toku definuje jako lososové nebo kaprové vody.</i>
Příčné objekty na toku	<i>Neidentifikovány.</i>
Manipulační řád	<i>Nestanoven.</i>
Správce toku	<i>Povodí Labe, s. p. (podle určení §48 odst.2 zákona 254/2001 Sb.)</i>
Správce rybářského revíru	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Rybářský revír	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Zarybňovací plán	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>

V ZCHÚ se dále nachází menší vodní tok, jde o bezejmenný pravostranný přítok toku Dubovec. Dle katastru nemovitostí se nalézá na dvou parcelách definovaných jako koryta vodních toků. První z nich je parcela č. 210/3. Na parcele je situován vodní tok široký přibližně jeden metr. Koryto bylo pravděpodobně v minulosti technicky napřímeno. Charakter dna a břehů však nevykazuje významné

technické zásahy a působí veskrze jako přírodě blízký. Tok teče od severu území k jihu. A místy je lemován porosty olší a dalších hygrophilních dřevin. Do PP se vlévá v severozápadním cípu. Druhá parcela definovaná jako koryto vodního toku nese číslo 271/2. Táhne se po západním okraji komplexu jihozápadních luk, kde kopíruje hranici ZCHÚ. Charakter toku je obdobný jako u parcely 210/3. Tento bezejmenný přítok se vlévá do toku Dubovec v jižní části území v oblasti komplexu lučních společenstev. Je pro něj zpracována následující přehledová tabulka.

Název vodního toku	<i>bezejmenný tok (IDVT: 10176887), přítok toku Dubovec</i>
Číslo hydrologického pořadí	<i>Neevidován v nařízení vlády č. 71/2003 Sb.</i>
Úsek dotčený ochranou (ř.km od–do)	<i>0–0,45 a pak dále 0,53–9,8 (od vyústění do toku Dubovec)</i>
Charakter toku	<i>Nestanoven. Dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a osnovy pro zpracování plánu péče se charakter toku definuje jako lososové nebo kaprové vody.</i>
Příčné objekty na toku	<i>Neidentifikovány.</i>
Manipulační řád	<i>Nestanoven.</i>
Správce toku	<i>Povodí Labe, s. p. (podle určení §48 odst.2 zákona 254/2001 Sb.)</i>
Správce rybářského revíru	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Rybářský revír	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Zarybňovací plán	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>

Území je také protkáno sítí drobných toků, které mají charakter odvodňovacích struh a svodnic. V centrální evidenci vodních toků jsou evidovány v ZCHÚ tři takovéto drobné toky. V oblasti luk v jihozápadní části byly tyto svodnice meliorovány. Obvykle odvádějí vodu z mokřadních olšin v okolí Černého jezírka a z jiných podmáčených partií PP. V katastru nemovitostí nejsou zohledněny. Následující tři tabulky udávají parametry těchto tří drobných toků. Všechny tři se ještě v prostředí PP vlévají do bezejmenného toku (IDVT: 10176887), který se dále vlévá do toku Dubovec (IDVT: 10185526). Pro jednotlivé svodnice jsou zpracovány následující přehledové tabulky.

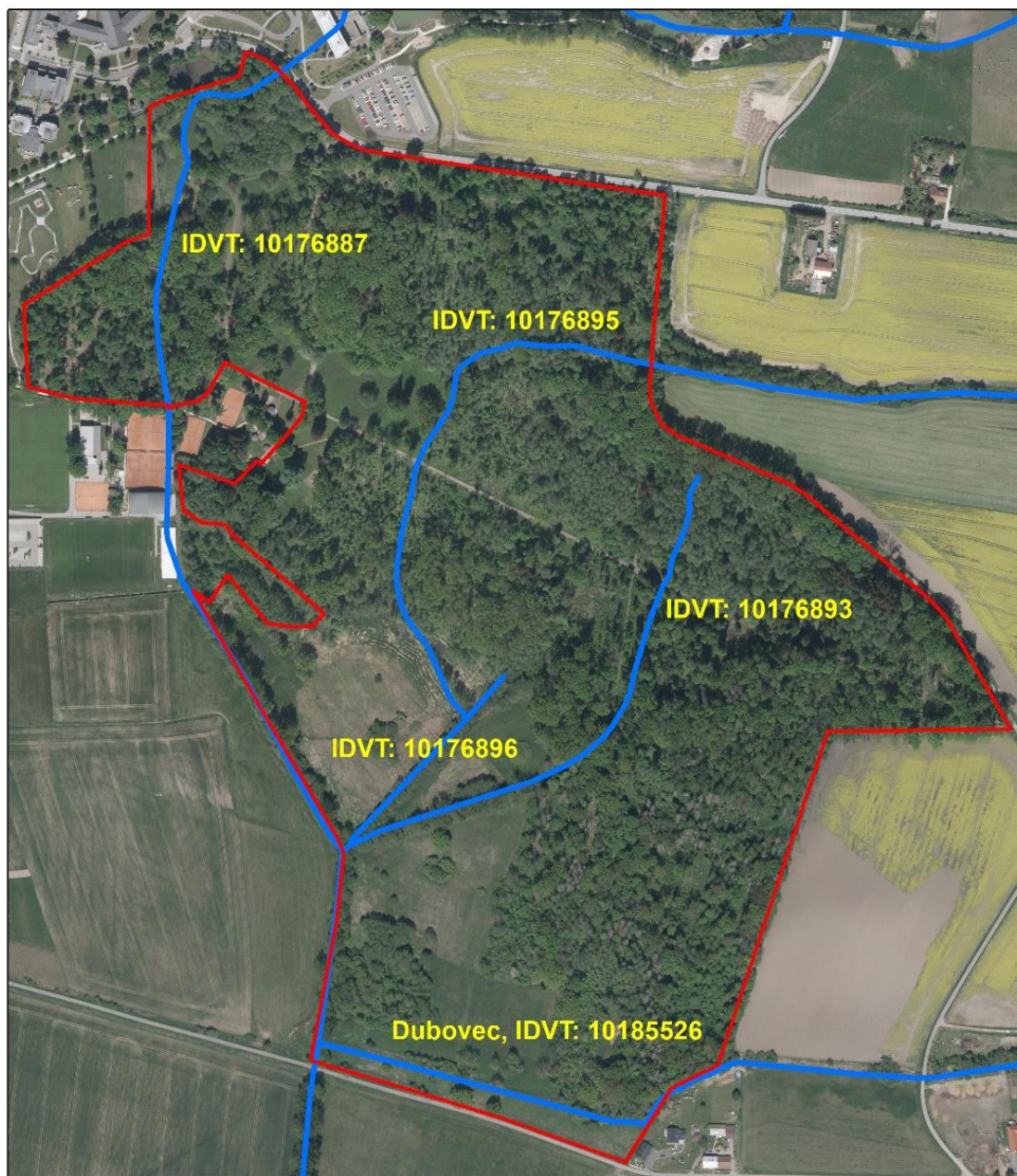
Název vodního toku	<i>bezejmenný tok (IDVT: 10176893), přítok bezejmenného toku (IDVT: 10176887)</i>
Číslo hydrologického pořadí	<i>Neevidován v nařízení vlády č. 71/2003 Sb.</i>
Úsek dotčený ochranou (ř.km od–do)	<i>0–0,54 (od vyústění do bezejmenného toku IDVT: 10176887)</i>
Charakter toku	<i>Nestanoven. Dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a osnovy pro zpracování plánu péče se charakter toku definuje jako lososové nebo kaprové vody.</i>
Příčné objekty na toku	<i>Neidentifikovány.</i>
Manipulační řád	<i>Nestanoven.</i>
Správce toku	<i>Povodí Labe, s. p. (podle určení §48 odst.2 zákona 254/2001 Sb.)</i>
Správce rybářského revíru	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Rybářský revír	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Zarybňovací plán	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>

Název vodního toku	<i>bezejmenný tok (IDVZ: 10176896, přítok bezejmenného toku (IDVT: 10176887)</i>
Číslo hydrologického pořadí	<i>Neevidován v nařízení vlády č. 71/2003 Sb.</i>
Úsek dotčený ochranou (ř.km od–do)	<i>0–0,22 (od vyústění do bezejmenného toku IDVT: 10176887)</i>
Charakter toku	<i>Nestanoven. Dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a osnovy pro zpracování plánu péče se charakter toku definuje jako lososové nebo kaprové vody.</i>
Příčné objekty na toku	<i>Neidentifikovány.</i>
Manipulační řád	<i>Nestanoven.</i>
Správce toku	<i>Povodí Labe, s. p. (podle určení §48 odst.2 zákona 254/2001 Sb.)</i>
Správce rybářského revíru	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Rybářský revír	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Zarybňovací plán	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>

Název vodního toku	<i>bezejmenný tok (IDVT: 10176895), přítok bezejmenného toku (IDVT: 10176887)</i>
Číslo hydrologického pořadí	<i>Neevidován v nařízení vlády č. 71/2003 Sb.</i>
Úsek dotčený ochranou (ř.km od–do)	<i>0–0,56 (od vyústění do bezejmenného toku IDVT: 10176887)</i>
Charakter toku	<i>Nestanoven. Dle nařízení vlády č. 71/2003 Sb. a osnovy pro zpracování plánu péče se charakter toku definuje jako lososové nebo kaprové vody.</i>
Příčné objekty na toku	<i>Neidentifikovány.</i>
Manipulační řád	<i>Nestanoven.</i>
Správce toku	<i>Povodí Labe, s. p. (podle určení §48 odst.2 zákona 254/2001 Sb.)</i>
Správce rybářského revíru	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Rybářský revír	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>
Zarybňovací plán	<i>ZCHÚ není součástí rybářského revíru.</i>

Pro lepší prezentaci místní relativně komplikované situace uspořádání drobných vodních toků je dále v textu přiložena přehledová mapa znázorňující lokalizaci jednotlivých drobných toků v území evidovaných v centrální evidenci vodních toků. Pro lepší bezprostřední orientaci v situaci je mapa přiložena v této podkapitole, nikoliv v kapitole Přílohy, jak bývá zvykem.

Přehledová mapa evidovaných vodních toků v přírodní památce Bělohradská bažantnice

Vysvětlivky

- hranice přírodní památky
- vodní toky

1:5000

zpracoval: Šimon Suchopárek
podkladová mapa: WMS ČUZK
ostatní data: AOPK ČR, KÚ KHK,
Správa vodních toků
koordináční systém: S-JTSK
vytvořeno: 2024

Seznam tůní a jejich charakteristik

Soupis tůní nalezených v území. Data získána při batrachologickém průzkumu během jara 2023.

označení tůně	severní šířka	východní délka	orientační rozloha (m ²)	převládající hloubka (m)	zarůst vodní plochy litorálem	sklon břehů	oslunění hladiny	kvalita vody	zarybnění	ohrožení	okolní prostředí
Černé jezírko (díleč plocha 10a)	N 50°25.50102'	E 15°36.00490'	1100	1,1	40%	mírný	zastíněné	dobrá	pravděpodobně	bez ohrožení	porosty dřevin
jezírko s ostrůvkem a kamenným křížem (díleč plocha 10b)	E 15°35.90062'	N 50°25.49815'	300	0,9	70%	mírný	částečně zastíněné	dobrá	ano	bez ohrožení	porosty dřevin
tůň na vlhkých loukách (díleč plocha 12a)	N 50°25.47015'	E 15°35.67080'	100	1	15%	mírný	zcela	zakalená	ne	zarůst	podmáčené louky
tůň na vlhkých loukách (díleč plocha 12b)	N 50°25.44678'	E 15°35.69783'	100	1	15%	mírný	zcela	zakalená	ne	zarůst	podmáčené louky
tůň na vlhkých loukách (díleč plocha 12c)	N 50°25.43078'	E 15°35.61222'	100	1,2	25%	mírný	zcela	zakalená	ne	zarůst	podmáčené louky
periodická tůň v krajinářském lázeňském parku	N 50°25.61787'	E 15°35.53330'	200	0,4	0 %	mírný	částečně	dobrá	ne	vysychání	louky u hudebního pavilonu

poznámka k ohrožení některých vodních ploch: Nadměrné zarůstání souvisí se suchem, kdy v suchých letech voda výrazně ustoupí, což umožní rákosu rozšířit se i do původně příliš hlubokých partií, které by jinak nebyl schopen osídlit. Ideálním stavem by bylo, kdyby se rákos vyskytoval pouze v litorálním pásmu do šíře jeden až dva metry od břehu, v závislosti na velikosti jezírka. Ohroženy plošným zarůstem rákosu jsou jezírka nacházející se na loukách v JZ části PP. Stav Černého jezírka u promenády se zatím jeví jako optimální, zazemnění jezírka je však značné a rozvoj litorálního pásma do jeho středu není v následujících letech vyloučen. Stav je třeba monitorovat a v případě významného zárůstu Černého jezírka přistoupit k redukci rákosin. Řadě druhů vyhovuje spíše litorál tvořený ostřicemi, než litorál tvořený rákosem.

2.4.2 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Nelesní plochy v území PP pokrývají dle katastru nemovitostí 100 % území. Vodní plochy dle katastru tůň a sít' drobných potůčků tvoří v území 0,28 ha. Orná půda 0,21 ha. Fakticky na ní však hospodařeno není. Jedná se o pás úhoru v nejnižnější části PP navazující na sečené louky. Trvalé travní porosty tvoří dle katastru nemovitostí 10,31 ha. Převážně se jedná o enklávu vlhkých pcháčových a bezkolencových luk a o mezofilní ovsíkové louky v JZ části PP. Většinu území (36,02 ha) tvoří dle katastru nemovitostí porosty dřevin, které jsou však oficiálně převedeny na jednotku ostatní plocha se způsobem využití zeleň. Nejsou tedy fakticky lesními pozemky. Zejména proto k nim je v tomto plánu péče přístupováno jako k nelesním plochám a jejich management je tedy znázorněn a popsán ve třetí části plánu péče v tabulce označené jako „péče o ekosystémy mimo lesní pozemky“. Péče o jednotlivé dílčí plochy je pak dále podrobně rozpracována v mapě M3 a tabulce T1.

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A) Ekosystémy

ekosystém:	<i>Lázeňský krajinářský park anglického typu situovaný v západních partiích přírodní památky a dále přírodě blízký park situovaný v centrální a východní části přírodní památky. V rámci krajinářského parku anglického typu je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména mezofilních ovsíkových luk, střídavě vlhkých bezkolencových luk a vlhkých pcháčových luk s výskytem soliterních dřevin. V rámci přírodního parku je vhodné usilovat o zachování či obnovu zejména údolních jasanovo-olšových luhů, mokřadních olšin, dubohabřin, případně i makrofytní vegetace přirozeně eutrofních vod, vlhkých pcháčových luk a střídavě vlhkých bezkolencových luk.</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
<i>Rozloha lázeňského krajinářského parku anglického typu o rozloze 14 ha v západní části PP.</i>	<i>Luční plochy, které by svou reprezentativností odpovídaly lázeňskému krajinářskému parku lze najít jen na plochách u hudebního pavilonu. Tato partie luk je rozsáhlá cca 1,5 ha. Veškeré další partie v západní části PP, ve kterých by měl být lázeňský krajinářský park situován masivně zarůstají mladými dřevinami či hustým keřovým patrem střemchy či pámelniku. Snad jedinou částí rozvolněného porostu jasanů bez keřového patra v této partii území, která se blíží cílovému stavu, je partie severně od hudebního pavilonu (těsně nad loukami). Tato partie má však přibližně pouze jeden hektar. Plocha, která se svým charakterem blíží lázeňskému parku anglického typu je v západní části PP významně poddimenzována.</i>	
	stav:	<i>špatný</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>
<i>Rozloha přírodě blízkého parku o rozloze cca 17 ha v centrální a východní části PP.</i>	<i>Rozloha plochy přírodě blízkého parku je adekvátní cílovému stavu. Porosty jsou však významně zapojené a často ve fázi rozpadu díky působení řady biotických činitelů (kůrovec, nektróza jasanu).</i>	
	stav:	<i>zhoršený</i>
	trend:	<i>zhoršující se</i>

<i>Populace prstnatce májového, minimálně desítky rostlin.</i>	<i>Zejména ve východních partiích luk u hudebního pavilonu vzkvétají během května vyšší desítky rostlin.</i>	
	stav:	<i>dobrý</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>
<i>Zakmenění v zapojených pasážích lázeňského krajinářského parku 0,3 až 0,5.</i>	<i>Zakmenění v zapojenějších plochách (6a, 6b, 6c, 6d, 6e) lázeňského krajinářského parku bude upraveno na hodnoty 0,3 až 0,5. V současnosti dosahuje zakmenění hodnot 0,7 až 1,0.</i>	
	stav:	<i>špatný</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>
<i>Zakmenění v zapojených pasážích přírodě blízkého parku 0,4 až 0,6.</i>	<i>Zakmenění v zapojenějších plochách (7a, 7b, 7c, 7d) přírodě blízkého parku bude upraveno na hodnoty 0,4 až 0,6. V současnosti dosahuje zakmenění hodnot 0,7 až 1,0.</i>	
	stav:	<i>špatný</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>
<i>Keřové patro maximálně na 10% rozlohy.</i>	<i>Přibližně 70% plochy partií s předpoklady lázeňského krajinářského parku je zarostlé hustým keřovým patrem střemchy či pámelníku s pokryvností mezi 60 % až 100%. Redukce křovin na většině ploch této části PP, kde je kladen vysoký důraz na malebnou estetičnost parku anglického typu byla v posledních dekádách výrazně zanedbána. Bez provedení zásahů bude rozvoj keřového patra velmi pravděpodobně dále pokračovat.</i>	
	stav:	<i>špatný</i>
	trend vývoje:	<i>zhoršující se</i>
<i>V západních částech PP v lázeňském krajinářském parku je přípustné využití okrasných kultivarů, ojediněle i cizokrajních dřevin, nikoliv však invazních a expanzivních druhů.</i>	<i>V této části PP jsou místy vysázeny ozdobné dřeviny. Přítomný je např. kdoulovec ozdobný (<i>Chaenomeles speciosa</i>). Nebyly však zaznamenány druhy invazní ani expanzivní. Vzhledem ke kulturně komponovanému parku v této části PP jsou ojediněle okrasné cizokrajné dřeviny bez projevu invazivních tendencí z pohledu ochrany přírody přípustné.</i>	
	stav:	<i>dobrý</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>

ekosystém:	<i>Biologicky hodnotné doupné a senescentní listnaté stromy tvořící kostru porostů jasanovo-olšových luhů, dubohabřin a mokřadních olšin.</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
<i>Výtipování a evidence doupných a senescentních listnatých stromů v území certifikovaným arboristou nebo zkušeným ornitologem v rozsahu min 8 ks/ha.</i>	<i>V území se nalézá vysoký počet doupných a senescentních stromů s množstvím dutin a mikrostanovišť hostících široké spektrum avifauny a chiropterofauny. Jedinci významných dimenzí mají také významný vliv na estetičnost území. Rozsáhlé partie porostů bude (například kvůli působení <i>Chalary</i>, ale také za účelem podpory bezobratlých i zlepšení estetiky území) však třeba proředit a plochy celkově prosvětlit. Aby během těchto zásahů nedošlo ke zničení biologicky hodnotných stromů, stanovuje se jako jeden z indikátorů cílového stavu vytipovat doupné a senescentní stromy v území před zahájením prosvětlování porostů. Vytipování biologicky hodnotných stromů dosud nebylo provedeno, proto je stav hodnocen kategorií "špatný". V případě, že bude potřeba nějaký senescentní strom pokácet (z důvodů bezpečnosti), musí toto být řádně podloženo, například tahovou zkouškou.</i>	
	stav:	<i>špatný</i>
	trend vývoje:	<i>setrvalý</i>

Zachování těchto jedinců v lokalitě s prováděním zásahů do jejich habitusu jen v odůvodněných a nutných případech.	V návaznosti na předchozí indikátor je stanoveno, že do vytipovaných biologicky nebo esteticky hodnotných stromů bude zasahováno jen v nejnútnejších případech (z bezpečnostních důvodů). Zásah z bezpečnostních důvodů musí být opřen o prokazatelný důvod (např: vizuálně zřejmé narušení stability působením živlů, provedení průkazné tahové zkoušky certifikovaným arboristou, arboristický posudek potvrzující významný negativní vliv xylofágních a lignikolních hub). V poslední dekádě bylo do porostů zasahováno pouze lokálně, a proto není v současnosti znám nějaký negativní zásah významného rozsahu do biologicky hodnotných stromů v PP. S plánovaným prosvětlováním a prořezáváním porostů by však mohlo (byť z nedbalosti) dojít k poškození či zničení významných stromů. Stanovení tohoto a předchozího indikátoru má za cíl tomuto scénáři preventivně předejít.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	Komplex střídavě vlhkých bezkolencových, vlhkých pcháčových a mezofilních ovsíkových luk, mokřadních společenstev a porostů vysokých ostríc.	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
Minimálně 10 ha lučních porostů současného typu a diferenciacie v rámci PP.	Luční porosty v JZ části PP se rozkládají na 12,5 ha. Tato rozloha je pro existenci zde přítomných společenstev dostatečná. Není třeba ji navyšovat. Cílem je ji zde udržet. Ohrožujícími faktory může být změna vodního režimu, či zárůst luk keři a dřevinami.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
Diferenciacie rozlohy jednotlivých biotopů (mezofilní ovsíkové louky, vlhké pcháčové louky, vlhké bezkolencové louky) v lučním komplexu odpovídá alespoň přibližně současnému stavu. V důsledku možné změny vlhkostních poměrů (například provedením plánované revitalizace napřimených koryt) nesmí dojít k homogenizaci lučních porostů (např. pouze vlhké pcháčové louky).	Komplex luk na lokalitě je tvořen společenstvy střídavě vlhkých bezkolencových luk, vlhkých pcháčových luk a mezofilních luk, mokřadních společenstev a porostů vysokých ostríc. U některých jednotek není přechod ostře vylišen a patrný je spíše pozvolný přechod od jedné k druhé v závislosti na změně vlhkostního gradientu. Přestože se společenstva v některých partiích mohou překrývat a nemusí být přesně vylišeny do konkrétního typu, v jiných partiích je diferenciacie jednotlivých společenstev patrná. V případě zamýšlených revitalizací zdejšího melioračního systému (dle urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s.) je třeba navrhnout revitalizaci tak, aby zůstaly zachovány různorodé vlhkostní podmínky půdního profilu a nedošlo k homogenizaci rostlinného společenstva. Záleží samozřejmě na způsobu provedení revitalizace, ale vzhledem k dostupným informacím se dá očekávat pokles podílu mezofilních luk na úkor vlhčích typů luk. Je třeba zajistit, aby mezofilní společenstva v důsledku zvýšení množství vlhkosti nevyumizela úplně, čímž by byla snížena druhová biodiverzita bylin a potažmo i bezobratlých. Revitalizace melioračního systému je plánem péče samozřejmě podporována, jen je třeba ji provést citlivě s ohledem na výše popsanou situaci.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
Populace prstnatce májového: minimálně několik set rostlin, upolín nejvyšší: minimálně vyšší desítky trsů.	Populace obou druhů odpovídají svou početností stavu požadovanému indikátorem (ověřeno fytoocenologickým snímkováním v roce 2023). Výskyt prstnatce koncentrován zejména v okolí souřadnic: 50°25'19.4"N, 15°35'43.9"E. Výskyt upolínu roztroušeně, zejména na vlhkých pcháčových a mezofilních loukách.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

Komplex lučních společenstev zcela bez neodklizené biomasy po provedené seči.	Zejména v severovýchodní části enklávy vlhkých bezkolencových luk byly v roce 2023 nalezeny pásy shrabané, ale neodvezené biomasy. Pravděpodobně z předchozího roku. Na mezofilních a vlhkých pcháčových loukách tento nedostatek nalezen nebyl. V širším měřítku a dlouhodobějším horizontu však není patrné, že by společenstva luk degradovala v důsledku neodklizení biomasy.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
Solitérní stromy a křoviny maximálně na 10 % rozlohy lučního segmentu.	K rozvoji rychle rostoucích dřevin došlo zejména podél napřímených odvodňovacích struh protínající komplex luk. Dále je patrné významné zvýšení zápoje i zakmenění enklávy dřívě rozvolněného shluku stromů v jihozápadní partii luk. Tyto pasáže dosáhli nadměrné míry zárůstu a předpokládá se jejich proředění. V souladu se stanoviskem AOPK ČR: Odborné stanovisko k návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice vydaného dne 12.12. 2023.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

B) Druhy

druh:	prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
Přítomnost minimálně několika stovek kvetoucích jedinců v jihozápadní části PP.	Prstnatec májový se na základě fytoocenologického snímkování v roce 2023 vyskytuje minimálně v počtech několika stovek rostlin v komplexu luk v JZ části PP. Těžiště výskytu na souřadnicích: 50°25'19.4"N, 15°35'43.9"E a také na 50°25'15.844"N, 15°35'43.668"E.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
Přítomnost minimálně několika desítek kvetoucích jedinců v lučním segmentu u hudebního pavilonu.	Prstnatec májový se na základě fytoocenologického snímkování v roce 2023 vyskytuje minimálně v počtech několika desítek rostlin na lukách u hudebního pavilonu. Vyšší koncentrace zejména na souřadnicích: 50°25'34.7"N, 15°35'37.2"E.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Území přírodní památky je značně heterogenní. Dřevinami zarostlé partie jsou tvořeny porosty typu jasanovo-olšových luhů, hercynských dubohabřin a mokřadních olšin. V jihozápadní části PP je k nalezení komplex s ochranářsky zajímavými lučními společenstvy. Historicky bylo území koncipováno jako lázeňský park s dominantní rekreační funkcí. Situaci nezjednodušuje ani fakt, že v posledních dekádách byly porosty dřevin významně zanedbány a došlo k rozvoji náletu a hustého keřového patra. V současnosti je již zpracována urbanisticko-krajinářská a architektonická koncepce lázeňského území, která se snaží návrhem významných zásahů vrátit území jeho estetickou hodnotu.

Cílem této kapitoly je identifikovat závažné kolize mezi návrhy koncepce a zájmy ochrany přírody v území a navrhnout jejich možné řešení.

- **Nastavení termínů seče lučních porostů u hudebního pavilonu s ohledem na rozdílné požadavky silně ohroženého modráška bahenního a předmětu ochrany území – prstnatec májový**

V průběhu roku 2023 byl v lučních biotopech v blízkosti hudebního pavilonu (dílní plocha 2a) zaznamenán výskyt modráška bahenního (*Phengaris nausithous*). Tato pozorování zdůrazňují nutnost adekvátního managementu těchto stanovišť v souladu s principy ochrany biodiverzity a specifickými nároky tohoto druhu. Optimalizace managementu těchto stanovišť vyžaduje pečlivě načasovanou a metodicky provedenou seč. V období, kdy modrášek bahenní prochází svým vývojovým cyklem – výskytem ve stadiu dospělého, vajíček a housenek na hostitelských rostlinách – je nutné seč neprovádět celoplošně, aby nedošlo k destrukci celé populace. První seč je doporučeno realizovat nejpozději do 30. května, tak aby posečený krvavec toten stihl zregenerovat své hlávky před kladením vajíček modráška. Druhá seč by měla následovat nejdříve od 15. září. Kromě modráška je důležité zohlednit i potřeby dalších chráněných druhů, zejména prstnatce májového, pro kterého je naopak vhodné zvolit první seč až po 15. červenci. Aplikace mozaikovitě seče je přístup, který je klíčový pro zachování širšího spektra druhů, včetně modráška bahenního a prstnatce májového. Tento přístup umožňuje část vegetace ponechat dočasně nesečenou, čímž se vytváří heterogenní struktura lokality.

- **Obnova a revitalizace slatinných jezírek ve vztahu k některým zvláště chráněným druhům obojživelníků a biologicky hodnotným, doupným a senescentním stromům**

Urbanisticko-krajinářská a architektonická koncepce navrhuje v porostech mokřadních olšin, v okolí již přítomného Černého jezírka, vytvořit soustavu přibližně dalších osmi slatinných jezírek o celkové rozloze přibližně 0,9 ha. Pro srovnání, současné Černé jezírko zabírá přibližně 0,1 ha.

Návrh prostorového rozložení tůní je ve vztahu k zájmům ochrany přírody proveden citlivě, zákonem chráněné druhy nalezené během biologických monitoringů v roce 2023 by neměly být zásahem ovlivněny. Výjimku mohou tvořit populace obojživelníků. Z důvodů ochrany této skupiny se výrazným negativním zásahům dá předejít rozfázováním tvorby tůní do tří sezón. Například každý rok vybudovat dvě dílní slatiná jezírka. Cílem tohoto opatření je minimalizovat vliv těžké techniky na obojživelníky, kteří se mimo reprodukční období často zdržují ve vlhkém, ale terestrickém prostředí, kterým zde přítomné mokřadní olšiny bezpochyby jsou. Zemní práce by také neměly být prováděny během jara, kdy Černé jezírko stahuje významný počet jedinců hned několika druhů obojživelníků, jakožto jejich reprodukční biotop (potvrzeno v roce 2023 batrachologickým průzkumem). Zemní práce by neměly být prováděny ani během zimního období, neboť mokřadní olšiny v okolí Černého jezírka budou

pravděpodobně sloužit jako zimoviště významného podílu populací. Nejvhodnějším a doporučeným obdobím k vyhloubení slatinných jezírek jsou měsíce srpen až září, kdy se obojživelníci nereprodukuje, ani nezimují, nejsou tedy koncentrováni v prostředí mokřadních olšin a vliv těžké techniky při budování tůň bude mít minimální negativní vliv na jejich populace. Zároveň se dá očekávat, že pokud budou tůně vybudovány správně, s heterogenním dnem, mírným sklonem břehů a dostatečným osluněním, bude mít zásah z pohledu populací obojživelníků dlouhodobě významný pozitivní vliv na jejich početnost (Vojar 2007).

Před zahájením plošných zásahů v území je požadováno vytipování významných doupných a senescentních stromů certifikovaným arboristou (odůvodněno v části 2.5), které by neměly být prováděnými zásahy nijak dotčeny. Toto platí i pro vybudování soustavy slatinných jezírek. Plán péče doporučuje, aby prostorové rozmístění navrhovaných slatinných jezírek primárně vycházelo z návrhu v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci. Pokud se však zjistí, že se návrh prostorového uspořádání slatinných jezírek překrývá s místem růstu některého velmi hodnotného stromu, navrhuje se zde, aby byla poloha dané tůně uzpůsobena zjištěné situaci. Například posunutím slatinného jezírka již ve fázi plánování o několik metrů stranou. Provedení vytipování významných doupných stromů před zahájením záměru je klíčové. Se zásahy do dřevin běžných dimenzí se při tvorbě soustavy slatinných jezírek počítá a jsou hodnoceny jako přípustné.

- **Stabilizace a obnova porostů ve vztahu ke společenstvům saproxylofágního hmyzu**

V důsledku několika dekád trvání prakticky bezzásahového režimu v rozsáhlých partiích porostů došlo v území k rozvoji bohatého společenstva saproxylofágního hmyzu. Při coleopterologickém průzkumu (Kopecký 2023) byl v území nalezen 1 druh chráněný podle zákona (*Cucujus cinnaberinus*) a 24 druhů zařazených v národním červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017). Prakticky všechny významné saproxylofágní druhy brouků byly nalezeny v jihovýchodní části území. Závěrem coleopterologického průzkumu je, že všechny tyto významné taxony mají těžiště svého výskytu v nejvíce jihovýchodně položené enklávě porostů v rámci PP. V této enklávě jsou pro řadu druhů saproxylofágního hmyzu velmi vhodné mikroklimatické podmínky, dále zde lze nalézt bohaté porosty s prosychajícími větvemi, nebo kmeny. Doporučení pro plán péče z pohledu společenstev saproxylofágního hmyzu vyplývající ze závěrečné zprávy k průzkumu provedeného v roce 2023 vypadá následovně.

„V PP Bělohradská bažantnice je žádoucí omezit hospodářské zásahy na minimum, s cílem zachovat v porostu přirozené procesy rozpadu a zmlazení. Základem je ponechávání mrtvého dřeva všech možných hospodářských kategorií i druhového spektra in situ. V PP by bylo vhodné odstranit podrost střemchy pozdní, která zde silně expanduje (Kopecký 2023).“

Na druhou stranu, území Bělohradské bažantnice bylo historicky kulturně velmi ovlivněno a proředění a stabilizace současných porostů za účelem zvýšení estetiky a rekreačních funkcí území má své opodstatnění. V případě této kolize se jako ideální a snad i jediný možný kompromis jeví vyčlenění jihovýchodní partie porostů jakožto bezzásahové zóny. Jde o enklávu o rozloze přibližně 3,5 hektaru, která jen navíc situována ve východní periférii. Situace tak následuje trend nastíněný v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci lázeňského území, který klade důraz na pozvolný přechod charakteru území od nejkulturnějších částí v západní části PP přes přírodě blízký park s mokřadními olšinami a dubohabřinami ve střední části až po nejdívočeji zónu, kterou v tomto případě bude tvořit malá (pro populace saproxylofágních brouků však dostatečně rozlehlá) bezzásahová enkláva v nejvýchodnější části. Rovněž je důležité si uvědomit, že společenstvo čítající na takto malé ploše 25 ochránářsky významných druhů saproxylofágních a mykofágních brouků je významné i z regionálního pohledu a pokud se situace správně uchopí, lze ji využít i jako nástroj „zeleného PR“ akciové společnosti Lázně Bělohrad (majitel pozemků) k podpoře návštěvnosti území i samotných lázní. V neposlední řadě je třeba vzít v potaz, že v lokalitě se vyskytuje i druh chráněný zákonem (*Cucujus cinnaberinus*) a likvidace porostů v současné závěrečné fázi malého cyklu lesa by vedla k možnému zániku jeho populace, což je z pohledu zákona neakceptovatelné.

Vzhledem k tomu, že ochránářsky významné saproxylofágní druhy byly v roce 2023 nalezeny při průzkumu jen v porostech ve východní části PP, zásahy do porostů v západních a centrálních enklávách za účelem zvýšení estetiky a rekreačních funkcí území jsou přípustné. Přesto bude na plochách místy ponecháno mrtvé dřevo pro podporu biodiverzity těchto porostů. Doporučené množství je 30 m³/ha. Mrtvé dřevo může mít charakter kup proschlých větví či celých ležících kmenů. Kmeny mohou být, ale také rozřezány na 1 až 2 metry dlouhé díly. Pokud dojde k odstraňování pařezů, je nutné ponechání části (20 %) pařezů a ponechání nejméně 10 pařezů listnatých stromů s výčetní tloušťkou >30 cm a výškou alespoň 1,5 m na hektar (Čížek et al. 2015).

- **Úprava břehových porostů podél toků dle návrhu urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území ve vztahu k fytofágním druhům brouků**

K ochraně fytofágních druhů brouků zpracovatel coleopterologického průzkumu (Kopecký 2023) doporučuje ponechávat doprovodnou zeleň vodních toků k přirozenému rozpadu, odstraňovat jen dřeviny tvořící překážky v toku a dřevo ponechávat za břehovou hranou v lemu k rozpadu. Návrh tohoto opatření není v souladu s návrhy uvedenými v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci lázeňského území, která předpokládá výrazné proředění břehových porostů s cílem zlepšit krajinářskou situaci v lokalitě. V tomto případě je třeba dojít ke kompromisu. Navrhuje se, že okolí návštěvnických exponovaných toků bude upraveno v souladu s návrhy urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území, a naopak toky s prokázaným výskytem ochránářsky významného

fytofágního hmyzu a hub (zejména bezejmenný tok (IDVT: 10176893), či některé pasáže vodního toku Dubovec) budou přizpůsobeny optimálním podmínkám fytofágního hmyzu, tedy do břehových porostů nebude zasahováno v souladu s doporučením specialisty. V území nebyly nalezeny ZCHD vázané primárně na břehové porosty vodních toků, zásahem do nich tedy nedojde k porušení § 50 zákona 114/1992 Sb.

- **Tvorba nové promenády a kolize s výskytem odumřelých stromů větších dimenzí, jakožto biotopem ZCHD lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*) a tří mikropopulací kriticky ohrožené (ČS) kornatcovité houby tlustěnky mléčné (*Scytinostroma galactinum*)**

Dle zpracované urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území (Master plán) se předpokládá obnovení dnes zaniklé, avšak historicky přítomné promenády. Půjde o promenádu obdobné dimenze a provedení jako té, která dnes vede k prameni Vita. V místě prostorového vymezení této promenády se v současnosti nalézá část porostu, který je momentálně v závěrečné fázi malého lesního cyklu. Součástí této části porostu jsou mimo jiné uschlé stojící i ležící stromy větších dimenzí, které dle coleopterologického průzkumu (Kopecký 2023) a dle metodiky ochrany lesáka rumělkového (Čížek et al. 2015) fungují jako biotop ZCHD lesáka rumělkového (larvy i dospělci se vyskytují pod kůrou padlých i stojících kmenů mrtvých i ještě částečně živých stromů). Aby mohlo být o vybudování nové promenády vůbec uvažováno, je třeba získat výjimku dle § 56 zákona 114/1992 Sb. Ta je nutná k zásahu do biotopu ZCHD živočicha, neboť biotop ZCHD živočicha požívá dle § 50 zákona 114/1992 Sb. stejné právní ochrany jako samotný ZCHD. Aby nedošlo k významnému negativnímu ovlivnění biotopu druhu (zejména mrtvé i umírající stromy větších dimenzí), musí být ve výjimce stanovena podmínka, že dřevo z průseku, který vznikne v místě plánované promenády, nesmí být sanováno, odvezeno či páleno. Ideálně by mělo být umístěno do blízké bezzásahové zóny (viz příloha M3), kde bude ponecháno k rozkladu.

V místě prostorového vymezení této promenády byly dále během mykologického průzkumu (Tejnklová 2023) nalezeny tři mikropopulace kornatcovité houby tlustěnky mléčné (*Scytinostroma galactinum*). Dle národního Červeného seznamu hub (Holec et Beran 2006) se jedná o druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený (CR). Zákonné ochrany druh nepožívá. Nikde jinde v Královéhradeckém kraji nebyl dosud objeven. Jedná se o lignikolního saprotrofa (druh živící se na mrtvém dřevě) který netvoří typické plodnice (fotografie jako příloha k mykologickému průzkumu). Byly hledány varianty, jak k situaci přistoupit, aby mohlo být obnovení promenády provedeno v souladu s koncepcí a kriticky ohrožený druh houby neutrpěl újmu. Po konzultaci se specialistkou byl navržen následující postup: rok předcházející realizaci obnovení promenády bude během srpna a září navštívena lokalita s mykologem/mykoložkou (ideálně se zpracovatelkou mykologického průzkumu v roce 2023), houba bude na lokalitě identifikována (v roce 2023 nalezena na padlém kmeni lípy, padlém kmeni listnáče,

pařezu listnáče) a i s živným mrtvým dřevem v dostatečném množství transferována ze všech tří mikrolokalit do bezzásahové zóny vymezené východněji na stanoviště s vhodnými vlhkostními a světelnými podmínkami dle určení mykologa/mykoložky. Vzhledem k tomu, že houba kompletně roste na mrtvém dřevě, transfer se jeví jako reálný. Poté je možné zahájit prořezávky v porostech a budování proměnady.

Souřadnice lokalit tří mikropopulací kornatcovité houby tlustěnky mléčné:

- N 50°25.44770', E 15°35.83750'
- N 50°25.44952', E 15°35.85555'
- N 50°25.46223', E 15°35.86492'

- **Vliv úpravy vodního toku na parcele 210/3 na zvláště chráněný druh houby holubinky olšové (*Russula alnetorum* var. *pumila*)**

V blízkosti parcely č. 210/3, která je vedena jako koryto vodního toku byl během mykologického průzkumu (Tejklová 2023) nalezen zvláště chráněný druh houby tzv. holubinka olšová (*Russula alnetorum* var. *pumila*). Jde o druh lupenaté houby mykorhizně vázaný na olše. Na daném místě roste v periodicky zaplavované sníženině pod olšemi. Při případných úpravách vodního toku na této parcele, které jsou v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci pro tuto oblast jen zběžně zakresleny v mapě, ale nikterak rozpracovány, je klíčové zachovat vlhký až podmáčený charakter mikrolokality. Druh byl nalezen ve vzdálenosti do pěti metrů od koryta. Pokud bude tok v budoucnu měněn, zakomponování lehkých meandrů je určitě žádoucí. Naopak z buffrové zóny široké 6 metrů od proudnice toku nesmějí být vyřezávány olše, neboť jsou mykhorizním partnerem tohoto zvláště chráněného druhu houby a jejich likvidaci tak lze v zásadě považovat za zásah do biotopu ZCHD což je bez udělení výjimky nezákonné. Prosvětlení vegetace podél toku vyřezáním jiných dřevin houbě nevádí. Zásadní je neměnit příliš vlhkostní podmínky v okolí koryta. Ideálně úpravami umožnit toku, aby se alespoň na místě nálezů druhu mohl z jara periodicky vylévat z břehů. V buffrové zóně tvaru kruhu o poloměru 5 metrů a středem v místě nálezů (N 50°25.69767', E 15°35.49167') také nesmí dojít k výrazné změně vegetačního krytu. To je třeba zohlednit zejména při rozšiřování kvetoucích luk v oblaci lázeňského parku dle návrhu koncepce, neboť tato mikrolokalita je v návrhu změny vegetačního krytu rovněž zahrnuta. Přestože byl druh nalezen v rámci PP pouze na jednom místě, je pravděpodobné, že se v rámci PP vyskytuje i na dalších lokalitách a vzhledem k tomu, že se jedná o ZCHD s vazbou na olše, je třeba se při prosvětlování porostů vyvarovat toho, aby byly v některé části PP olše odstraněny z větší plochy.

- **Revitalizace vodotečí a svodnic na loukách v jihozápadní části PP a možná změna vlhkostního gradientu**

Voda z podmáčených částí PP je sváděna systémem vodotečí a svodnic. Jde o drobné stružky, které ústí ze severovýchodu do komplexu luk v JZ části PP (dílní plochy 3 a 4). Zde byly v minulosti tyto drobné toky napřímeny a meliorovány. Odtoková funkčnost systému v několika posledních dekádách výrazně poklesla což vedlo k rozvoji hygrofilních společenstev, zejména vlhkých pcháčových a vlhkých bezkolencových luk. V urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci je počítáno s provedením revitalizace přítomných vodotečí. Plán péče tento záměr doporučuje, avšak je třeba upozornit na to, že komplex lučních společenstev v JZ části PP dosáhl značné diverzity biotopů díky variabilitě vlhkostního gradientu. Přítomné jsou např. vlhké bezkolencové louky, v částech území s nižší vlhkostí jsou naopak přítomné mezofilní ovsíkové louky. Nepromyšlené provedení revitalizace by mohlo variabilitu vlhkostního gradientu na loukách homogenizovat. Například významné rozvětvení systému svodnic by mohlo mít za následek zvýšení půdní vlhkosti v celém sektoru jihozápadních luk. To by pravděpodobně podmínilo výrazný ústup mezofilních společenstev na úkor hygrofilnějších. Došlo by tedy k poklesu biotopové diverzity. Kupříkladu *Phalaris arundinacea*, rostlina, která tvoří v podmáčených partiích relativně rozsáhlé enklávy je konkurenčně velmi silným druhem s expanzními tendencemi a někde se rozrůstá i do cennější druhově bohatší luční vegetace, kterou utlačuje. Vytvoření meandrů u současných napřímených svodnic je doporučeno, naopak by nemělo dojít k výraznému zahloubení svodnic oproti současnému stavu. Síť svodnic by neměla být významně rozvětvena do jižních partií luk, kde převládají mezofilní společenstva. Celkově se doporučuje revitalizaci provést, tento oddíl je zahrnut spíše jako postřeh, který by měl být zohledněn při detailnějším plánování revitalizací v budoucnu.

- **Vliv světelného smogu z osvětlení parku na biotu**

Urbanisticko-krajinářská a architektonická koncepce lázeňského území klade významný důraz na rekreační funkci lokality. V závislosti na tom je v rámci ní počítáno s instalací osvětlovacích prvků uvnitř přírodní památky. Světelné znečištění je v současnosti v životním prostředí významným problémem, přesto vzhledem k částečně kulturnímu rázu tohoto ZCHÚ a s ohledem na zachování atmosféry krajinářského lázeňského parku je využití osvětlovacích prvků přípustné. Osvětlení bude zavedeno jako nejnútnější, v minimální možné míře, v minimální energetické náročnosti, úsporné, v jasně daných režimech, s nulovou svítivostí nad horizont, bez žebrování svítidel (způsobuje opad porostů), s dodržením maximálních výšek světelného místa a za dodržení následujících podmínek:

- Umístění pouze u kosterních cest anglického krajinářského lázeňského parku
- V přírodě blízkém parku bude osvětlení pouze kolem hlavní promenády k pramenu Víta.
- Osvětlovací prvky splňují světelně technické parametry zóny životního prostředí dle Generelu veřejného osvětlení Hradce Králové (viz návrh konkrétních typů osvětlení).
- Budou využity konkrétní typy svítidel navržené v tomto plánu péče, případný jiný typ musí odpovídat parametrům uvedeného navrženého typu, pokud se od něj bude lišit. Půjde o typy,

kteřá nenesou řádná fotobiologická rizika a budou spadat do skupiny „bez rizika spojeného s infračerveným světlem, modřým světlem a UV zářením“ v souladu s EN 62471:2008.

- Max. výřka světelného místa do 6 m.
- Světelný tok nebude směřovat vřhůru a osvětlovací prvky budou opatřeny horním krytem. Osvětlovací prvky podél promenády v přírodě blízkém parku také krytem zabraňujícím úniku světelného toku do stran, tak aby osvětlovací prvek mířil světelným kuřelem kolmo dolů.
- Bude dohodnuta regulace osvětlení v jasně daném časovém režimu. Osvětlovací prvky budou aktivní pouze v ranních a večerních hodinách v době soumraku a rozbřesku. Osvětlení bude v průběhu sezóny (duben-září) zhasínat v 11 hodin večer. V době mimo sezónu (říjen-únor) v devět hodin večer. Vyloučeno je svícení v nočních hodinách.

Návrh konkrétních typů osvětlení ve vztahu k jejich předpokládané lokalizaci:

- **Typ osvětlení na přechodu městské a lázeňské zástavby a anglického krajinářského lázeňského parku při ul. Lázeňská**

referenční typ: BL02 UFO

Přesná specifikace: The UFO pole mounted comfort 423x423mm Light – iGuzzini

Úroveň jasu: bude používán nízký režim

Barva světla: teplá bílá (2700–3200 K)

Zóna životního prostředí: E1

Závěsná výřka svítidla bude změněna v souladu Generelu veřejného osvětlení města Hradec Králové.

Toto svítidlo patří do „Výjimečné skupiny“ (bez rizika spojeného s infračerveným, modřým světlem a UV zářením) v souladu s EN 62471:2008.

- **Typ osvětlení hlavních – kosterních cest anglického krajinářského lázeňského parku. V přírodě blízkém parku je osvětlení povoleno pouze kolem hlavní promenády k pramenu Vítu.**

referenční typ: Odnese – s vrchním krytem.

Přesná specifikace: Odnese – Odense diffuser screen (iGuzzini)

Vybaveno PMMA ochranným difuzorem, tlouřtka 3 mm (IK10)

Úroveň jasu: bude používán nízký režim

Toto svítidlo patří do „Výjimečné skupiny“ (bez rizika spojeného s infračerveným, modřým světlem a UV zářením) v souladu s EN 62471:2008.

- **Typ doprovodného zemního osvětlení vybraných přístupů k drobné lázeňské architektuře (altány, pramen Vita atd.)**

referenční typ: iWay v provedení EP04

Přesná specifikace: EP04 iWay round – Ø180mm optical assembly – Warm White LED - 220÷240Vac DALI – Super Comfort 180° optic – Full Cut-Off - 12.3W 222.8lm – 3000K, iWay round – Post for iWay optical compartment Ø170 mm – h = 169 mm), (iGuzzini).

Hodnoty světelného zdroje: 9,7W 1650lm

Systémové hodnoty: 12,3W 223lm

Světelná účinnost (systémová hodnota): 18lm/W

Světelný výkon (%): 14

Celkový světelný tok při nebo nad 90° [Lm]: 0

Bude zvoleno nejnižší možné provedení.

Bude opatřeno vrchním krytem, světelný tok nebude směřovat vzhůru, maximálně do stran.

Umístění v rozumné frekvenci pouze kolem významných prvků lázeňské infrastruktury.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o vodní ekosystémy

Rámcové směrnice ve formě tabulek se pro rybníky (rybníky se v území nevyskytují) v PP Bělohradská bažantnice nezpracovávají, neboť vodní ekosystémy v území nemají charakter technicky koncipovaných vodních nádrží. Konkrétní opatření k jednotlivým vodním plochám (slatinným jezírkům a tůňm vzniklých v důsledku managementových opatření) jsou uvedena v následující kapitole: 3.1.2. Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.

Rámcová směrnice péče o vodní toky

Názvy vodních toků	<i>vodní tok Dubovec (IDVT: 10176896), bezejmenný tok (IDVT: 10176887), bezejmenný tok (IDVT: 10176893), bezejmenný tok (IDVT: 10176896), bezejmenný tok (IDVT:10176895)</i>
Vhodné chemické a fyzikální vlastnosti vody	<i>Hodnoty indikátorů by neměly přesáhnout limity stanovené ve II. jakostní třídě dle normy ČSN 75 7221. Kvalita vody nebyla měřena.</i>
Migrační propustnost toků	<i>Nebyly nalezeny významné migrační překážky v toku.</i>
Úpravy toků – hydromorfologie	<i>V případě zásahů v rámci budoucích revitalizací je nutné dodržet opatření ve Standardu AOPK ČR SPPK B02 003: 2022 Revitalizace vodních toků a jejich niv</i>
Břehové porosty	<i>V případě zásahů v rámci budoucích revitalizací je nutné dodržet opatření ve Standardu AOPK ČR SPPK B02 004: 2022 Péče o vodní toky včetně břehových porostů</i>
Odběry vody/manipulace	<i>Nejsou známy nevhodně prováděné odběry vody.</i>
Zarybnovací plán	<i>Bez potřeby změny.</i>
Výkon rybářského práva	<i>Bez potřeby změny.</i>

b) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Rámcové směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	<i>Budoucí kvetoucí přírodě blízké louky (plocha 1)</i>
Typ managementu	<i>Prosvětlení na hodnotu zakmenění 0,1 až 0,2. Poté osetí vhodnou bylinnou směsí s cílem změnit vegetační kryt do podoby kvetoucích extenzivních luk.</i>
Vhodný interval	<i>Prosvětlení 1 ha porostů každý rok.</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila, vyvážka dřeva</i>
Kalendář pro management	<i>prosvětlování: listopad-únor</i>
Upřesňující podmínky	<i>Před započítím zásahů bude provedeno vytipování biologicky</i>

	<i>hodnotných, významných dutinových a doupných stromů certifikovaným arboristou. Do těchto stromů bude zasahováno jen v ojedinělých případech z bezpečnostních důvodů.</i>
--	---

Ekosystém	<i>Druhově bohaté louky v okolí hudebního pavilonu (plochy 2a, 2b)</i>
Typ managementu	<i>Dvouetapová mozaikovitá seč 1x ročně.</i>
Vhodný interval	<i>červen/září, červenec/září</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>křovinořez, pojízdná sekačka</i>
Kalendář pro management	<i>Část plošek pokosit do 30.5. Znovu tyto plošky pokosit až po 15.9. (podpora modráska bahenního). Zbytek plošek mozaikovitě seče poprvé pokosit až po 15. 7. a podruhé kdykoliv během září (podpora prstnatce májového)</i>
Upřesňující podmínky	<i>Zde je třeba sladit rozdílné požadavky silně chráněného modráska bahenního a požadavky předmětu ochrany prstnatce májového. Toho se dosáhne právě mozaikovitou sečí.</i>

Ekosystém	<i>Významně podmáčené partie luk (plocha 3)</i>
Typ managementu	<i>seč, redukce rákosu</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>Lehký traktor s nástavcem na sečení, křovinořez.</i>
Kalendář pro management	<i>srpen, redukce červen až červenec</i>
Upřesňující podmínky	<i>Doplňkově lze využít pastvu např. za využití vhodného plemene skotu.</i>

Ekosystém	<i>Mezofilní až vlhké partie luk (plocha 4)</i>
Typ managementu	<i>pásová seč</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>traktor s nástavcem na sečení</i>
Kalendář pro management	<i>První část pásů pokosit po 15. červenci, druhou část pásů pokosit po 15. září.</i>
Upřesňující podmínky	<i>Příležitostně je zde v sušších partiích možné použít i oplůtkovou formu pastvy.</i>

Ekosystém	<i>Plochy s koncentrovaným výskytem prstnatce májového (5a, 5b, 5c)</i>
Typ managementu	<i>mozaikovitá seč</i>
Vhodný interval	<i>1x ročně</i>
Minimální interval	<i>1x ročně</i>
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>ideálně kosa, křovinořez</i>
Kalendář pro management	<i>První část mozaiky pokosit po 15. červenci, druhou část mozaiky pokosit po 15. září.</i>
Upřesňující podmínky	<i>Díleč plochy 5a, 5b by měly být ušetřeny působení pastvy s ohledem na zranitelnost orchideje přílišným zatížením spásané plochy spásáči.</i>

Ekosystém	<i>Porosty lázeňského krajinářského parku (6a, 6b, 6c, 6d, 6e)</i>
Typ managementu	<i>Prosvětlení na hodnotu zakmenění 0,3 až 0,5. Odstranění keřového patra a jasanů napadených Chalarou. Dosadba dubů a dalších původních dřevin.</i>

Vhodný interval	<i>Prosvětlení 1 ha porostů každý rok s následnou dosadbou.</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila, vyvážedka dřeva</i>
Kalendář pro management	<i>prosvětlování: listopad-únor, dosadba v období jara nebo podzimu</i>
Upřesňující podmínky	<i>Před započítím zásahů bude provedeno vytipování biologicky hodnotných, významných dutinových a doupných stromů certifikovaným arboristou. Do těchto stromů bude zasahováno jen v ojedinělých případech z bezpečnostních důvodů.</i>

Ekosystém	<i>Porosty přírodě blízkého parku (7a, 7b, 7c, 7d)</i>
Typ managementu	<i>Prosvětlení na hodnotu zakmenění 0,4 až 0,6. Odstranění keřového patra a jasanů napadených Chalarou. Dosadba dubů a dalších původních dřevin.</i>
Vhodný interval	<i>Prosvětlení 1 ha porostů každý rok s následnou dosadbou.</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila, vyvážedka dřeva</i>
Kalendář pro management	<i>prosvětlování: listopad-únor, dosadba v období jara nebo podzimu</i>
Upřesňující podmínky	<i>Před započítím zásahů bude provedeno vytipování biologicky hodnotných, významných dutinových a doupných stromů certifikovaným arboristou. Do těchto stromů bude zasahováno jen v ojedinělých případech z bezpečnostních důvodů. V porostech mokřadních olšin (7b, 7c) budou v maximální možné míře šetřeny olše.</i>

Ekosystém	<i>Bezzásahová zóna (8a, 8b)</i>
Typ managementu	<i>Ponechání dílčích ploch bez zásahu. Přípustné je skácet s ohledem na bezpečnost návštěvníků vybrané nestabilní stromy v dopadové vzdálenosti od pěšin.</i>
Vhodný interval	-
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	-
Kalendář pro management	-
Upřesňující podmínky	<i>Bezzásahová zóna je zde stanovena pro ochranu prostorové a potravní nabídky regionálně významného společenstva saproxylofágních a mykofágních brouků. Zastoupeno je mnoho druhů Červeného seznamu a zvláště chráněný druh – lesák rumělkový (<i>Cucujus cinnaberinus</i>).</i>

Ekosystém	<i>Plocha k prosvětlení (9)</i>
Typ managementu	<i>Měl by zde být proveden výběr nejhodnotnějších kmenů, fragmentů mrtvého dřeva a stromů nejvýznamnějších dimenzí, které budou zachovány. Následně může být plocha prosvětlena od náletu. Předpokládané zakmenění plochy po zásahu je 0,2 – 0,3.</i>
Vhodný interval	<i>jednorázově</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila</i>
Kalendář pro management	<i>prosvětlování: listopad-únor</i>
Upřesňující podmínky	<i>Postupovat v souladu se stanoviskem AOPK ČR vydaném v roce 2023 (Odborné stanovisko k návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice).</i>

Ekosystém	<i>Zóna v okolí současné promenády (plocha 13)</i>
Typ managementu	<i>Výsadba dubových alejí podél promenády dle návrhu a zatrubnění minerálního pramenu dle urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s.</i>
Vhodný interval	<i>jednorázově</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>ryče, lehká výkopová technika</i>
Kalendář pro management	<i>výsadba alejí dubů: jaro nebo podzim; zatrubnění pramene: bez omezení</i>
Upřesňující podmínky	<i>Zohlednit opatření pro podporu ochrany významných druhů, které jsou uvedené v kapitole Přílohy v tabulce T1.</i>

Ekosystém	<i>Zóna v okolí budoucí promenády (plocha 14a, 14b, 14c)</i>
Typ managementu	<i>Vytvoření průseků, výsadba dubových alejí.</i>
Vhodný interval	<i>jednorázově</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila, vyvážka dřeva, lehká výkopová technika</i>
Kalendář pro management	<i>Vytvoření průseků v období listopad-únor. Výsadba alejí dubů: jaro nebo podzim.</i>
Upřesňující podmínky	<i>Zohlednit opatření pro podporu ochrany významných druhů, které jsou uvedené v kapitole Přílohy v tabulce T1.</i>

Ekosystém	<i>Břehové dřeviny podél toků v JZ části PP (toky-objekty)</i>
Typ managementu	<i>Břehové porosty u návštěvnických exponovaných toků budou upraveny v souladu s návrhy urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území, a naopak toky s prokázaným výskytem ochrany významného fytofágního hmyzu a hub (zejména bezejmenný tok (IDVT: 10176893), či některé pasáže vodního toku Dubovec) budou přizpůsobeny optimálním podmínkám fytofágního hmyzu, tedy do břehových porostů nebude zasahováno v souladu s doporučením specialisty.</i>
Vhodný interval	<i>Každý rok upravit břehovou vegetaci u jednoho z toků.</i>
Minimální interval	-
Prac. nástroj / hosp. zvíře	<i>motorová pila</i>
Kalendář pro management	<i>prosvětlování břehové vegetace: listopad-únor</i>
Upřesňující podmínky	-

c) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Péče o společenstva a populace hub

V roce 2023 bylo zaznamenáno souhrnně 299 taxonů hub, z toho 19 řazených do červeného seznamu a jeden chráněný zákonem. Lokalita je v kontextu východních Čech z pohledu mykologie hodnocena jako nadprůměrně zajímavá. Lze konstatovat, že nelesní stanoviště jsou z pohledu společenstev hub v dobrém stavu. Významné druhy hub na nelesních plochách (zejména louky u hudebního pavilonu) budou chráněny důsledným plněním managementu těchto ploch. Obecně je zde důležité provádět péči o travnaté porosty v souladu s plánem péče a posekanou trávu nemulčovat na místě, ale odklízet mimo. Dále je třeba na loukách u hudebního pavilonu ponechat solitérní stromy (statné jedince smrků a duby), které plní funkci mykhorizních partnerů konkrétních významných druhů hub (Tejklová 2023). Komplexněji je třeba přistoupit k plochám porostlých dřevinami. Nejcennější jsou z pohledu hub porosty mokřadních olšin severně a severozápadně od Černého jezírka (do vzdálenosti cca 350 metrů od jezírka). V případě prosvětlování těchto porostů musí být kladen důraz na zachování poražených kmenů v porostu. Kmeny je samozřejmě možné rozřezat a upravit jejich vzájemnou polohu, aby působily minimálně esteticky rušivě. Klíčové je, aby v této části PP byla asanace dřevní hmoty (olší) minimalizována. Pokud budou kmeny odvětveny, větve by neměly být v místě vršeny na hromady. Neměly by být páleny na hromadách, neboť to vede k ruderalizaci a degradaci porostu, který má jinak poměrně přirozený charakter. Prostorový návrh nových slatinných jezírek dle koncepce se s výskytem významných druhů hub nalezených v roce 2023 při mykologickém průzkumu nepřekrývá. Velmi nevhodné je dále vysazování nepůvodních dřevin mimo areál lázeňského krajinářského parku – např. smrky a jedle do lužních porostů.

Před zahájením obnovy severo-j jižně orientované části promenády musí být dodrženo opatření pro zachování druhu – tlustěnky mléčné (*Scytinostroma galactinum*), navržené v kapitole 2.6 – Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize. Před zahájením revitalizace či úprav vodního toku na parcele 210/3 bude rovněž dodrženo opatření navržené za účelem ochrany zákonem chráněného druhu – holubinky olšové (*Russula alnetorum* var. *pumila*). Opatření je rovněž podrobně popsáno v kapitole 2.6 – Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize. V území se dále vyskytuje vzácná (dle červeného seznamu řazená do kategorie CR) lupenatá houba šťavnatka dvoubarvá (*Hygrophrus persoonii*). V PP byla nalezena na třech mikrolokalitách:

- N 50°25.47387', E 15°36.13695'
- N 50°25.58327', E 15°35.86497'
- N 50°25.66733', E 15°35.55083'

Mykorrhizně je vázána na duby, habry a lísky. Dále ji ohrožuje výrazná úprava povrchu lokality. Její výskyt není v přímém rozporu s prováděním zásahů navržených v koncepci území, avšak do vzdálenosti deseti metrů od místa nálezů (GPS souřadnice) nebudou v případě prosvětlování porostů káceny duby,

habry a lísky. Dále bude v těchto zónách šetřen povrch a vegetační kryt během úprav. Naprosto nepřijatelné je například použití lesnických fréz či podobné technologie. Duby nebudou dále káceny v okruhu deseti metrů od místa nálezů (N 50°25.57742', E 15°35.87908') muchomůrky stroupkaté (*Amanita ceciliae*), neboť druh je ohrožen ztrátou mykhorizního partnera. Poloha menší pěšiny velkého lázeňského okruhu (Master plán) bude v místě nálezů druhu *Amanita ceciliae* nepatrně odkloněna, aby nedocházelo s překryvem místa nálezů druhu. Významným druhem nalezeným v PP je dále mecháček síťnatý (*Arrhenia retiruga*), nalezen na mechové borce zeravu (N 50°25.69547', E 15°35.54917'). V případě úprav lázeňského krajinářského parku nesmí být tato dřevina pokácena. Dále v místě výskytu (50°25'35.418"N, 15°35'31.994"E) hříbu rubínového (*Rubinoletus rubinus*), ohroženého druhu houby dle Červeného seznamu (EN) nebude kácen dub, který je mykhorizním partnerem hříbu a dále v okolí pěti metrů od místa nálezů bude šetřen vegetační kryt, pokud bude upravován. Vegetační kryt bude dále šetřen v místě nálezů (50°25'30.595"N, 15°35'52.953"E) ohrožené houby kyjanky špičaté (*Clavaria falcata*). Bližší informace k ohroženým druhům hub nalezeným v roce 2023 lze nalézt ve specializovaném mykologickém průzkumu PP (Tejklová 2023).

Péče o luční společenstva přírodní památky

Během roku 2023 byly bohužel louky v jihozápadní části území pokoseny velmi brzy v době dokvétání a zejména před dozráním semen již 16.6.2023. Tento nevhodný „management“ nejen zjevně nesvědčí zvláště chráněným rostlinám, ale i vývojovým stádiím fytofágního hmyzu. Doporučuje se tedy luční ekosystémy ošetřovat mozaikovitou či pásovou sečí 1-2 x do roka, nejlépe v kombinaci s extenzivní občasnou pastvou v závislosti na fenofázi rostlinných společenstev. Vhodné je posunout první seč nejméně k 15. červenci s tím, že se nechá část luk bez první seče, či se vytvoří mozaika nekosených pásů do druhé seče. Druhou seč je vhodné provádět nejdříve v časném podzimu od 15. září. Pokud by se na mokřadních loukách začal šířit rákos obecný, je možné na základě místního šetření botanikem provádět pouze kosení vrchní 1/3 rákosu začátkem července. Odstranění časných květenství rákosu vyvolá jeho snahu o jejich náhradu do podzimu. Následné pokosení celé louky s „nakvetlými druhotnými květenstvími“ v září rákos postupně vyčerpá. Opakováním tohoto postupu následně vymizí, nebo bude efektivně potlačen na minimum (Kopecký 2023, upraveno). Důležité je pokosený rákos odklízet. Detailní popis managementu pro jednotlivé dílčí plochy lučních společenstev je uveden v příloze T1.

d) péče o populace a biotopy živočichů

Péče o malakologická společenstva lokality

Z hlediska ochrany přírody je nejvýznamnější výskyt druhů *Perforatella bidentata* a *Vertigo antivertigo*. Pro oba je velmi důležité zachování vodního režimu. Jakákoli úprava (napřimování vodotečí či betonování koryt) vodních toků je nepřijatelné. Pro vrkoče je navíc důležitý dostatečný přístup světla.

Luční stanoviště se doporučují pravidelně kosit, případně zapojit extenzivní pastvu. Pokosená biomasa by neměla ve velkém množství na loukách zůstat, vhodné je vyhrabat stařinu, ovšem za suchého období, kdy jsou plži zalezlí při povrchu půdy. Během vlhčího počasí by mohlo dojít k odstranění plžů spolu se stařinou. Pro lesní druhy je žádoucí ponechávat na místě padlé dřevo o objemu alespoň 30 m³/ha a odstranit smrky, které mají velmi kyselý opad (Podroužková 2023, upraveno a doplněno).

Péče o společenstva motýlů (Lepidoptera)

V lučních porostech u hudebního pavilonu byl v roce 2023 nalezen modrásek bahenní (*Phengaris nausithous*). Biotopy modráska bahenního je nutné sekat v době mimo výskyt motýlů, vajíček a housenek na totenech, tzn. první, seč do 30. května, druhá až od 15. září. Vhodné je seč provádět mozaikovitě, aby byla zachována členitost mikrostanovišť, neboť populacím prstnatce májového naopak vyhovuje provedení první seče až od 15. července a dále. Je tedy nutné část lučních porostů přizpůsobit požadavkům modráska bahenního a část porostů požadavkům prstnatce májového. Toho lze docílit ideálně právě mozaikovitou sečí. Pokud není možné zajistit mozaikovitě kosení, je možné zvolit méně náročnou pásovou seč. Podpora populací dalších druhů motýlů je rovněž jako u modráska bahenního závislá na mozaikovitě seči, absenci celoplošné seče a melioraci lokality (Konvička et al. 2006)

Při lepidopterologickém průzkumu nočních motýlů v roce 2023 nebyl zaznamenán žádný druh zařazený do červeného seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) ani žádný druh vedený v režimu legislativní ochrany. Jako významnější druh z indikačního a faunistického hlediska lze označit lišejníkovce *Pelosia muscerda*, který se lokálně vyskytuje zejména v rákosinách a břehových porostech. Podobně je na některé typy mokřadních luk a břehových porostů vázána žlutavka *Macrochilo cribrumalis*. Ve vztahu k jejich ochraně je třeba diverzifikovat seč porostů rákosu popsanou dále v této kapitole v odstavci: *Péče o stávající slatinná jezírka a jiné drobné tůně – reprodukční biotopy obojživelníků*, v čase i prostoru. Tedy nekosit rákos ve všech tůních během jednoho roku. Lze například provádět redukci rákosin u poloviny tůní v území v první polovině platnosti plánu péče a u druhé poloviny tůní během druhé poloviny platnosti plánu péče (Heřman 2023, doplněno).

Péče o populace saproxylofágů, mykofágů a fytofágů z řádu brouků (Coleoptera)

Dle návrhů zpracovatele coleopterologického průzkumu (Kopecký 2023) je v rámci PP Bělohradská bažantnice žádoucí omezit hospodářské zásahy na minimum s cílem zachovat v porostu přirozené procesy rozpadu a zmlazení. Základem je ponechávání mrtvého dřeva všech možných hospodářských kategorií i druhového spektra in situ. Zároveň bylo zjištěno, že těžiště populací prakticky všech ochrannářsky významných druhů saproxylofágních a mykofágních brouků je umístěno v jihovýchodní partii porostů na pariferii PP. Protože by asanace této části porostů vedla k likvidaci významně pestrého společenstva s regionálně významným zastoupením ochrannářsky hodnotných druhů (1 druh chráněný dle zákona a 24 druhů uvedených v Červeném seznamu), bude tato část území vyčleněna jako bezzásahová lokalita, ve které budou respektována doporučení specialisty s cílem zachovat významné

společenstvo saproxylofágního hmyzu. Vzhledem k tomu, že ochranný významné saproxylofágní druhy byly v roce 2023 nalezeny při průzkumu jen v porostech ve východní části PP, zásahy do porostů v západních a centrálních enklávách za účelem zvýšení estetiky a rekreačních funkcí území jsou přípustné. Přesto bude na plochách místy ponecháno mrtvé dřevo pro podporu biodiverzity nejrůznějších skupin včetně řádu Coleoptera. Doporučené množství je 30 m³/ha. Mrtvé dřevo může mít charakter kup proschlých větví či celých ležících kmenů. Kmeny mohou být, ale také rozřezány na 1 až 2 metry dlouhé díly. Pokud dojde k odstraňování pařezů, je nutné ponechání části (20 %) pařezů a ponechání nejméně 10 pařezů listnatých stromů s výčetní tloušťkou >30 cm a výškou alespoň 1,5 m na hektar (Čížek et al. 2015). V západních a centrálních partiích porostů PP by bylo dále vhodné odstranit podrost střemchy pozdní, která zde silně expanduje.

K ochraně fytofágních druhů brouků zpracovatel průzkumu doporučuje ponechávat doprovodnou zeleň vodních toků k přirozenému rozpadu, odstraňovat jen dřeviny tvořící překážky v toku a dřevo ponechávat za břehovou hranou v lemu k rozpadu. Návrh tohoto opatření není v souladu s návrhy uvedenými v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci lázeňského území, která předpokládá výrazné proředění břehových porostů s cílem zlepšit krajinářskou situaci v lokalitě. V tomto případě je třeba dojít ke kompromisu. Navrhuje se, že okolí návštěvnických exponovaných toků bude upraveno v souladu s návrhy urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území a naopak toky s prokázaným výskytem významných druhů (např: bezejmenný tok (IDVT: 10176893), či některé pasáže vodního toku Dubovec) budou přizpůsobeny optimálním podmínkám fytofágního hmyzu, tedy do břehových porostů nebude zasahováno v souladu s doporučením specialisty. V území nebyly nalezeny ZCHD vázané primárně na břehové porosty vodních toků, zásahem do nich tedy nedojde k porušení § 50 zákona 114/1992 Sb.

Péče o stávající slatinná jezírka a jiné drobné tůňe – reprodukční biotopy obojživelníků

Doporučení zde uvedená podpoří životaschopnost přítomné batrachofauny. Nezbytné je zachování minimálně stávající rozlohy slatinných jezírek a jiných vodních plošek s otevřenou vodní hladinou. Tůňky se postupně zazemňují rostlinným opadem a expandují do nich ostřice a rákos. V případě nutnosti (v současnosti není žádné z jezírek bezprostředně ohroženo zazemněním) se doporučuje provést šetrné odbahnění jezírek, a to tak, aby dno bylo vertikálně členité s přítomností mělkých sluncem prohříváných partií. V případě expanze rákosu bude nezbytné přistoupit k jeho kosení, a to ideálně v době při minimální výšce vodního sloupce (červen až červenec) tak, aby pak došlo k zatopení řezných ploch (osvědčený způsob redukce orobince na rybnících). Alternativní možností je také provádět kosení v období těsně před metáním rákosu (první seč v druhé polovině května, druhá seč na přelomu srpna a září). V tomto období rostliny investují nejvíce energie do nadzemních částí a vhodně načasovaná seč rákosu efektivně vyčerpává. Při opakovaných zásazích dochází k redukci rákosovitých porostů. Ke kosení je vhodné přistoupit, pokud plocha rákosu přesáhne 25 % rozlohy tůňe (Vojar 2007). U vodních ploch, kde bude s rozvojem litorální vegetace hrozit zánik biotopů zazemněním je možné provést odbahnění a

obnovu iniciálních stádií sukcese litorální vegetace. Opatření musí být realizováno během září až října. Vyhrnutí sedimentu bude provedeno vhodnou technologií (menším bagrem). V rámci odbahnění je vhodné část břehů formovat na sklon 1:15 až 1:20, kde se vytvoří více prohřáté mělké litorální partie. Strmější partie také nevadí, důležitá je různorodost (Doležalová 2016, upraveno a doplněno). Jezírka je důrazně požadováno nezarybňovat.

Ochrana populace ropuchy obecné pomocí dočasných tahových zábran během jarního tahu ze severních partií PP do reprodukčního biotopu – rybníku Pardoubek

Z informací dostupných v Nálezové databázi ochrany přírody je patrné, že se v PP nalézá populace ropuchy obecné. Vzhledem k široké ekologické valenci druhu lze předpokládat, že se ropucha v průběhu roku vyskytuje roztroušeně po celém území bažantnice bez výrazné preferenční vazby na konkrétní biotop. Během jara (březen až duben) se ropuchy koncentrují v severním cípu PP a během krátké doby překonávají pozemní komunikaci směrem k rybníku Pardoubek, který je patrně jejich reprodukčním biotopem. Dle údajů v NDOP sbíraných v posledních letech se úmrtnost pohybuje okolo stovky jedinců ročně. Každoročně je usmrcena jen část populace (bez bližší kvantifikace). Vzhledem k údajům o úmrtnosti se však dá předpokládat, že populace čítá minimálně nižší stovky jedinců. Je proto žádoucí navrhnout v této kapitole ochranu populace pomocí dočasných tahových zábran instalovaných během jara. Zákres lokalizace zábrany je zakreslen v příloze M3.

Ideálně by se mělo postupovat dle standardu AOPK ČR SPPK E 02 001 Zřizování a provoz mobilních zábran pro obojživelníky podél komunikací. V místě hlavních tahových cest ropuch bude vyhloubena 10 cm hluboká drážka dlouhá cca 630 metrů. Poté každých 1,5 metru budou umístěny čtyřhranné kůly (délka: 1000 mm, délka hrany kůly 40 mm). Následně bude v drážce rozvinuta polyethylenová fólie. Fólie se umísťuje 10 cm pod povrch, akumulátorovým šroubovákem na několika místech přichytí ke kůlům a následně přihrne zeminou, která bývá pečlivě utemována proti podhrabání. Dále se každých 25 metrů podél zábrany umístí živochytná past (zakopaná nádoba-kbelík o objemu cca 10 litrů, okraj vodorovně s terénem, v místě tečny obvodu hrdla nádoby na dotek fólie) s vyvrtanými dírami ve dně kvůli odtoku dešťové vody. V pastech bývá dále umístěna houbička na nádobí, která se vždy při kontrole pasti namáčí vodou na podporu vlhkosti. Pasti jsou kontrolovány dvakrát denně, ráno a večer. Kromě ropuch, které jsou během vybírání pastí kontrolovány na příznaky houbových onemocnění (např: chytridiomykóza) se samozřejmě vyjmají také lapení hlodavci, kteří se vypouští. Lapení obojživelníci se zaznamenávají v rámci tzv. Evidence-based conservation přístupu a poté jsou přenášeni k reprodukčnímu biotopu, kde nejsou vypouštěni na jedno místo, ale po celém obvodu reprodukčního biotopu (rybníku), aby bylo sníženo riziko jejich hromadné predace.

Podmínky zásahů do porostů dřevin ve vztahu k ochraně rozsáhlého společenstva ornitofauny

Dle posouzení ornitologů v roce 2023 by další vývoj přírodní památky měl směřovat ke zvětšení podílu doupných stromů v lesních porostech. Dále by bylo vhodné zvětšit podíl prosvětlených porostů na úkor

zapojeného lesa. Důležité bude také udržet stávající management (extenzivní seč) lesních luk, které jsou důležitým místem sběru potravy pro mnohé lesní druhy. Hlavní ohrožení pro hnízdící druhy představuje především zvýšená návštěvnost lokality a nedostatek vhodných hnízdišť pro dutinové ptáky (z důvodu odumírání starých jasanů, které místy tvoří dominantní druh lesních porostů) (Kronus et Janečková 2023, upraveno).

Pro péči o ornitofaunu lokality je klíčové především nezasahovat do biologicky hodnotných, doupných a senescentních stromů na celém území PP. Před zahájením jakýchkoliv plošných zásahů do porostů dřevin dle návrhů urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území je klíčové nechat území posoudit certifikovaným arboristou (s nejvyšším stupněm certifikace: Český certifikovaný arborista – Konzultant). Případně lze o spolupráci požádat zkušeného ornitologa. Ideální je jejich vzájemná součinnost. Ten by měl vytipovat dutinové a jiné hodnotné stromy v území s ohledem na jejich druhovou variabilitu a potenciál k hnízdění. Tyto stromy by následně měly být ušetřeny veškerých zásahů. Provedení vytipování a zaevidování vybraných stromů certifikovaným arboristou by mělo být podmínkou pro udělení výjimky k zahájení zásahů do porostů dle návrhů urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území, neboť porosty zahrnují hnízdní a dutinové stromy, které jsou dle ornitologického průzkumu biotopem zvláště chráněných druhů dle § 50 zákona 114/1992 Sb.

Způsob provádění zásahů do porostů dřevin ve vztahu k ochraně společenstev letounů (Chiroptera)

Zásahy do dřevin a jejich ošetřování je doporučeno realizovat formou odlehčení korun stromů, ozdravných řezů, dále je možno použít svazování kosterních větví. Případně je možné provést radikálnější ořez stromů na životaschopné torzo, případně hlavy. Životaschopná torza je vhodné ponechat v lokalitě na dožití (případně co nejdéle to bude možné). Torza (živých i mrtvých) stromů je možné postupně zkrátit na minimální výšku 3–5 m a ponechat v lokalitě, pokud je to možné. Nejhodnotnější druhy jsou v dané lokalitě duby, případně lípy, jilmy a obecně dřeviny s dutinami. Zde je nutno pečlivě vážit, nakolik dřeviny odstranit v rámci prosvětlení porostů a jednoznačně preferovat řešení, kdy dochází pouze k lokálnímu ořezu větví a odlehčení koruny. V mnoha případech lze prioritně navrhnout přednostně sesazovací či tvarovací řezy a ořez na torzo. Velmi atraktivní jsou pro netopýry potravě a při lovu mozaikovitě plochy s nižším zápojem dřevin, tj. je vhodné podporovat nižší zakmenění na lokalitě a její větší prosvětlení. Současně přítomnost solitérních dřevin v rámci lučních ploch výrazně zvětšuje atraktivitu pro lovicí netopýry. Při kácení dřevin, ve kterých jsou přítomny dutiny či praskliny představující známé či pravděpodobné úkryty živočichů, je třeba postupovat opatrně (viz např. Andreas et al. 2010, Cepáková et Hort 2013). Při kácení takovýchto stromů budou přednostně spouštěny duté části a kmeny s dutinami na zem (např. pomocí lana) a budou před další manipulací ponechány na zemi po dobu minimálně 24 hodin, s nezakrytým vstupním otvorem, k umožnění opuštění úkrytu. V místech výskytu dutin bude veden řez v předpokládaném zdravém dřevě nad a pod dutinou,

ne skrz dutinu. Při kácení bude dále postupováno tak, aby nedošlo k deformaci či rozbití kmene při pádu, nedošlo ke změně pnutí v prasklých kmenech, tj. kácení bude realizováno opatrně s cílem zamezení strukturálních změn kmene. V oprávněných případech, k prevenci např. roztržení kmene, či převrácení části s dutinami, či část kmene nelze spustit, je vhodnější pokácet celý strom. S ohledem na hnízdění některých šplhavců na lokalitě a možnost jednotlivého výskytu a přítomnosti menších kolonií netopýrů je vhodné stanovit kácení dřevin s dutinami nejlépe na období září až října (Kočvara 2023, upraveno).

e) zásady jiných způsobů využívání území

Zatrubnění minerálního pramenu

Vedení minerálních vod potrubím do prostoru lázní z přírodní památky by nemělo ovlivnit předmět ochrany území. Nebyly zjištěny žádné významné vlivy provedení výkopových prací a založení potrubí (předpokládaný průměr do 200 mm) za předpokladu, že výkopové práce budou probíhat rovnoběžně s hlavní proménádou do vzdálenosti cca patnácti metrů od proménády. Směrem od pramene Vítka k intravilánu obce. Plán péče neshledává záměr jako problematický, přesto se dá očekávat, že před realizací záměru bude k vydání povolení či souhlasu třeba zpracovat hodnocení dle § 67 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Vzhledem k tomu, že podél hlavní proménády bude sázena také dubová alej, je na místě zde doporučit, aby bylo vzato v potaz, že potrubí bude třeba v horizontu několika dekád pravděpodobně vyměnit či opravit. Bylo by tak velmi příhodné umístit od sebe potrubí a linii aleje v dostatečné vzdálenosti. Předejde se tak zbytečnému poškozování kořenového systému dubů v budoucnosti.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) vodní nádrže (tůň)

Veškeré návrhy a opatření jsou uvedeny v kapitole Přílohy v tabulce T1 a graficky znázorněny v mapě M3 dle doporučení uvedených v osnově pro zpracování plánů péče pro maloplošná zvláště chráněná území vydané Ministerstvem životního prostředí v roce 2019.

b) vodní toky

Veškeré návrhy a opatření jsou uvedeny v kapitole Přílohy v tabulce T1 a graficky znázorněny v mapě M3 dle doporučení uvedených v osnově pro zpracování plánů péče pro maloplošná zvláště chráněná území vydané Ministerstvem životního prostředí v roce 2019.

c) ekosystémy mimo lesní pozemky

Veškeré návrhy a opatření k zásahům do ekosystémů mimo lesní pozemky jsou podrobně uvedeny v kapitole Přílohy v tabulce T1 a graficky znázorněny v mapě M3 dle doporučení uvedených v osnově pro zpracování plánů péče pro maloplošná zvláště chráněná území vydané Ministerstvem životního prostředí v roce 2019. V následujícím textu jsou uvedeny specifické zásahy, které nemohly být do tabulky T1 zapracovány.

Návrh druhové skladby a postupů k obnově porostů dřevin v lázeňském krajinářském parku a v přírodě blízkém parku

Po provedení prosvětlovacích zásahů, podrobně popsanych v kapitole Přílohy v tabulce T1 bude nutné přistoupit k dosadbě nových dřevin. Rozdílný návrh skladby dosazovaných dřevin se očekává v oblasti kulturně pojatého lázeňského krajinářského parku (západní partie dílčí plochy 1 a dále v porostech v dílčích plochách 6a, 6b, 6c, 6d, 6e) a v porostech přírodě blízkého parku (dílčí plochy 7a, 7b, 7c, 7d). Vegetační kostra porostů krajinářského lázeňského parku má působit dojmem přirozené listnaté domácí vegetace. S ohledem na parkovou kulturní povahu této části PP je zde přípustné v omezené míře dosadit také parkové okrasné dřeviny. Ty však nesmějí mít tendence k invaznímu šíření a musí splňovat evropský standard sadebního materiálu. Porosty přírodě blízkého parku pak budou složeny čistě z domácích dřevin a nebudou v nich okrasné dřeviny obsaženy. Pro výsadby v přírodě blízkém parku je nutné, aby byl sadební materiál opatřen listem o původu sadebního materiálu.

V rámci obnovy porostů v celém území bude vyloučena chemická příprava půdy. Způsob obnovy se navrhuje formou ruční jamkové podsadby. Ochrana proti buřeni bude řešena celoplošným ožínáním, v případě potřeby i opakovaně v průběhu jednoho kalendářního roku. Ochrana výsadeb proti zvěři může být v případě potřeby řešena výstavbou vhodných a dostatečně vysokých oplocenek.

Druhová skladba porostů lázeňsko-krajinářského parku (plochy 6a, 6b, 6c, 6d, 6e)

dub letní/zimní (*Quercus robur/petraea*) (60 %) – kosterní dřevina), lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*) (15 %), buk lesní (*Fagus sylvatica*) (10 %), habr obecný (*Carpinus betulus*) (5 %), javor mléč (*Acer platanoides*) (5 %), javor klen (*Acer pseudoplatanus*) (5 %). Jako přimíšené dřeviny je možné využít například třešň ptačí (*Prunus avium*), olši lepkavou (*Alnus glutinosa*) a jedli bělokorou (*Abies alba*).

Keřové patro může být v rámci lázeňsko-krajinářského parku osázeno keři, jako růže šípková (*Rosa canina*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), kalina obecná (*Viburnum opulus*), řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), vrba nachová (*Salix purpurea*), evropské druhy svídk (*Cornus sp.*) a pěnišníků (*Rhododendron sp.*).

Bodově, zejména v západní části dílčí plochy 1, je v rámci lázeňského krajinářského parku možné provést i výsadbu okrasných parkových dřevin s druhy jako například lípa zelená (*Tilia euchlora*), dub balkánský (*Quercus frainetto*) či olše srdčitá (*Alnus cordata*). Přípustné jsou i další okrasné dřeviny,

výrazně je však doporučeno, aby byly použity evropské taxony. Zcela zásadní je požadavek neinvazivnosti.

Druhá skladba porostů přírodě blízkého parku (plochy 7a, 7b, 7c, 7d)

dub letní (*Quercus robur*) (60 %) – kosterní dřevina), lípa malolistá (*Tilia cordata*) (10 %) , buk lesní (*Fagus sylvatica*) (10 %), habr obecný (*Carpinus betulus*) (5 %), olše lepkavá (5 %), javor mlč (*Acer platanoides*) (5 %), javor klen (*Acer pseudoplatanus*) (5 %). Jako přimíšené dřeviny je možné využít například třešň ptačí (*Prunus avium*), lísku obecnou (*Coryllus avellana*) a krušinu olšovou (*Frangula alnus*).

Keřové patro může být v rámci přírodě blízkého parku osázeno keři, jako zimolez obecný (*Lonicera xylosteum*), svída kvavá (*Cornus sanguinea*), dřín jarní (*Cornus mas*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), kalina obecná (*Viburnum opulus*), řeštlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), vrba jíva (*Salix caprea*), vrba nachová (*Salix purpurea*).

Do porostů mokřadních olšin (východní partie dílčí plochy 7b a západní partie dílčí plochy 7c) by nemělo být příliš zasahováno, neboť jsou v dobrém stavu a je na ně vázáno významné společenstvo lignikolních a saprotrofních druhů hub (Tejcklová 2023), které jsou ochránářsky významné a zapsané v Červeném seznamu. Možné je zde odstranění napadených jasanů a dosadba nových olší (*Alnus glutinosa*), které by měly být v těchto partiích kosterní dřevinou. Do keřového patra je možné dosazovat například krušinu olšovou (*Frangula alnus*).

Osevní postupy pro nově vzniklé kvetoucí extenzivní louky

V této kapitole je rozpracován požadavek zpracovatelů urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s. Jedná se návrh druhového složení kvetoucích luk, které se budou rozprostírat na dílčí ploše 1 v souladu s návrhem koncepce. V důsledku prosvětlování lokality se uvažuje o zavedení vegetačního krytu ve formě kvetoucích luk do pasáží, kde v současnosti převažují husté porosty střešiny a náletových dřevin. Kvetoucí louky přírodě blízkého lázeňského parku budou vycházet ze situace a z podoby louky na parc. č. 258 (obec: Lázně Bělohrad [573094], Katastrální území: Lázně Bělohrad [679330]), též dílčí plocha 2a, 2b. S ohledem na tento předpoklad bylo v roce 2023 provedeno fytoocenologické snímkování luk na parc. č. 258 a to celkem třikrát během vegetační sezóny. Na základě fytoocenologického snímkování a za využití expertního systému pro automatickou klasifikaci fytoocenologických snímků z České republiky (CzechVeg-Esy 2020) a botanického softwaru JUICE (verze 7.1) byla vegetace na parc. č. 258 zařazena do svazu *Calthion palustris* s nejednoznačně vylišenou asociací (podjednotkou) s nejvyšší pravděpodobností (dle indikátoru FPFÍ na 74 %) inklinující k asociaci *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris Darimont ex Balátová-Tuláčková 1973*. Software spolu s klasifikačním systémem bývá v moderní botanice využíván k objektivnímu

posouzení jednotek vegetace s cílem minimalizovat subjektivitu posuzování jednotlivců. Nejednoznačnost vylíčení asociace není závažným problémem. Pro praktickou ochranu přírody a návrh druhového složení bylinného porostu na přilehlých parcelách postačí vylíčení do kategorie svazu.

Pro stanovení druhového složení květnatých luk přírodě blízkého parku byly využity fytoecologické snímky, příslušnost k určenému svazu a zohlednění estetických požadavků lokality (zvýšení podílu esteticky působivých bylin jako *Dactylorhiza majalis*, *Trollius altissimus* a některých dalších). Na základě těchto údajů bylo navrženo druhové složení s orientačním podílovým zastoupením jednotlivých druhů. Uvedeno je v následující tabulce.

Návrh druhového složení ploch s kvetoucími loukami v lázeňském krajinářském a přírodě blízkém parku dle koncepce (díleč plocha 1)

latinský název	český název	orientační podíl druhu
<i>Ajuga reptans</i>	zběhovec plazivý	2%
<i>Alchemilla vulgaris</i>	psárka luční	2%
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční	3%
<i>Anemone nemorosa</i>	sasanka hajní	2%
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná	3%
<i>Cardamine pratensis</i>	řeřišnice luční	3%
<i>Colchicum autumnale</i>	ocůn jesenní	6%
<i>Dactylorhiza majalis</i>	prstnatec májový	5%
<i>Festuca ovina</i>	košťava ovčí	3%
<i>Ficaria verna</i>	orsej jarní	2%
<i>Filipendula ulmaria</i>	tužebník jilmový	2%
<i>Galium mollugo</i>	svízel povázka	2%
<i>Geranium palustre</i>	kakost bahenní	5%
<i>Geum rivale</i>	kuklík potoční	3%
<i>Geum urbanum</i>	kuklík městský	1%
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý	1%
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční	3%
<i>Listera ovata</i>	bradáček vejčitý	3%
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	2%
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní	2%
<i>Lysimachia nummularia</i>	vrbina penízkovitá	1%
<i>Mercurialis perennis</i>	bažanka vytrvalá	2%
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	2%
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční	2%
<i>Potentilla reptans</i>	mochna plazivá	2%
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký	3%
<i>Ranunculus auricomus</i>	pryskyřník zlatožlutý	4%
<i>Rumex acetosa</i>	šťovík kyselý	1%
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten	7%
<i>Serratula tinctoria</i>	srpice barvířská	3%
<i>Silaum silaus</i>	koromáč olešníkový	3%
<i>Trollius altissimus</i>	upolín nejvyšší	5%
<i>Valeriana dioica</i>	kozlík dvoudomý	3%
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	3%

<i>Viola reichenbachiana</i>	violka lesní	1%
<i>Vulpia myuros</i>	mrвка myší ocásek	3%

Reálným způsobem, jak rozšířit současný vegetační kryt z parc. č. 258 na další plochy a podmínit tak rozvoj bohatých kvetoucích luk je využití sklízečů založených převážně na principu rychle rotujícího kartáče, který vyčesává zralá semena z porostu. Jde o lehkou mechanizační jednotku, jejíž využívání pro tvorbu regionálních lučních směsí získává v kruzích moderní ochrany přírody na značné popularitě. Sklizený travní porost není obvykle výrazně poškozen a může se následně pokosit. Stroje lze rozdělit do tří základních kategorií: traktorové, ručně vedené a ruční sklízeče. Liší se např. provozním výkonem, schopností práce ve svažitém terénu, kvalitou a druhovým složením nakartáčovaného osiva, množstvím balastu sklizeného spolu se semeny a v neposlední řadě také cenou. V následující tabulce je uveden seznam typů a jejich základních charakteristik deklarovaných výrobcem. Pro úplnost, alternativou ke kartáčování je použití metody převozu a rozprostření čerstvě pokosené biomasy anebo také její usušení a vymláčení. U těchto metod se lze obejít bez specifické mechanizace. Pomocí kartáčových sklízečů však dochází k větší koncentraci osiva ve vztahu k celkovému množství biomasy, se kterou je manipulováno (Tichý et al. 2023).

Při kartáčování luk se bohužel není možné vyhnout sběru různých druhů hmyzu v různých stádiích jejich vývoje (např. pavouků, ploštic, kobylek a sarančat), výjimečně i drobných obratlovců (např. ještěrek). Podle dosavadních zkušeností (Tichý et al. 2023) ani jeden z ručně vedených kartáčovacích strojů nevede k destrukci živočichů. Pokud se nasbíraný materiál nechá po sběru v otevřených pytlích nebo nádobách, většina živočichů by z něj měla uniknout. Přestože je s ohledem na personální a časové kapacity ponechána při volbě kartáčovací technologie investorovi možnost výběru (dle tabulky), doporučuje se vzhledem k relativně malé rozloze parc. č. 258 využití ručně vedených kartáčovacích strojů.

Seznam osmi dostupných kartáčovacích strojů používaných v praktické ochraně přírody. V rámci záměrů uvedených v koncepci lázeňského území je lze využít k rozšíření ploch květnatých luk prostřednictvím sběru semen z parc. č. 258. (Tichý et al. 2023, upraveno)

Název stroje	Výrobce	Typ stroje	Cena (tis. Kč, bez DPH)	Šířka stroje (cm)	Výkon kartáče (ha/hod)	Výhody	Nevýhody
<i>Kartáčovací stroj KS1900</i>	<i>ZO ČSOP Bílé Karpaty (ČR)</i>	<i>Tažen traktorem</i>	<i>400</i>	<i>290/190</i>	<i>1</i>	<i>druhově bohaté směsi díky vysokému kartáči, který umožňuje sběr semen v téměř celém profilu porostu; stroj je schválen pro pohyb na pozemních</i>	<i>dostupnost sběrače je dle dostupnosti traktoru, není do prudších svahů; nutné zajištění traktoru s olejovým</i>

						<i>komunikacích, obsahuje již Osvědčení o registraci vozidla, návod k používání aj.</i>	<i>čerpádem; vizuálně větší poškození hmyzu</i>
<i>Wiesefix</i>	<i>Neisser Geoprodukte GmbH (Německo)</i>	<i>Ručně vedený</i>	<i>405</i>	<i>120/70</i>	<i>0,25</i>	<i>elektrický pohon kol i kartáče, vizuálně šetrný ke hmyzu, naprosto tichý stroj</i>	<i>nedostatky v konstrukci, malá rotační síla kartáče, zvýšená poruchovost, nedostatečně silný pohon kol – není vhodný do prudších svahů</i>
<i>eBeetle</i>	<i>Lüönd-engineering GmbH (Švýcarsko)</i>	<i>Ručně vedený</i>	<i>465</i>	<i>120/100</i>	<i>0,25?</i>	<i>plně elektrický, menší a snadněji ovladatelný, technicky se zdá být vyspělejší stroj než předchodí Wiesefix</i>	<i>s jeho provozem nejsou u nás dosud žádné zkušenosti</i>
<i>Grass Grabber</i>	<i>Grass Grabber (Austrálie)</i>	<i>Ručně vedený</i>	<i>85</i>	<i>120/75</i>	<i>0,25</i>	<i>jednoduchý stroj s benzinovým pohonem kartáče, sklízí dobře trávy a vysoké byliny, možnost jednoduché instalace na tříkolku</i>	<i>velmi pevný kartáč – ulamuje, nevyčesává, obtížná vertikální nastavitelnost polohy kartáče, zhášení pohonu kartáče při větším náklonu stroje – není vhodný do prudkých svahů</i>
<i>RC sklízeč osiva</i>	<i>ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády (ČR)</i>	<i>Dálkové ovládání</i>	<i>Ve vývoji</i>	<i>100/90</i>	<i>0,2</i>	<i>upravená sekačka/štep kováč, fyzicky nenáročná obsluha, snadná dálkové řízení nastavitelnost výšky kartáče; vhodný do</i>	<i>malá rotační síla kartáče</i>

						<i>náročného terénu</i>	
<i>SeedMonster</i>	<i>EXACT Technology (ČR)</i>	<i>Ručně vedený</i>	<i>Ve vývoji – odhad prodejní ceny ca 220 tis. Kč</i>	<i>65/55</i>	<i>0,1–0,3</i>	<i>skladný a lehký sklízecí s elektrickým pohonem kartáče (základem je akumulátorový šroubovák), použití běžně dostupných akumulátorů, různé typy kartáčů, snadný převoz osobním autem</i>	<i>zachytávání stébel v uchycení kartáče, výměna kartáčů s použitím náradí</i>
<i>Hand Held Seed Harvester</i>	<i>GP Restoration Solutions</i>	<i>Ruční sklízeč</i>	<i>50</i>	<i>60/50</i>	<i>0,05</i>	<i>jednoduchý stroj ovládaný jako křovinořez, vhodné pro malé a nedostupné parcely</i>	<i>fyzicky náročná obsluha; rychlé opotřebení sklízecího mechanismu; velké množství balastní biomasy, nutné často vyprazdňovat zásobník, méně citlivý k vegetaci</i>
<i>Ruční sklízeč osiva</i>	<i>ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády (ČR)</i>	<i>Ruční sklízeč</i>	<i>Ve vývoji</i>	<i>60</i>	<i>0,05</i>	<i>upravený nástavec zametače na multifunkční křovinořez, vhodné pro malé a nedostupné parcely s rozptýlenou vegetací, dostupnost získávání osiva i pro nízké druhy rostlin</i>	<i>fyzicky náročná obsluha, menší efektivita stroje kvůli nižším otáčkám kartáče</i>

Dále je třeba zmínit, že období, ve kterém bude kartáčování probíhat významně ovlivní druhové složení kvetoucích luk. V období časného léta (přelom června a července) ve vykartáčovaném materiálu významně převažují semena trav, v pozdním létě jejich zastoupení klesá ve prospěch širokolistých bylin. Doporučuje se provést dvě až tři kartáčování během sezóny, aby byl pokryt kompletní vegetační aspekt. Zakládání nových ploch kvetoucích luk (dílní plocha 1) je samozřejmě třeba s ohledem na nepoměr

rozlohy parc. č. 258 (dílčí plochy 2a, 2b) a předpokládaných nově založených ploch třeba rozvrhnout do několika let, možná i do dvou období platnosti plánů péče.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Na základě stanoviska AOPK ČR (Aktualizace hranice zvláště chráněného území, přírodní památky Bělohradská bažantnice – odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR pro potřeby výkonu státní správy 2022) bylo rozhodnuto, že ochranné pásmo nebude po přehlášení (uvažováno v roce 2024) PP Bělohradská bažantnice stanoveno.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Na základě stanoviska AOPK ČR (Aktualizace hranice zvláště chráněného území, přírodní památky Bělohradská bažantnice - odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR pro potřeby výkonu státní správy 2022) byla vybrána nová varianta vedení hranic PP, která se z odborného pohledu ochrany přírody jeví jako mnohem smysluplnější, protože povede k zajištění vhodného managementu a tím i k ochraně ekologických vazeb mokřadních společenstev a na ně vázaných druhů rostlin a především bezobratlých živočichů. Vzhledem ke změně vedení hranic počínaje přehlášením PP Bělohradská bažantnice (uvažováno v roce 2024) musí být provedeno vyznačení nové hranice v terénu na základě pokynů ve vyhlášce č. 45/2018 Sb. Vyhláška o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území.

Stávající hraniční cedule mají velmi nekvalitní provedení. Mělo by být provedeno jejich nahrazení cedulemi, které odpovídají technickými charakteristikami pokynům ve vyhlášce 45/2018 Sb. Cedule se umístí na hranicích PP v místech, kde hranice PP křížují pěší či jiné cesty. V současném stavu (již po zohlednění změny hranic) se očekává osazení jedenácti cedulemi. Pokud bude cestní síť pro návštěvníky v průběhu období platnosti plánu péče rozšiřována v souladu s koncepcí lázeňského území (Master plán), bude třeba cedule průběžně doplnit.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

V roce 2024 se předpokládá přehlášení PP vydáním nového vyhlášovacího předpisu. Zároveň musí proběhnout zrušení článku IV současně platného vyhlášovacího předpisu, kterým je nařízení Okresního

úřadu Jičín č. 3/1999. Zohledněna bude změna hranic, včetně vynechání ochranného pásma. Návrh na vyhlášení i plán péče jsou v roce 2023 až 2024 zpracovávány souběžně a jejich obsah je tedy vzájemně koordinován.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les

- V rámci celé PP se z právního pohledu řadí všechny dřeviny mezi dřeviny rostoucí mimo les. Jejich kácení je tedy ze zákona podmíněno povolením. Dle § 8 odst. 2 zákona 114/1992 Sb. však „povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů...“. Ustanovení § 8 odst. 2 by tak v jistém smyslu bylo aplikovatelné i na porosty v PP Bělohradská bažantnice. Pokud by docházelo k rozporu ve výkladu citované věty zákona v kontextu PP Bělohradská bažantnice mezi různými stranami a subjekty, navrhuje se použít následující postup: Vzhledem k situaci v lokalitě, tedy dlouhé řadě let, kdy PP plošně zarůstala a následně byla stižena hned dvěmi epidemickými onemocněními (chalara, kůrovec) je v zájmu péče o biodiverzitu v území i v zájmu zlepšení estetického hlediska lokality provést prosvětlení porostů v souladu s konkrétními návrhy pro jednotlivé dílčí plochy (příloha T1 a M3) a dále v souladu s návrhem koncepce lázeňského území (Master plán). Aby byl postup při obnově porostů předem rámcově definovaný, právně kontrolovatelný a vymahatelný a zároveň nedocházelo k nadměrné a zbytečné administrativní zátěži, navrhuje se vydat jediné povolení před zahájením zásahů do porostů, ve kterém bude ve formě podmínek stanoveno, že k obnově porostů bude docházet v souladu s postupy uvedenými ve schváleném plánu péče, který rámcově zohledňuje a implementuje koncepci lázeňského území (Master plán). Že i k nové výsadbě bude docházet podle těchto dokumentů, což zajistí kompenzaci ekologické újmy vzniklé v důsledku ztráty dřevin během prosvětlování porostů.

Výjimky ze základních ochranných podmínek ZCHD

- Udělení výjimky příslušného orgánu ochrany přírody (odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje) je potřeba ke změně vegetačního krytu dle návrhu koncepce (Master plán) na parcele č. 210/2 v zájmu zachování ZCHD lupenaté houby čirůvky olšové (*Russula alnetorum* var. *pumila*). Konkrétně je třeba zažádat o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. Pokud budou zohledněna všechna opatření v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání, podkapitole c) péče o populace a biotopy rostlin a hub, v odstavci: **Péče o populace hub** a pokud bude rovněž zohledněn postup uvedený v kapitole 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě

jejich možné kolize, v odstavci: **Vliv úpravy vodního toku na parcele 210/3 na zvláště chráněný druh houby holubinky olšinné (*Russula alnetorum* var. *pumila*)**, lze pravděpodobně zásahy provést tak, že biotop čirůvky olšové nemusí být fakticky zasažen a výjimku je tedy možné nepožadovat. Záleží zde hodně na předběžném vykomunikování způsobu provádění prací mezi OOP a investorem.

- Udělení výjimky příslušného orgánu ochrany přírody (odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje) je dále třeba k zahájení budování severo-jižně orientované nové části hlavní promenády dle návrhu koncepce (Master plán). Konkrétně je třeba zažádat o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do biotopu ZCHD brouka lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*). Pokud příslušný OOP výjimku vydá, měl by do výjimky integrovat návrhy opatření uvedené v tomto plánu péče v kapitole 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize, v odstavci: **Tvorba nové promenády a kolize s výskytem odumřelých stromů větších dimenzí, jakožto biotopem ZCHD lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*) a tří mikropopulací kriticky ohrožené (ČS) kornatcovité houby tlustěnky mléčné (*Scytinostroma galactinum*).**
- Udělení výjimky příslušného orgánu ochrany přírody (odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje) je dále potřeba k zahájení prořezávek a prosvětlování porostů dle koncepce (Master plán). Konkrétně je třeba zažádat o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do biotopu ZCHD ornitofauny a letounů (výčet konkrétních ZCHD uveden v kapitole 2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů). Pokud příslušný OOP výjimku vydá, měl by zohlednit a do výjimky integrovat návrhy opatření uvedené v tomto plánu péče v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání, podkapitole d) péče o populace a biotopy živočichů, v odstavcích: **Podmínky zásahů do porostů dřevin ve vztahu k ochraně rozsáhlého společenstva ornitofauny a Způsob provádění zásahů do porostů dřevin ve vztahu k ochraně společenstev letounů (*Chiroptera*).**
- Udělení výjimky příslušného orgánu ochrany přírody (odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje) je dále třeba k zahájení revitalizace či jiného zásahu do stávajících slatinných jezírek a dále k zahájení budování nových jezírek dle návrhu koncepce (Master plán). Konkrétně je třeba zažádat o výjimku dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. k zásahu do biotopu ZCHD obojživelníků. Pokud příslušný OOP výjimku vydá, měl by do výjimky integrovat návrhy opatření uvedené v tomto plánu péče v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání, podkapitole d) péče o populace a biotopy živočichů, v odstavci: **Péče o stávající slatinná jezírka a jiné drobné tůňe – reprodukční biotopy obojživelníků.** Dále by měl do výjimky integrovat postup uvedený

v kapitole 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize, v odstavci: **Obnova a revitalizace slatinných jezírek ve vztahu k některým zvláště chráněným druhům obojživelníků a biologicky hodnotným, doupným a senescentním stromům.**

- Výjimka příslušného orgánu ochrany přírody (odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje) s cílem zlepšení současného stavu lokality, a tedy v zájmu ochrany přírody by měla být udělena také k zásahu do biotopu ZCHD lučních společenstev. Přestože správně pojaté kosení lučních porostů je nepostradatelné pro zlepšení stavu lokality, jedná se stále o zásah do biotopu některých ZCHD. V kontextu lučních společenstev v okolí hudebního pavilonu jde o ZCHD modrásek bahenní (*Phengaris nausithous*), prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) a upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*). V kontextu luk v JZ části PP pak jde o druhy brouků, konkrétně střevlík Ulrichův (*Carabus ullrichii*), zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*), chrobák ozbrojený (*Odonteus armiger*). Z rostlin pak prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) a upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*). Do zásahu populací prstnatce májového by měla být rovněž udělena výjimka dle § 43 zákona 114/1992 Sb. (v zájmu ochrany přírody), neboť jde o předmět ochrany PP Bělohradská bažantnice a je tedy chráněn základní ochrannou podmínkou PP. Ve výjimce by měly být zakomponované návrhy opatření uvedené v tomto plánu péče v kapitole 3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání, podkapitole c) péče o populace a biotopy rostlin a hub, v odstavci: **Péče o luční společenstva přírodní památky** a dále opatření v podkapitole d) péče o populace a biotopy živočichů, v odstavci: **Péče o společenstva motýlů (Lepidoptera)**. Do výjimky by měl být ve formě podmínek zahrnut také postup doporučený v kapitole 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize, v odstavci: **Nastavení termínů seče lučních porostů u hudebního pavilonu s ohledem na rozdílné požadavky silně ohroženého modráska bahenního a předmět ochrany území – prstnatec májový.**

O povolení, výjimky či souhlasy ve výše uvedených případech není třeba žádat v případech, kdy je naplněna podstata § 90 odst. 18 a odst. 19 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Další potřebná povolení a souhlasy

- V případě zamýšlené revitalizace či jiného významného zásahu do jakéhokoliv evidovaného toku v území je třeba nejprve získat povolení od příslušného vodoprávního úřadu dle zákona 254/2001 Sb. (vodní zákon). Správcem všech toků či jejich částí v PP je Povodí Labe, státní podnik. Dále též stavební povolení v souladu se zákonem 283/2021 Sb. (stavební zákon).

- V případě výstavby návštěvnické infrastruktury dle koncepce (Master plán) je třeba si v souladu se zákonem 283/2021 Sb. (stavební zákon) opatřit stavební povolení od stavebního úřadu.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Vhodným krokem by bylo zavedení návštěvního řádu, ve kterém by byli návštěvníci informováni o časovém intervalu svícení osvětlením promenády.

V návštěvním řádu by bylo dále vhodné uvést informace o výskytu esteticky působivých a zároveň zákonem chráněných druhů rostlin (zejména prstnatec májový), včetně informace o zákazu jeho trhání a sbírání.

Nutné je zamezit vysazení ryb (včetně okrasných) do současných či v budoucnu vzniklých tůní a slatinných jezírek, neboť přítomnost rybí obsádky by mohla mít významný negativní vliv na populace obojživelníků.

Kontrolou dodržování bližších ochranných podmínek v rámci strážní služby může orgán ochrany přírody pověřit dobrovolnou stráž přírody ustanovenou pro Královéhradecký kraj.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Území Bělohradské bažantnice je z mnoha pohledů velmi specifické a zajímavé. Speciální informační tabule by měla být umístěna zejména v blízkosti bezzásahové zóny vymezené z důvodu ochrany regionálně hodnotného společenstva saproxylofágních druhů brouků. Informační tabule by měla srozumitelně veřejnosti vysvětlit, proč je část území ponechána v bezzásahovém režimu, že jde o záměr v zájmu ochrany přírody a že se nejedná o nedbalé zanedbání péče o porosty v této části PP. Příslušný orgán ochrany přírody může dále ve spolupráci s dobrovolnou stráží přírody koordinovat přírodovědné exkurze pro zájemce z řad široké veřejnosti a tím přispívat k edukaci o přírodních hodnotách Jičínska. Doporučený rozsah členů exkurze lze doporučit na 5 až 12 osob na jednoho strážce.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V roce 2023 bylo v území provedeno široké spektrum specializovaných průzkumů (houby, rostliny, měkkýši, noční motýli, brouci, obojživelníci a plazi, avifauna, letouni). Takto rozsáhlý soubor průzkumů byl proveden zejména k podchycení ZCHD rostlin a živočichů před provedením zásahů navržených v koncepci (Master plán). Pokud budou záměry dle koncepce nakonec realizovány, bylo by velmi vhodné před zpracováním následujícího plánu péče zpracovat biologické průzkumy v obdobném

rozsahu a zaměření, jako ty v roce 2023 s prioritním cílem pokusit se vyhodnotit vliv provedených záměrů na jmenované skupiny. Zajímavý by mohl být zejména vliv prosvětlení porostů na populace rostlin a bezobratlých.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Sečení dílčí plochy 3	4,99 ha	10x	869 510
Sečení dílčí plochy 4	3,59	10x	625 560
Kosení litorálních porostů rákosu	cca 700 m ²	3 roky po sobě	7350
Nové pruhové značení	3846 m	1x	9230
Instalace tabulového značení ZCHÚ	11x	1x	56 760
Instalace malého dřevěného informačního panelu k dílčí ploše 5c	1x	1x	27 235
Instalace velkého dřevěného informačního panelu k dílčí ploše 8a	1x	1x	38 700
Instalace dočasné bariéry pro obojživelníky mezi ZCHÚ a rybníkem Pardoubek	646 m	10x	1 324 430
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			2 949 545

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Citováno dle mezinárodní normy ISO 690.

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Aktualizace hranice zvláště chráněného území, přírodní památky Bělohradská bažantnice – odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR pro potřeby výkonu státní správy. 2023.
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Odborné stanovisko k návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice. 2023.
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Standardy péče o přírodu a krajinu: B02 001 Vytváření a obnova tůní. 2014.
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Standardy péče o přírodu a krajinu: B02 003 Revitalizace vodních toků a jejich niv. 2022.
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Standardy péče o přírodu a krajinu: B02 004 Péče o vodní toky vč. břehových porostů. 2022.

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Standardy péče o přírodu a krajinu: E02 001 Zřizování a provoz mobilních zábran pro obojživelníky podél komunikací Installing and operating mobile seasonal barriers along roads to protect amphibians. 2020
- ANDREAS, Michal, Eva CEPÁKOVÁ a Vladimír HANZL. Metodická příručka pro praktickou ochranu netopýrů. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010.
- CEPÁKOVÁ, Eva; HANZL, Vladimír a HORT, Libor. Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi. Česká společnost pro ochranu netopýrů, 2013.
- CULEK, Martin, et al. Biogeografické členění České republiky. Praha: Enigma, 1996.
- ČÍŽEK, Lukáš, David HAUCK, Ondřej KONVIČKA, Pavel FOLTAN a Jan OKROUHLÍK. *Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Lesák rumělkový (Cucujus cinnaberinus)*. Biologické centrum Akademie věd ČR. 2015.
- DEMEK, Jaromír (ed), et al. Zeměpisný lexikon ČR: hory a nížiny. Brno, 580s: AOPK ČR, 2006.
- DOLEŽALOVÁ, J. Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Kopistská výsypka. 9 s. Archivuje AOPK ČR: Ústřední seznam ochrany přírody. 2016.
- Fotobiologická bezpečnost světelných zdrojů a soustav světelných zdrojů: EN 62471:2008.
- GERŽA, Michal. Plán péče o přírodní památku Bělohradská bažantnice na období 2017–2026. 2016.
- GRULICH, Vít a Karel CHOBOT, ed. Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. In: *Příroda*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2017, 35: 1–178.
- HEJDA, Radek; FARKAČ, Jan a CHOBOT, Karel. Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red List of Threatened Species of the Czech Republic. Invertebrates. 2017.
- HEŘMAN, Petr. *Zpráva z orientačního lepidopterologického průzkumu přírodní památky Bělohradská bažantnice v sezoně 2023 – noční motýli*. 2023.

- HOLEC, Jan a Miroslav BERAN, ed. Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. In: *Příroda*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2006, 24: 1-282.
- CHOBOT, Karel a Michal NĚMEC, ed. Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. In: *Příroda*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2017, 34: 1–182.
- CHYTRÝ, Milan; KUČERA, Tomáš; KOČÍ, Martin; GRULICH, Vít a LUSTYK, Pavel (ed.). Katalog biotopů České republiky. 2. vydání. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2010.
- KOČVARA, Radim. *Biologický průzkum PP Bělohradská bažantnice letouni (Chiroptera)*. 2023.
- KOPECKÝ, Tomáš. *Zpráva z průzkumu brouků (Coleoptera) v PP Bělohradská bažantnice 2023*. 2023.
- KRONUS, Šimon a JANEČKOVÁ, Alice. *Ornitologický inventarizační průzkum přírodní památky Bělohradská bažantnice*. 2023.
- MIKYŠKA, Rudolf. Geobotanická mapa ČSSR 1 : 200 000. Praha
- Ministerstvo životního prostředí České republiky. Náklady obvyklých opatření dle MŽP. 2024.
- Nařízení Královéhradeckého kraje č. 3/1999: o zřízení Přírodní památky Bělohradská bažantnice
- Nařízení vlády 71/2003 Sb. Nařízení vlády o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod.
- NEUHÄUSLOVÁ, Zdenka, et al. Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, 2001.
- NEW VISIT ARCHITECTS. *Urbanisticko-krajinářská a architektonická koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s.* 2022.
- PODROUŽKOVÁ, Štěpánka. *Závěrečná zpráva z mykologického průzkumu PP Bělohradská bažantnice*. 2023.
- QUITT, Evžen. Klimatické oblasti Československa. Praha: Folia Geographica. roč. 16: s. 1–73.

- SUCHOPÁREK, Šimon; TEJKLOVÁ, Tereza; PODROUŽKOVÁ, Štěpánka; KOPECKÝ, Tomáš; KRONUS, Šimon et al. *Inventarizační průzkum PP Bělohradská bažantnice se zaměřením na ZCHD hub, rostlin a živočichů*. 2023.
- TEJKLOVÁ, Tereza. *Závěrečná zpráva z mykologického průzkumu PP Bělohradská bažantnice*. 2023.
- TICHÝ, Lubomír; VÍTOVCOVÁ, Kamila; ŘEHOUNKOVÁ, Klára; PREISLEROVÁ, Zdenka; NOVÁK, Pavel et al. Regionální směsi osiv jako nástroj pro podporu druhové pestrosti v krajině. *Ochrana přírody*. 2023, roč. 78, č. 6, s. 12–16.
- VOJAR, Jiří. Ochrana obojživelníků: ohrožení, biologické principy, metody studia, legislativní a praktická ochrana: Doplněk k metodice č. 1 Českého svazu ochránců přírody. Praha: ZO ČSOP Hasina Louny., 2007. ISBN 978-80-254-0811-7.
- Vyhláška č. 45/2018 Sb. Vyhláška o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území.
- Vyhláška č. 395/1992 Sb. Vyhláška ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
- Zákon 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny
- Zákon 164/2001 Sb. Zákon o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).
- Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- Zákon č. 283/2021 Sb. Stavební zákon

Internetové zdroje, mapové služby:

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. NDOP (Nálezová databáze ochrany přírody). Online. Dostupné z: <https://portal.nature.cz/nd/>. [cit. 2024-01-12].

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Ústřední seznam ochrany přírody. Online. Online. Dostupné z: <http://drusop.nature.cz/>. [cit. 2024-01-12].
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Vrstva mapování biotopů [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://data.nature.cz/>
- Česká geologická služba. Surovinový informační systém: ložiska nerostných surovin [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://mapy.geology.cz/suris/>
- Český úřad zeměměřičský a katastrální: shapefile katastrálních území [online]. [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://services.cuzk.cz/shp/ku/epsg-5514/>
- Lázně Bělohrad: územní plán [online]. 2023 [cit. 2023-12-04]. Dostupné z: <http://www.lazne-belohrad.cz/urad/uzemni-plan/>
- Mapový portál Královéhradeckého kraje. Online. Dostupné z: <https://gis.khk.cz/>. [cit. 2024-01-12].
- Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Přírodní léčivé zdroje minerální vody a zdroje přírodní minerální vody. Online. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/prirodni-lecive-zdroje-mineralnich-vod-a-zdroje-prirodnich-mineralnich-vod/>. [cit. 2024-01-12].
- Ministerstvo životního prostředí České republiky. Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma. 2019.
- MůjGIS ČBU-SBS: dobývací prostory [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://gis.cbusbs.cz/sbspub/index.xhtml>
- Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. 2022 [cit. 2023-09-12]. Dostupné z: <https://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>
- Národní geoportál INSPIRE [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/home>
- PLADIAS: Databáze české flóry a fauny [online]. 2014–2024 [cit. 2024-01-04]. Dostupné z: <https://pladias.cz/>

- Poskytování dat AOPK ČR: shapefile ZCHÚ a jejich ochranných pásem [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://data.nature.cz/>
- Správa vodních toků (*Web Mercator*) [online]. [cit. 2024-01-12]. Dostupné z: <https://agrigis.cz/portal/home/webmap/viewer.html?layers=66719cf6867544d5a1f4027b88dca103>
- TICHÝ, Lubomír. JUICE verze 7.1. 2022 [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://www.sci.muni.cz/botany/juice/>
- Vranka.cz: rybářské revíry [online]. 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné z: <https://www.vranka.cz/reviry/seznam/?nazev=v%C3%BDsypka+kopisty>
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje. Zpracovatel: Haskoning DHV Czech Republic, spol. s r.o., 2020 [cit. 2023-12-04], <https://www.khk.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/>

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
ČR	Česká republika
ČS	Červený seznam
EVL	Evropsky významná lokalita
IDVT	identifikátor vodního toku
IUCN	Mezinárodní svaz ochrany přírody
JZ	jihozápadní/jihozápadně
KN	Katastr nemovitostí
KÚ KHK	Krajský úřad Královéhradeckého kraje
LČR	Lesy České republiky
LHC	lesní hospodářský celek
LHP	lesní hospodářský plán
Master plán	Urbanisticko-krajinářská a architektonická koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s.
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NDOP	Nálezová databáze ochrany přírody
OP ZCHÚ	ochranné pásmo zvláště chráněného území
OOP	orgán ochrany přírody

PP	přírodní památka
RBC	regionální biocentrum
RBK	regionální biokoridor
ř.km	říční kilometr
SPPK	Standardy péče o přírodu a krajinu
SV	severovýchodní/severovýchodně
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ZCHD	zvláště chráněný druh
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZO ČSOP	základní organizace Českého svazu ochránců přírody

4.4 Podklady pro plán péče zpracoval

Zpracování plánu péče zadal odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ve veřejné soutěži. Na zpracování se podíleli:

Bc. Šimon Suchopárek (zpracovatel, botanika, herpetologie)

Bc. Tereza Tejklová, Mgr. Lucie Zíbarová, J. Placková (mykologie)

Mgr. Štěpánka Podroužková (malakozoologie)

Mgr. Petr Heřman (lepidopterologie, konkrétně noční motýli)

Mgr. Tomáš Kopecký (coleopterologie)

Mgr. Šimon Kronus, Mgr. Alice Janečková (ornitologie)

Mgr. Radim Kočvara (chiropterologie)

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Příloha T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

označení dílčí plochy	výměra(m ²)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	91264	<i>Jedná se o plochu, u které je navržena velmi výrazná proměna jejího charakteru. V současnosti je tato plocha významně zarostlá porosty dřevin. V západních částech PP je masivně rozvinuto keřové patro tvořené střemchou a místy také pámelníkem. Tato plocha je navržena k provedení vyřezávek, prioritně všech jasanů napadených Chalarou, ale i dalších dřevin nevýznamných dimenzí. Naopak nesmějí být odstraněny doupné, významné dutinové a senescentní stromy, které musejí být před započítím zásahů identifikovány certifikovaným arboristou. Bylinné patro by mělo časem inklinovat do podoby druhově bohatých kvetoucích luk, což pomůže rozvoji společenstev cenných rostlin a světlomilných druhů bezobratlých.</i>	<i>Provedení prohlídky plochy 1 certifikovaným arboristou a vytipování významných dutinových a senescentních stromů s předpokladem hnízdní dutinových ptáků a letounů. Do těchto stromů nebude zasahováno. Ušetřeny zásahů budou také biologicky hodnotné stromy u kterých je předpoklad, že na ně jsou vázána hodnotná společenstva hmyzu a hub (doupné stromy). U jedinců u kterých nebude z pohledu bezpečnosti zachování možné se preferuje pokrácení na torzo vysoké 3 až 5 metrů. Keřové patro, jasaný nakažené chalarou a dřeviny běžných dimenzí mohou být z této plochy odstraněny za účelem významného prosvětlení plochy, a to na hodnotu zakmenění 0,1 až 0,2. Bylinné patro této plochy bude postupně upravováno do podoby kvetoucích luk, charakterem obdobných jako na dílčích plochách 2a, 2b. Podrobný postup péče o bylinné patro je popsán v kapitole 3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území. Při přeměně vegetačního krytu by neměly být využívány drastické technologie typu lesních fréz. Pokud to bude s ohledem na nákladovost přijatelné řešení, je tak nutno činit po malých částech, například každý rok platnosti plánu péče upravit max 1 ha, Nepřijatelné je vyfrézovat celou dílčí plochu č. 1 naráz.</i>	3	<i>Prosvětlování v době vegetačního klidu. Osetí bylinnou směsí bezprostředně po sběru semen.</i>	<i>Ideálně vyřezat 1-2 ha/rok. Tuto plochu následně během léta osít bylinnou směsí získanou z ploch 2a, 2b.</i>
2a; 2b	8557; 4453 celkem: 13010	<i>Druhově bohatá luční společenstva nejasně vyhnraněné vegetace. Sušší partie těchto dílčích ploch mají nejbliže k vegetační jednotce mezofilních ovsíkových luk. Vlhčí partie by šlo s jistými klasifikačními výhradami řadit k vegetační jednotce vlhkých pcháčovských luk. Zejména ve východních nejzachovalejších partiích plochy 2a lze nalézt</i>	<i>Plochu je doporučeno s ohledem na její nižší rozlohu kosit mozaikovitou sečí. Seč první části mozaiky je s ohledem na potřeby modráška bahenního (ZCHD) doporučeno realizovat nejpozději do 30. května, tak, aby krvavec toten stihl zregenerovat své hlávky před započítím kladení vajíček modráška. Druhá seč těchto ploch</i>	1	<i>Část plošek pokosit do 30.5.. Znovu tyto plošky pokosit až po 15.9.</i>	<i>Dvouetapová mozaikovitá seč 1x ročně.</i>

		<p>vegetaci odpovídající svým charakterem vegetační jednotce vlhkých bezkolencových luk. Mezi vegetačními jednotkami jsou vytvořeny pozvolné přechody, kdy jedna přechází volně v druhou. Zejména s ohledem na gradient vlhkosti půdy.</p>	<p>by měla následovat nejdříve od 15. září. V meziobdobí dochází k vývoji modráska bahenního a proto by zejména centrální a východní partie plochy 2a neměly být plošně koseny. Kromě modráska je důležité zohlednit i potřeby dalších chráněných druhů, zejména prstnatec májového, pro kterého je naopak vhodné zvolit první seč až po 15. červenci. Pro podporu bylin jako prstnatec májový je tedy vyhraněna druhá část plošek mozaikovitě seče, které nebyly pokoseny do 30. května, ale budou ponechány a pokoseny budou poprvé až v období od 15. července. Aplikace mozaikovitě seče je přístup, který je klíčový pro zachování širšího spektra druhů z různých taxonomických skupin.</p>		<p>mozaikovitě seče poprvé pokosit až po 15. 7. a podruhé kdykoliv během září.</p>	
3	49839	<p>Extenzivně obhospodařované, střídavě vlhké nehnojené louky se silně kolísající hladinou podzemní vody. V severozápadních partiích dílčí plochy č. 3 se nalézá pás vegetace vysokých ostrůvků. Severní části této plochy dominuje rákos. Zbytek plochy je tvořen vegetací vlhkých bezkolencových luk se zastoupením hodnotných druhů. Vegetace bezkolencových luk je v této dílčí ploše nejhodnotnějším biotopem. Bekolencové louky jsou velmi citlivé na změny vodního režimu a také na eutrofizaci.</p>	<p>Management většiny dílčí plochy č. 3 se odvíjí od výskytu vegetace vlhkých bezkolencových luk. Doporučená je seč 1x ročně v průběhu srpna. Seč by měla probíhat od středu plochy směrem k jejím okrajům, nikoliv naopak. Zásadní je odstraňování pokosené biomasy z dílčí plochy. Biomasa by neměla být deponována při okrajích plochy ani jinde v PP. Doplnkově lze využít extenzivní pastvu za využití například vhodně zvoleného plemene skotu.</p> <p>Pokud se ze severní partie do středu plochy začne šířit rákos, je nutné přistoupit k jeho redukci prostřednictvím seče. Je možné například provádět kosení vrchní 1/3 nadzemní části rákosu začátkem července. Odstranění časných květenství rákosu vyvolá jeho snahu o jejich náhradu do podzimu. Následné pokosení celé louky s „nakvetlými druhotnými květenstvími“ na konci srpna rákos postupně vyčerpá. Opakováním tohoto postupu následně vymizí, nebo bude efektivně potlačen na minimum. Důležité je pokosený rákos odklízet.</p> <p>Výsadba solitérních dubů v této dílčí ploše navržená v koncepci území (Master plán) se bude řídit pokyny v odborném stanovisku AOPK ČR vydaném v roce 2023 (Odborné stanovisko k</p>	1	<p>seč: srpen redukce rákosu: červen až červenec doplnkové: pastva</p>	1x ročně

			návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice).			
4	35635	Dílčí plocha č. 4 je oproti ploše č. 3 výrazně méně podmáčena. Převažují zde dva hlavní typy vegetace. Velké rozlohy zde zaujímá vegetační jednotka mezofilních ovsíkových luk, která je zde přítomna zejména na nejvýše položených místech. Tyto porosty mají značně eutrofní charakter s převahou vysokých trav. V nižších partiích tyto porosty plynule přecházejí ve vegetaci vlhkých pcháčových luk, která naopak dominuje zamokřenějším částem dílčí plochy č. 3.	Vzhledem k rozloze lokality je zde možné upřednostnit pásovou seč namísto mozaikovitě seče. Plocha by měla být kosena 1x ročně ve dvou etapách. Část pásů by měla být pokosena nejdříve 15. července. Pásky nesečené v prvním období seče budou dokoseny v období od 15. 9. Žádoucí je se vyhnout předsazení jakýchkoliv sečí před 15. červencem, neboť takový management škodí předmětu ochrany území tzn. prstnatci májovému. Biomasa by neměla být v dílčí ploše deponována. Žádoucí je její pečlivé vyhrabání a odvezení. Partie s převahou mezofilních ovsíkových luk je možné příležitostně přepást oplůtkovou formou pastvy se zatížením cca 1,5 dobytčí jednotky/ha. Výsadba solitérních dubů v této dílčí ploše navržena v koncepci území (Master plán) se bude řídit pokyny v odborném stanovisku AOPK ČR vydaném v roce 2023 (Odborné stanovisko k návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice).	1	pásová seč: první část pásů pokosit po 15. červenci, druhou část pásů pokosit po 15. září.	1x ročně ve dvou etapách
5a; 5b; 5c	2785; 1961; 1314 celkem: 6060	Plochy s významnou koncentrací prstnatce májového – předmětu ochrany PP. Tyto populace jsou zde zpravidla zapojeny ve vegetační jednotce vlhkých pcháčových luk. Ohrožení rostlin spočívá především v postupné ztrátě biotopu. Děje se tak např. V důsledku odvodnění lokalit, rozdupáním vlhkého biotopu stádem dobytka, anebo postupnými vegetačními změnami v závislosti na zvýšené eutrofizaci prostředí.	Management ve všech třech dílčích plochách musí být bezpodmínečně přizpůsoben potřebám orchideje. Doporučuje se provádět mozaikovitou seč s pokosením části rozlohy všech dílčích ploch nejdříve po 15. červenci. Zbytek neposečené rozlohy může být dokosena po 15. září. Dílčí plochy 5a, 5b by měly být ušetřeny působení pastvy s ohledem na zranitelnost orchideje přílišným zatížením spásané plochy spásáči. U dílčí plochy 5c se vzhledem k lokalizaci pastva nepředpokládá. Na druhou stranu se dílčí plocha 5c nachází v místě intenzivního pohybu návštěvníků. Doporučuje se proto k dílčí ploše 5c umístit speciální informační ceduli informující o významu a zákonné ochraně druhu.	1	mozaikovitá seč: první část mozaiky pokosit po 15. červenci, druhou část mozaiky pokosit po 15. září.	1x ročně ve dvou etapách

6a; 6b; 6c; 6d; 6e	16202; 10390; 22312; 8991; 3827 celkem: 61722	<p><i>V současnosti převážně jasanovo-olšové luhy s inklinací ke střemchové jasenině. Ve zmíněných dílčích plochách porostů dominuje jasan, jehož zástupci však byly v minulé dekádě významně negativně ovlivněny houbovou chorobou tzv. Chalarou. Keřovému patru dílčích ploch 6c, 6d masivně dominuje střemcha. V plochách 6a, 6b naopak pámelník. Cílem v těchto dílčích plochách (6a-6e) je upravit porosty do takové podoby, aby vegetační kostra budila dojem přirozené domácí listnaté vegetace s kosterní dřevinou dubem letním (60%).</i></p>	<p><i>Provedení prohlídky ploch 6a, 6b, 6c, 6d, 6e certifikovaným arboristou a vytipování významných dutinových a senescentních stromů s předpokladem hnízdění dutinových ptáků a letounů. Do těchto stromů nebude zasahováno. Ušetřeny zásahů budou také biologicky hodnotné stromy u kterých je předpoklad, že na ně jsou vázány hodnotná společenstva hmyzu a hub (doupné stromy). U jedinců u kterých nebude z pohledu bezpečnosti zachování možné se preferuje pokrácení na torzo vysoké 3 až 5 metrů. Keřové patro, jasan nakažené chalarou a dřeviny běžných dimenzí budou z této plochy odstraněny za účelem významného prosvětlení ploch a to na hodnotu zakmenění 0,3 – 0,5. Následně bude provedena dosadba dubů (kosterní dřeviny) a dalších doplňkových dřevin, aby ve finále dílčí plochy odpovídaly stanovištně blízkým doubravám. Přestože se jedná o kulturněji pojaté porosty, ani zde by nemělo chybět rozmístěné mrtvé dřevo v minimálním množství 10 m³/ha. Mrtvé dřevo může mít charakter kup proschlých větví či celých ležících kmenů. Kmeny mohou být, ale také rozřezány na 1 až 2 metry dlouhé díly. Pokud dojde k odstraňování pařezů, je nutné ponechání části (20 %) pařezů a ponechání nejméně 10 pařezů listnatých stromů s výčetní tloušťkou >30 cm a výškou alespoň 1,5 m na hektar.</i></p>	2	<p><i>Prosvětlování v době vegetačního klidu. Výsadby v období jara nebo podzimu.</i></p>	<p><i>Ideálně asanovat 1 ha porostů ročně. Výsadby provádět průběžně vždy po asanaci dané dílčí plochy.</i></p>
7a; 7b; 7c; 7d	39984; 19444; 24536; 15236 celkem: 99200	<p><i>Skupiny porostů s relativně významnou přírodovědnou hodnotou. Plochu 7a, 7b lze převážně uchopit jako porosty jasanovo-olšových luhů. Ve východní části dílčí plochy 7b a v západní části plochy 7c převládají porosty mokřadních olšin, které jsou hodnotné zejména z mykologického pohledu, čemuž by měl být přizpůsoben jejich management. Východní partii ploch 7c, 7d by šlo s výhradami klasifikovat jako hercynské dubohabřiny. Mají však velmi pozvolný přechod k luhům. Porosty jsou zde tedy relativně variabilní a jsou na ně vázány ochrannářsky zajímavé druhy.</i></p>	<p><i>Provedení prohlídky ploch 7a, 7b, 7c, 7d certifikovaným arboristou a vytipování významných dutinových a senescentních stromů s předpokladem hnízdění dutinových ptáků a letounů. Do těchto stromů nebude zasahováno. Ušetřeny zásahů budou také biologicky hodnotné stromy u kterých je předpoklad, že na ně jsou vázány hodnotná společenstva hmyzu a hub (doupné stromy). U jedinců u kterých nebude z pohledu bezpečnosti zachování možné se preferuje pokrácení na torzo vysoké 3 až 5 metrů. Keřové patro, jasan nakažené chalarou budou z této</i></p>	2	<p><i>Prosvětlování v době vegetačního klidu. Výsadby v období jara nebo podzimu.</i></p>	<p><i>Ideálně asanovat 1 ha porostů ročně. Výsadby provádět průběžně vždy po asanaci dané dílčí plochy.</i></p>

		<p><i>Zejména houby, obojživníci a bezesporu také dutinová ptáci a letouni. Přesto je významná část těchto porostů postižena Chalarou, zejména v ploše 7a. Toto by měl management zohlednit a postupně tyto rozpadající se porosty nahradit výsadbou složenou výhradně z domácích listnatých dřevin s kosterní dřevinou dubem letním (50 – 60 %)</i></p>	<p><i>plochy odstraněny. Příпустné je dále provedení porostů prostřednictvím odstranění dřevin běžných dimenzí za účelem významného prosvětlení ploch a to na hodnotu zakmenění 0,4 – 0,6. V dílčích plochách 7b, 7c budou v maximální možné míře šetřeny olše, které zde mimo jiné plní nepostradatelnou funkci mykhorizního partnera řady ochranných významných hub. Porosty je však možné i zde prosvětlovat vyřezáváním jiných dřevin. Na plochách 7b, 7c je bezpodmínečně nutné nepoškodit vodní režim.</i></p> <p><i>Po asanaci ploch bude následně provedena výsadba dubů letních (kosterní dřeviny) a dalších doplňkových dřevin, aby ve finále dílčí plochy odpovídaly stanovištně blízkým doubravám (7a, východní partie ploch 7c, 7d) a mokřadním olšinám (7b, západní partie plochy 7c). V těchto dílčích plochách by mělo být ponecháváno mrtvé dřevo ve formě ležících kmenů či větví o větším průměru v množství 30 – 40 m³/ha. Mrtvé dřevo může mít charakter kup proschlých větví či celých ležících kmenů. Kmeny mohou být, ale také rozřezány na 1 až 2 metry dlouhé díly. Pokud dojde k odstraňování pařezů, je nutné ponechání části (20 %) pařezů a ponechání nejméně 10 pařezů listnatých stromů s výčetní tloušťkou >30 cm a výškou alespoň 1,5 m na hektar.</i></p>			
8a; 8b	40526; 15491 celkem: 56017	<p><i>Porosty v poslední fázi malého lesního cyklu o rozloze 12% území PP. Díky opomenutí jakýchkoliv zásahů v této části PP v posledních dekádách zde došlo k rozvoji významného společenstva saproxylického hmyzu. Významně zastoupeny jsou zejména saproxylofágní a mykofágní druhy brouků. Významná asanace dřevní hmoty z těchto dílčích ploch by vedla k poškození až zničení tohoto regionálně významného coleopterologického společenstva. Epicentrum výskytu zde má i druh chráněný zákonem – lesák rumělkový (Cucujus cinnaberinus). S ohledem na zachování prostorové a potravní nabídky pro lignikolní a saprotrofní druhy hub a saproxylický hmyz jsou dílčí plochy 8a, 8b stanoveny pro období platnosti tohoto plánu péče</i></p>	<p><i>Ponechání dílčích ploch bez zásahu. Příпустné je skácet s ohledem na bezpečnost návštěvníků vybrané nestabilní stromy v dopadové vzdálenosti od pěšin. Příпустné je zde dále odstraňování stanovištně nepůvodních mladých jehličnanů. Zejména zmlazení smrku a dále všech smrků až do průměru tyčoviny (13 až 20 cm).</i></p>	1	-	-

		<i>jako téměř bezzásahové.</i>				
9	8691	<i>Enkláva uprostřed vlhkých pcháčových luk, která je v současnosti významně zarostlá náletovými dřevinami. Plocha navržena k prosvětlení. Prosvětlení nepředpokládá významný dopad na ochrannářsky významné druhy či předmět ochrany území.</i>	<i>Měl by zde být proveden výběr nejhodnotnějších kmenů, fragmentů mrtvého dřeva a stromů nejvýznamnějších dimenzí, které budou zachovány. Následně může být plocha prosvětlena od náletu v souladu se stanoviskem AOPK ČR vydaném v roce 2023 (Odborné stanovisko k návrhu zásahu do lučních ekosystémů v jihozápadní části PP Bělohradská bažantnice). Předpokládané zakmenění plochy po zásahu je 0,2 – 0,3.</i>	3	<i>V období vegetačního klidu.</i>	<i>jednorázově</i>
10a; 10b	1135, 280 celkem: 1415	<i>V současnosti již existující slatinná jezírka. Dílčí plocha 10a je Černé jezírko. Dílčí plocha 10b je bezejmenné menší slatinné jezírko s ostrůvkem na kterém je umístěn kamenný kříž. Cílem je udržet stávající rozlohu jezírek i litorálu, čistotu vody, míru zazemnění a významně neměnit oslunění, neboť dle batrachologického průzkum (Suchopárek 2023) se stávající podmínky jeví jako optimální pro široké spektrum obojživelníků, kteří indikují vyvážené a vhodné podmínky obou slatinných jezírek.</i>	<i>Pokud by v platnosti plánu péče docházelo k významnému rozvoji rákosu v litorálním pásmu a hrozil by plošný zárust jezírek, je nutné provést redukci rákosovitých porostů prostřednictvím seče. Možno je využít křovinořezu. Doporučeno je ve vhodném období tzn. přelom května a června (rákos kvete červenec-září) porosty nad hladinou skosit. Je třeba dbát na důkladnou prohlídku porostů před sečí, aby nedošlo k usmrcení skrývající se avifauny či batrachofauny. Ideální je porosty rákosu před sečí probrodit v rybářských brodákách a přítomnou faunu vyplašit. Seč zvolených jezírek opakovat po dobu nejméně tři let. Možno i déle, záleží na schopnosti rákosu regenerovat.</i>	2	<i>Druhá polovina května až první polovina června.</i>	<i>V případě významného zarůstání, kosit litorální porosty jezírek minimálně tři roky po sobě.</i>
11a; 11b; 11c; 11d; 11e; 11f; 11g; 11h; 11i	480; 1269; 520; 1955; 262; 209; 1018; 1870; 942 celkem: 8525	<i>V současnosti neexistující slatinná jezírka navržena k vybudování dle urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s. Existuje reálný předpoklad jejich vybudování v období platnosti tohoto plánu péče, a proto jsou návrhy prostorového umístění jezírek uvedeny jako dílčí plochy v mapě M3 a této tabulce T2 již nyní.</i>	<i>Vytváření tůní musí zohledňovat a implementovat standard AOPK ČR: SPPK B02 001: Vytváření a obnova tůní, z roku 2014. Z důvodů ochrany obojživelníků je nutné rozfázování tvorby tůní minimálně do tří sezón. Například každý rok vybudovat dvě dílčí slatinná jezírka. Cílem tohoto opatření je minimalizovat vliv těžké techniky na obojživelníky, kteří se mimo reprodukční období často zdržují ve vlhkém, ale terestrickém prostředí, kterým zde přítomné</i>	3	<i>zemní práce: srpen a září</i>	<i>Vybudování dvou tůní ročně.</i>

			<p><i>mokřadní olšiny bezpochyby jsou. Zemní práce by také neměly být prováděny během jara, kdy Černé jezírko stahuje významný počet jedinců hned několika druhů obojživelníků, jakožto jejich reprodukční biotop (potvrzeno v roce 2023 batrachologickým průzkumem). Zemní práce by neměly být prováděny ani během zimního období, neboť mokřadní olšiny v okolí Černého jezírka budou pravděpodobně sloužit jako zimoviště významného podílu populací. Nejvhodnějším a doporučeným obdobím k vyhloubení slatinných jezírek jsou měsíce srpen až září, kdy se obojživelníci nereprodukuje, ani nezimují, nejsou tedy koncentrováni v prostředí mokřadních olšin a vliv těžké techniky při budování tůní bude mít minimální negativní vliv na jejich populace.</i></p>			
12a; 12b; 12c	114; 124; 145 celkem: 383	<p><i>Tři menší tůně vytvořené v důsledku managementových zásahů na podporu PP. Dle batrachologického průzkumu (Suchopárek 2023) všechny tři tůně fungují jako významné reprodukční biotopy obojživelníků, zejména čolků. Cílem je udržet stávající rozlohu jezírek i litorálu, čistotu vody a míru zazemnění.</i></p>	<p><i>Pokud by v platnosti plánu péče docházelo k významnému rozvoji rákosu v litorálním pásmu a hrozil by plošný zárust tůní, je nutné provést redukci rákosovitých porostů prostřednictvím seče. Možno je využít křovinořezu. Doporučeno je ve vhodném období tzn. přelom května a června (rákos kvete červenec-září) porosty nad hladinou skosit. Je třeba dbát na důkladnou prohlídku porostů před sečí, aby nedošlo k usmrcení skrývající se avifauny či batrachofauny. Ideální je porosty rákosu před sečí probrodit v rybářských broďákách a přítomnou faunu vyplašit. Seč zvolených tůní opakovat po dobu nejméně tři let. Možno i děle, záleží na schopnosti rákosu regenerovat.</i></p>	2	<p><i>Druhá polovina května až první polovina června.</i></p>	<p><i>V případě významného zarůstání, kosit litorální porosty tůní minimálně tři roky po sobě.</i></p>
13	17583	<p><i>Dílčí plocha 13 je vlastně cca 30 metrů široká zóna okolo současně hlavní promenády. Je vymezena jednak pro vedení minerálního pramenu potrubím směrem k intravilánu obce Lázně Bělohrad a dále slouží jako plocha pro výsadbu aleje dubů podél hlavní promenády. Úprava vegetačního krytu (trávníku) zde může být zcela přizpůsobena kulturnímu charakteru dílčí plochy, dá se však očekávat, že bude z velké části odpovídat kvetoucím extenzivním loukám obdobným jako na dílčí ploše 1.</i></p>	<p><i>Výsadba dubových alejí podél promenády dle návrhu a zatrubnění minerálního pramenu dle urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území Lázně Bělohrad a.s. Na dílčí ploše 13 mohou být dále také umístěny osvětlovací prvky v rozsahu a provedení stanoveným tímto plánem péče.</i></p>	3	<p><i>výsadba alejí dubů: jaro nebo podzim</i></p> <p><i>zatrubnění pramene: bez omezení</i></p>	<p><i>jednorázově</i></p>

		<p><i>V místech, kde roste prstnatec májový (díleční plocha 5c) má přednost management navržený pro podporu prstnatce májového. Dále v místě výskytu (50°25'35.418"N, 15°35'31.994"E) hříbu rubínového (Rubinoboletus rubinus), ohroženého druhu houby dle Červeného seznamu (EN) nebude kácen dub, který je mykhorizním partnerem hříbu a dále v okolí pěti metrů bude šetřen vegetační kryt při jeho případné úpravě. Vegetační kryt bude dále šetřen v místě nálezu (50°25'30.595"N, 15°35'52.953"E) ohrožené houby kyjanky špičaté (Clavaria falcata). Bližší informace k ohroženým druhům hub nalezeným v této díleční ploše lze nalézt ve specializovaném mykologickém průzkumu PP (Tejklková 2023).</i></p>				
14a; 14b; 14c	4162; 12516; 3345 celkem: 20023	<p><i>Díleční plochy 14a, 14b, 14c jsou cca 30 metrů široké zóny okolo plánovaných, v současnosti neexistujících částí hlavní promenády. Jde o plochy, jejichž středem je plánováno vést promenádu (cestu) obdobné dimenze a provedení, jako je ta, která již existuje v díleční ploše 13. Podél vzniklé promenády budou vysazeny dubové aleje. Úprava vegetačního krytu (trávníku) zde může být zcela přizpůsobena kulturnímu charakteru díleční plochy, dá se však očekávat, že bude z velké části odpovídat kvetoucím extenzivním loukám obdobným jako na díleční ploše 1.</i></p>	<p><i>Vytvoření průseků je možné, před započítím zásahů je však třeba zohlednit následující: Aby mohlo být o mýcení průseku (díleční plocha 14b) a vybudování nové promenády uvažováno, je třeba získat výjimku dle § 56 zákona 114/1992 Sb. Ta je nutná k zásahu do biotopu ZCHD živočicha lesáka rumělkového (Cucujus cinnaberinus). Aby nedošlo k významnému negativnímu ovlivnění biotopu druhu (zejména mrtvé i umírající stromy větších dimenzí), musí být ve výjimce stanovena podmínka, že dřevo z průseku, který vznikne v místě plánované promenády nesmí být sanováno, odvezeno či páleno. Ideálně by mělo být umístěno do blízké bezzásahové zóny (díleční plochy 8a, 8b), kde bude ponecháno k rozkladu.</i></p> <p><i>V místě prostorového vymezení díleční plochy 14b byly dále během mykologického průzkumu (Tejklková 2023) nalezeny tři mikropopulace kornatcovité houby tlustěnky mléčné (Scytinostroma galactinum). Dle národního Červeného seznamu hub (Holec et Beran 2006) se jedná o druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený (CR). Nikde jinde v Královéhradeckém kraji nebyl dosud objeven. Byly hledány varianty, jak k situaci přistoupit, aby mohlo být obnovení promenády provedeno v souladu s koncepcí a kriticky ohrožený druh houby neutrpěl újmu. Po</i></p>	3	<p><i>Vytvoření průseků v době vegetačního klidu. výsadba alejí dubů: jaro nebo podzim</i></p>	jednorázově

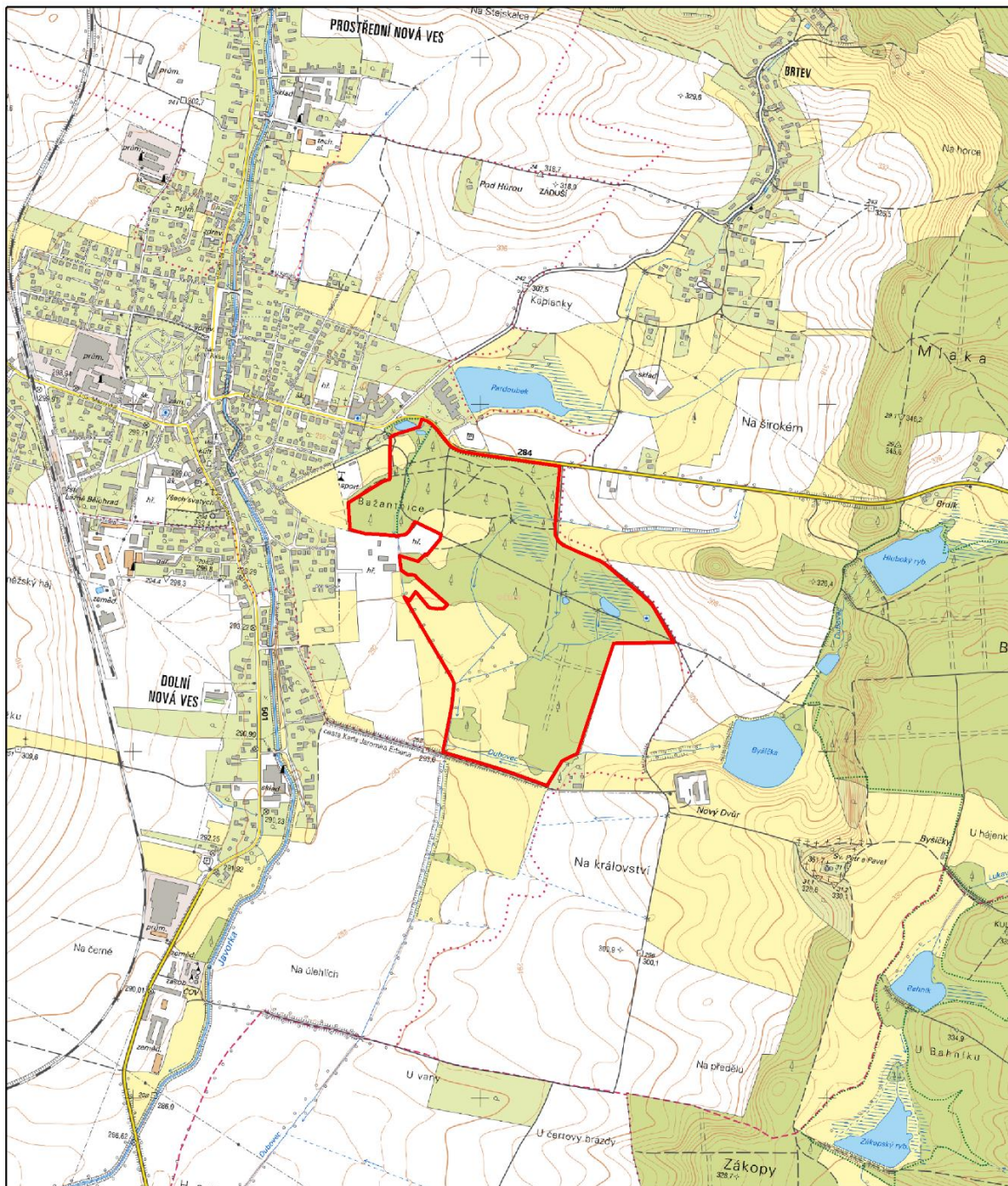
			<p><i>konzultaci se specialistkou byl navržen následující postup: rok předcházející realizaci obnovení promenády bude během srpna a září navštívena lokalita s mykologem/mykoložkou (ideálně se zpracovatelkou mykologického průzkumu v roce 2023), houba bude na lokalitě identifikována (v roce 2023 nalezena na padlém kmeni lípy, padlém kmeni listnáče, pařezu listnáče) a i s živým mrtvým dřevem v dostatečném množství transferována ze všech tří mikrolokalit do bezzásahové zóny vymezené východněji na stanoviště s vhodnými vlhkostními a světelnými podmínkami dle určení mykologa/mykoložky. Vzhledem k tomu, že houba kompletně roste na mrtvém dřevě, transfer se jeví jako reálný. Poté je možné zahájit prořezávky v porostech a budování promenády. Souřadnice lokalit tří mikropopulací kornatcovité houby tlustěnky mléčné: (N 50°25.44770', E 15°35.83750'; N 50°25.44952', E 15°35.85555'; N 50°25.46223', E 15°35.86492').</i></p> <p><i>Na dílčí ploše 14a se dále předpokládá zatrubnění minerálního pramenu a umístění osvětlovacích prvků stejně jako v případě dílčí plochy 13, která na plochu 14a navazuje.</i></p>			
vodní toky (objekty)	<p>Dubovec (IDVT: 10185526), délka: 349 m</p> <p>bezejmenný tok (IDVT: 10176887), délka: 833 m</p> <p>bezejmenný tok (IDVT: 10176893), délka: 540 m</p> <p>bezejmenný tok (IDVT: 10176896),</p>	<p><i>Sít' evidovaných vodních toků. Toky jsou obvykle široké 0,5 až 1 metr. Na loukách v JZ části jsou uměle meliorovány. Podél toků v této části území roste břehová dřevinná vegetace. Některé drobnější vodní toky jsou periodické. Z jara, kdy dochází k výraznému zamokření některých částí území (např. severní partie dílčí plochy 3) dochází také ke splynutí některých toků se zamokřenými partiemi bezlesí. V území se nalézají i další neevidované drobné potůčky.</i></p>	<p><i>Vytvoření meandrů u evidovaných vodních toků v dílčích plochách 3 a 4 je doporučeno, naopak by nemělo dojít k výraznému zahloubení toků oproti současnému stavu. K ochraně fytofágních druhů brouků zpracovatel coleopterologického průzkumu (Kopecký 2023) doporučuje ponechávat doprovodnou zeleň vodních toků k přirozenému rozpadu, odstraňovat jen dřeviny tvořící překážky v toku a dřevo ponechávat za břehovou hranou v lemu k rozpadu. Návrh tohoto opatření není v souladu s návrhy uvedenými v urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepci lázeňského území, která předpokládá výrazné proředění břehových porostů s cílem zlepšit krajinářskou situaci v lokalitě. V tomto případě je třeba dojít ke kompromisu. Navrhuje se, že okolí návštěvnický</i></p>	3	<p><i>prosvětlování břehové vegetace podél vodních toků: mimo vegetační období</i></p>	<p><i>Každý rok upravit břehovou vegetaci u jednoho z toků.</i></p>

	délka: 219 m bezejmenný tok (IDVT: 10176895), délka: 551 m		exponovaných toků bude upraveno v souladu s návrhy urbanisticko-krajinářské a architektonické koncepce lázeňského území, a naopak toky s prokázaným výskytem ochranně významného fytofágního hmyzu a hub (zejména bezejmenný tok (IDVT: 10176893), či některé pasáže vodního toku Dubovec) budou přizpůsobeny optimálním podmínkám fytofágního hmyzu, tedy do břehových porostů nebude zasahováno v souladu s doporučením specialisty.			
promenáda (objekt)	délka: 812 m šířka: 3m	Současná promenáda běžící středem dílčí plochy 13. Těleso promenády (cesty) je v současnosti tvořeno zhutněným štěrkem.	Bez doporučených zásahů.	-	-	-
pramen Vita (objekt)	bod	Pramen byl rekonstruován v roce 2022 a jedná se o významný, návštěvníky frekventovaný bod v území PP.	V případě umístění doprovodného osvětlení k tomuto prvku lázeňské architektury musí být zvolen referenční typ iWay v provedení EV04, nebo jiný typ, který svými parametry odpovídá uvedenému typu. Dále musí být zohledněna kritéria uvedená v kapitole 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize: Vliv světelného smogu z osvětlení parku na biotu	-	-	-

naléhavost:

1. stupeň – zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň – zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu),
3. stupeň – zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany v období platnosti plánu péče, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).

Přírodní památka Bělohradská bažantnice

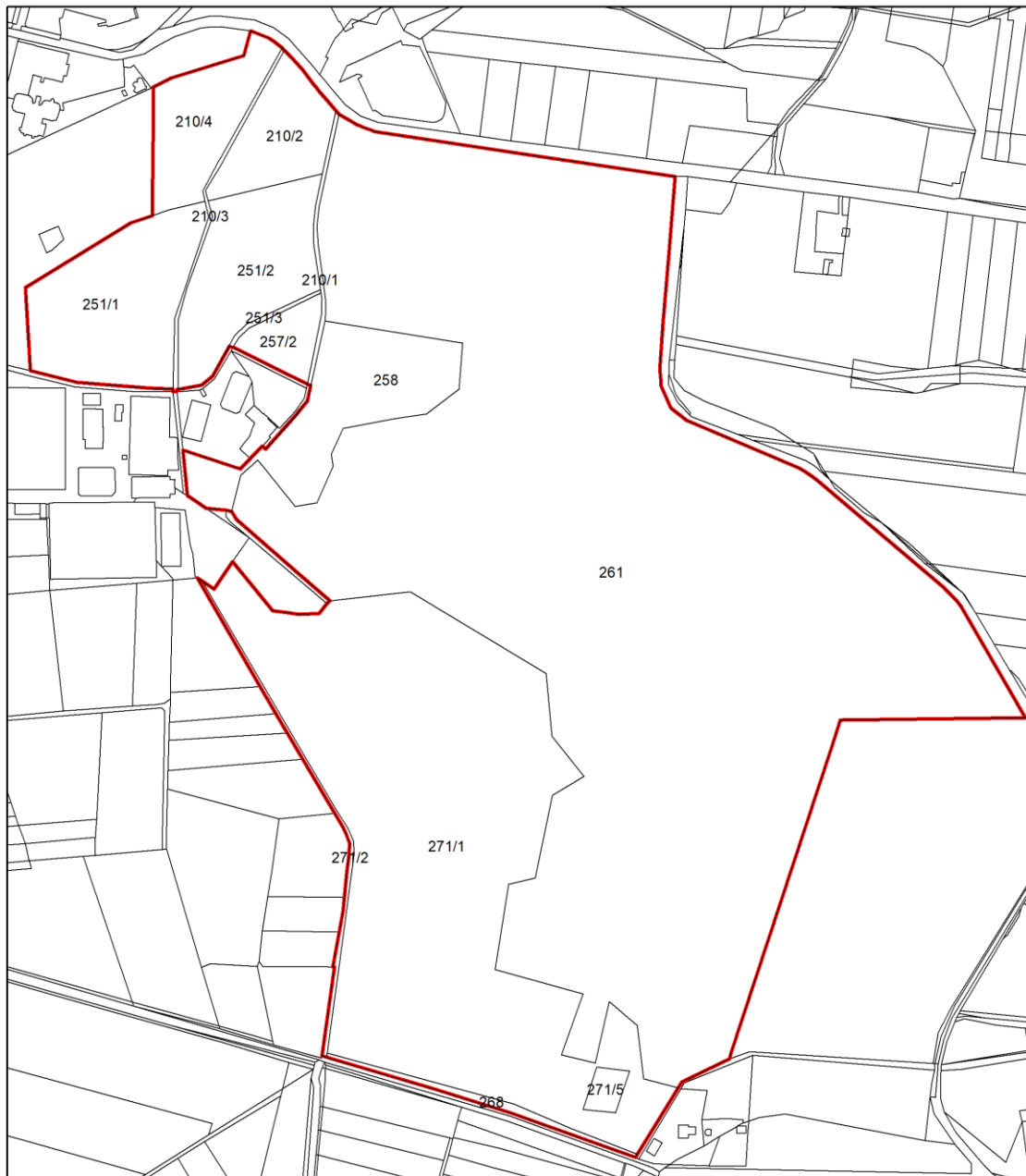
Vysvětlivky

 hranice přírodní památky

1:15000

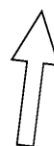
zpracoval: Šimon Suchopárek
podkladová mapa: WMS ČUZK
ostatní data: AOPK ČR, KÚ KHK,
koordinační systém: S-JTSK
vytvořeno: 2024

Katastrální mapa přírodní památky Bělohradská bažantnice

Vysvětlivky

 hranice přírodní památky

1:5000

zpracoval: Šimon Suchopárek
podkladová mapa: WMS ČUZK
ostatní data: AOPK ČR, KÚ KHK,
koordinační systém: S-JTSK
vytvořeno: 2024

Mapa dílčích ploch a objektů PP Bělohradská bažantnice

Vysvětlivky

objekty

- pramen Vítá
- evidované vodní toky
- současná proměnáda

dílčí plochy

- budoucí kvetoucí přírodě blízké louky
- druhově bohaté louky v okolí hudebního pavilonu
- významně podmáčené partie luk
- mezofilní až vlhké partie luk
- koncentrovaný výskyt prstnatce májového

- porosty lázeňského krajinářského parku
- porosty přírodě blízkého parku
- zóna soustředěné péče o saproxylický hmyz
- plocha k prosvětlení
- současná slatinná jezírka
- plochy pro vznik budoucích jezírek
- tůně vzniklé managementovými zásahy
- zóna v okolí současné proměnády
- zóna v okolí budoucí proměnády
- hranice přírodní památky

0 0.5 km

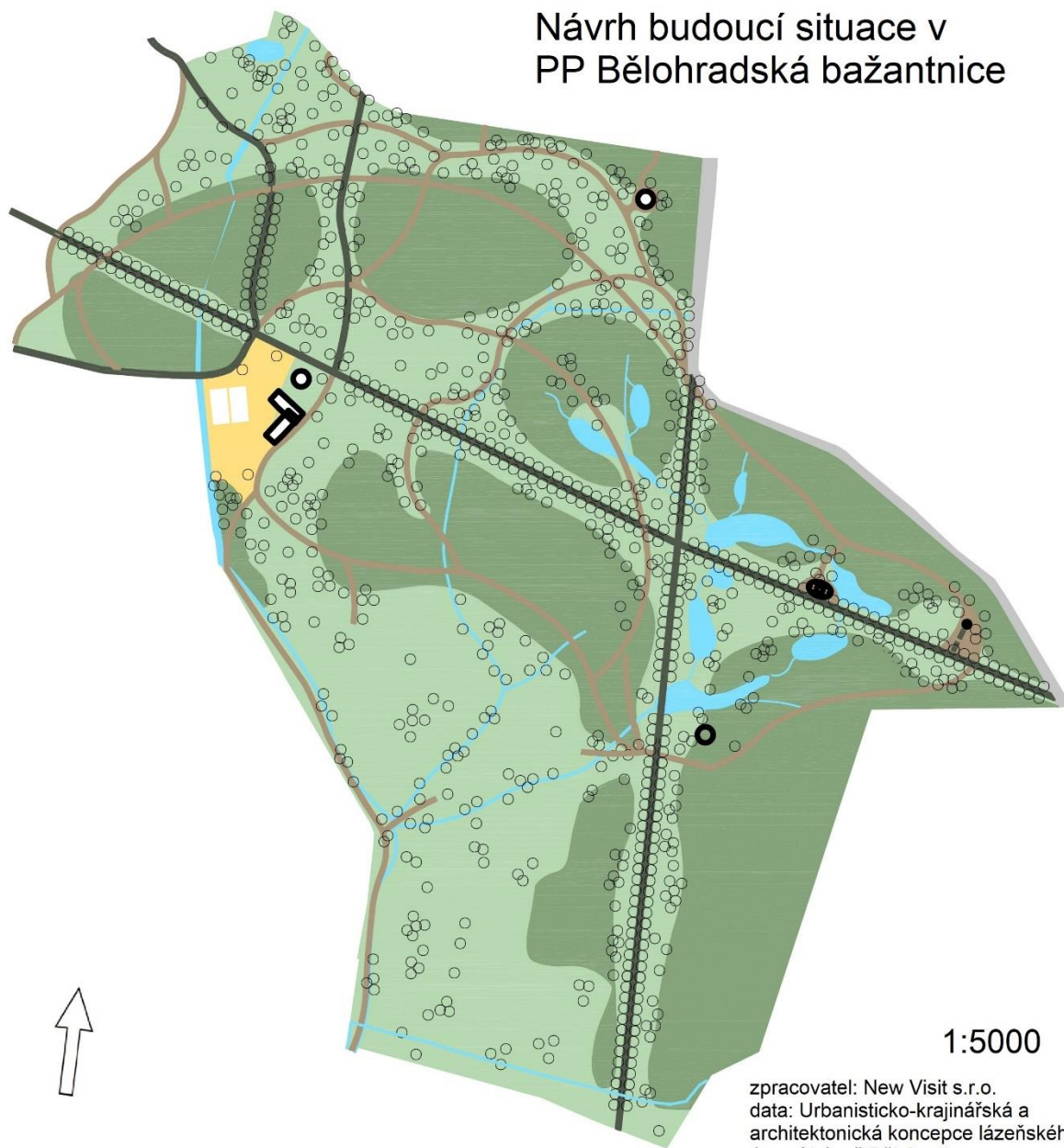
1:5000

zpracoval: Šimon Suchopárek
podkladová mapa: WMS ČUZK
ostatní data: AOPK ČR, KÚ KHK,
New Visit s.r.o.,
vlastní terénní data
koordinační systém: S-JTSK
vytvořeno: 2024

Příloha M4 – Návrh budoucího prostorového uspořádání území dle koncepce

**Návrh budoucí situace v
PP Bělohradská bažantnice**

Příloha F1 – Vybraná fotodokumentace (autor fotografií: Šimon Suchopárek)

Obrázek 1: prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), předmět ochrany

Obrázek 2: významně zamokřené severní partie dílčí plochy 3, neodvezená biomasa po seči

Obrázek 3: vlhké bezkolencové louky

Obrázek 4: vegetace mezofilních ovsíkových luk s prvky vlhkých pcháčových luk na dílčí ploše 4

Obrázek 5: porosty v rozpadu v dílčí ploše 7a

Obrázek 6: mrtvé dřevo ponechané k podpoře saproxylického hmyzu a saprotrofních hub-správně provedené managementové opatření

Obrázek 7: kmen pokrácený na torzo vysoké 3 až 5 metrů ponechané v lokalitě pro podporu saproxylického hmyzu a saprotrofních hub-správně provedené managementové opatření

Obrázek 8: tůň vytvořená během managementu území, reprodukční biotop obojživelníků, dílčí plocha 12b

Obrázek 9: jedno ze slatinných jezírek vzniklých po těžbě rašeliny, dílčí plocha 10b

